اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۲۹ شهریور ۱۴۰۲
• ۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵
• ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۷۲۶ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۴۰۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

بنای ایران همکاری با سازمان ملل است

سید ابراهیم رئیسی ۲۷ شهریور ۱۴۰۲ برای شرکت در هفتاد و هشتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با بدرقه رسمی محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری و محسن قمی، معاون ارتباطات بین‌الملل دفتر رهبر معظم انقلاب در صدر یک هیات عالی‌رتبه سیاسی عازم نیویورک در ایالات‌متحده‌امریکا شد. رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در روز اول سفر خود به نیویورک علاوه بر نشست با مدیران رسانه‌های امریکایی، جمعی از اندیشمندان سیاست خارجی ایالات‌متحده و اعضای هیات‌امنای جامعه شیعیان این کشور، با روسای جمهور کرواسی، قزاقستان، الجزایر، قرقیزستان و دبیر کل سازمان ملل متحد دیدار کرد. وی در این دیدار با بیان اینکه بنای جمهوری اسلامی ایران همکاری با سازمان ملل است، بر آمادگی ایران در مشارکت برای گسترش صلح و امنیت در جهان و جلوگیری از ظلم به ملت‌ها تاکید کرد. ۲

به مناسبت روز جهانی زنان شاغل بررسی شد

جایگاه زنان در سکوهای اشتغال

۴-۵-۷-۸-۱۳-۱۴-۱۵

عکس: صمت

سرمقاله

ضرورت ایجاد انگیزه ماندگاری نخبگان در کشور ۲

گفت‌وگو

آرامش بازار با کاهش انتظارات روانی ۱۲

یادداشت‌ها

اثرگذاری زنان در اقتصاد ۴

توسعه پایدار و معدنکاری سبز ۶

گزارش روز

«ضمانت پایداری» پیش‌نیاز توسعه پایدار

بهره‌برداری از معادن و توسعه صنایع بدون در نظر گرفتن عوامل زیست‌محیطی و اجتماعی، پیامدهای نامطلوب فراوانی به‌دنبال داشته و دارد، ازاین‌رو چندی است که کشورهای پیشرفته در پی دستیابی به روش‌های توسعه پایدار هستند. توسعه پایدار فرآیندی است که در آن استفاده از منابع باید به‌گونه‌ای باشد که بدون آسیب رساندن به یکپارچگی، زیبایی و ثبات نظام‌های حیاتی، نیازهای انسان را برطرف کند. باتوجه به این اصل، راه‌حل‌هایی برای تغییر الگوهای اجتماعی و اقتصادی توسعه ارائه شده است تا بتوان از بروز مسائلی همچون نابودی منابع‌طبیعی، تخریب سامانه‌های زیستی، آلودگی، تغییرات آب‌وهوایی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌های حال و آینده جلوگیری کرد.اما توسعه پایدار در بخش معدن به چه معنا است، چگونه باید الزامات زیست‌محیطی را در این مسیر موردتوجه قرار داد و ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی مهم برای رسیدن به این هدف کدام است؟ ۶

انالله و انا الیه راجعون

درگذشت همکار ارجمند روزنامه صمت

سرکار خانم اکرم امینی

را به خانواده محترم خصوصا جناب آقای محمد آسیابانی همسر ارجمند و همکاران مطبوعاتی، صمیمانه تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال برای آن مرحومه رحمت و غفران الهی و برای بازماندگان، صبر و شکیبایی مسئلت می‌نماییم.

ناصر بزرگمهر و همکاران موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت

مراسم ترحیم پنجشنبه ۳۰ شهریورماه ۱۴۰۲ ساعت ۹ الی ۱۱ صبح
اصفهان، خیابان فیض، مسجد رکن‌الملک

مناقصه عمومی خرید رولبرینگ

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد خرید رولبرینگ‌های مورد نیاز برای کارخانه خود، واقع در استان کردستان را به شرکت واجد شرایط واگذار نماید. لذا شرکت‌کنندگان واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۲۷۶۴۵۳۰۸-۰۲۱ تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی www.sabanour.com قسمت فراخوان - مناقصه مراجعه نمایند و پاکات خود را مطابق شرایط مناقصه با ورود به سامانه تامین‌کنندگان صبانور بصورت دربسته مهرو موم شده، از تاریخ درج آگهی تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۱۶ به آدرس سعادت‌آباد نرسیده به خروجی هاشمی‌رفسنجانی شرق- خیابان ۲۶ (حق‌طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (دبیرخانه) تحویل نمایند. مناقصه‌گزار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود و به پیشنهادهای مشروط، مبهم و فاقد ضمانت شرکت در مناقصه و همچنین به پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

«مزایده ۱۴۰۲۱۷د»

نوبت اول

شرکت جهان فولاد سیرجان در نظر دارد مقدار حداکثر ۳,۰۰۰ تن شمش درجه دو ۳sp طول کوتاه مازاد بر نیاز خود را طبق آنالیز شیمیایی و سبد اقلام مندرج در اسناد مزایده از طریق مزایده عمومی بفروش برساند. متقاضیان شرکت در مزایده می توانند جهت آگاهی از شرایط عمومی مزایده و دریافت اوراق مزایده و ارائه پیشنهاد همه روزه به استثنای ایام تعطیل رسمی، پنجشنبه و جمعه از تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۹ لغایت ۱۴۰۲/۰۷/۰۹ از ساعت ۸ صبح الی ۱۴ به آدرس تهران، میدان ونک، بزرگراه حقانی بعد از جهان کودک، خیابان شهیدی، کوچه ژوبین، پلاک ۲، طبقه ۲، واحد فروش مراجعه نمایند.
همچنین آگهی و اسناد مزایده نوبت اول۱۴۰۲۱۷ د در سایت اینترنتی شرکت جهان فولاد سیرجان به آدرس sjsco.ir پرتال مزایده و مناقصه قسمت مزایده قابل مشاهده می‌باشد.

شرکت جهان فولاد سیرجان

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
شماره ۵۲۴۶۷۳۵۴

نوبت دوم

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد انجام فعالیت اجرایی ذیل را طبق شرح کار و خدمات تدوین شده مندرج در اسناد مناقصه پس از ارزیابی کیفی از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است باتوجه به اینکه اعلام آمادگی و دریافت اسناد مناقصه از طریق وب‌سایت مدیریت تامین کنندگان به آدرس الکترونیکی https://pim.ksc.ir انجام خواهد شد. ضروری است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

الف) موضوع مناقصه: احداث ساختمان اداری جدید درب شماره ٤ شرکت فولاد خوزستان

ب) شرح مختصری از مشخصات ومقادیر کار: انجام موضوع ساختمان اداری جدید شرکت فولاد خوزستان مطابق نقشه‌های اجرایی و ریزمتره ارائه شده در اسناد مناقصه و به شرح ذیل می‌باشد.
اجرای فونداسیون، اسکلت بتنی، سفت کاری، نازک کاری، نما، احداث پارکینگ، محوطه‌سازی، اجرای تاسیسات مکانیکی و الکتریکی

ج) محل اجرای خدمات و مدت انجام کار: محل انجام خدمات/ پروژه در واحد پروژه‌های ساختمانی و سازه شرکت فولاد خوزستان و مدت اجرای قرارداد از تاریخ ابلاغ شروع بکار توسط کارفرما ۳۰ ماه می‌باشد.

د) شرایط مناقصه‌گران متقاضی:
- داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه (باتوجه به نوع مناقصه)
- دارا بودن رتبه‌بندی متناسب با موضوع مناقصه از سازمان برنامه و بودجه کشور (حسب مورد)
- داشتن سابقه مفید در رابطه با موضوع مناقصه و حسن‌شهرت در فعالیت‌های گذشته براساس رزومه‌کاری و توان فنی و مهندسی
- دارابودن صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی براساس ماده ۲ و ۳ آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری مصوب وزارت کار و امور اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۵
- دارا بودن گواهی صلاحیت معتبر از اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۸۳۲۶/ت ۲۷۰۵۶ه مورخ ۸۱/۰۹/۰۵ هیات محترم وزیران درخصوص انجام خدمات موضوع مناقصه
- توانایی ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۷٤,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- توانایی تهیه ضمانتنامه انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) به میزان ۵٪ بار مالی پیمان براساس نرخ پیشنهادی
- **در تعیین برنده مناقصه و در شرایط برابر اولویت با شرکت‌های بومی استانی است.**

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه از اساسنامه شرکتنامه و آگهی تاسیس و آخرین آگهی تغییرات ثبت شده در روزنامه رسمی کشور و هر گونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت مطابق با مفاد آگهی الزامی می‌باشد.

هـ) محل و مهلت و چگونگی دریافت مدارک مناقصه‌گران:
از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید پس از انتشار آگهی در این فراخوان و حداکثر تا تاریخ ۱٤۰۲/۰۷/۰۵ با مراجعه به نشانی اینترنتی فوق‌الذکر ضمن تکمیل فرآیند ثبت‌نام و تایید نهایی آن و ارسال درخواست اعلام آمادگی از طریق وب‌سایت مذکور نسبت به بارگذاری مدارک مورد نیاز به همراه مستندات مربوطه مطابق بااطلاعات درخواست شده در وب‌سایت اقدام نمایید تاارزیابی لازم وفق آیین‌نامه و دستورالعمل ارزیابی کیفی شرکت فولاد خوزستان بر روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید.
تاکید می‌گردد اعلام آمادگی و ارسال مدارک، هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه‌های آتی این شرکت ایجاد ننموده و مدارک الصاقی و همچنین کسب امتیاز براساس معیارهای ارزیابی کیفی و توانمندی‌های بهداشتی و زیست محیطی (HSE) می‌باشد.
ضمنا اسناد مناقصه برای متقاضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی نیز از طریق آدرس مذکور قابل دریافت خواهد بود. همچنین زمان برگزاری جلسه توجیهی (سایت ویزیت) پیش از اعلام قیمت، زمان تحویل و گشایش پاکات در اسناد مناقصه درج شده است.
(ارائه معرفی‌نامه و کارت ملی برای متقاضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد).

و) نام و نشانی کارفرما:
خوزستان اهواز - ابتدای بزرگراه خلیج‌فارس - بلوار فولاد خوزستان - شرکت فولاد خوزستان - کدپستی: ۱۳۱۱۱-۶۱۷۸۸
ضمنا متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۰۹۸۶۱۳۲۱۳۶۴۶٤ آقا/خانم سیداحمد فاضلی (کارشناس امور قراردادها) تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

سرمقاله

ضرورت ایجاد انگیزه ماندگاری نخبگان در کشور

بهروز صادقی
روزنامه‌نگار

همواره مهاجرت گروه‌هایی از اســتادان برجســته علمی منجر به محرومیت دانشــجویان کشــور از این ذخایر ارزشــمند علمی و آموزشــی شــده است و موضوع مهاجرت این اساتید، زنگ خطری جدی برای جایگاه علمی و دانشگاهی کشور به‌شمار می‌رود. به‌نظر می‌رســد، هنوز شــماری از تصمیم‌گیران و تصمیم‌ســازان کشور آن‌گونــه کــه بایــد، صدای این زنگ خطر را نشــنیده‌اند یا باوجود اینکه در سال‌های اخیر با این پدیده مواجه بوده‌ایم، اقدام خاصی برای جلوگیری از آن انجام نگرفته است.

مهاجرت پدیده پیچیده‌ای است که تحت شرایط و بر اثر عوامل گوناگون رخ می‌دهد و تمایل به آن، ریشــه‌های بســیار جدی در ســاختار فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاســی کشــورها دارد. بسیاری از متخصصان، عواملی همچون فساد اداری، افزایش نرخ ارز، وضعیت حقوق بشر، تداوم تحریم‌ها، بی‌ارزش شدن پول ملی، افزایش هزینه‌های زندگی، فیلترینگ‌های گسترده فضای مجازی ـ که امکان ادامه فعالیت بســیاری از شــرکت‌ها را از بین می‌برد ـ و.... را از انگیزه‌های اصلی مهاجرت ذکر می‌کنند.

ایــن در حالــی اســت که به گواه آمــار، این روزها خطر مهاجرت متخصصان با نشــانه‌های ملموس بیشــتری دور و برمان می‌پلکد؛ واقعیتــی کــه آمار خــروج شــمار قابل توجهی از برجســته‌ترین متخصصان علوم‌پزشکی (به‌روایت سازمان نظام‌پزشکی) موید آن اســت. گروه‌هــای کثیری کــه در رودررویی با ناملایمات گوناگون جلای وطن می‌کنند، ســرمایه‌های انســانی بســیار ارزشــمندی هستند که محور توسعه و ثروت‌آفرینی کشور محسوب می‌شوند. امــا بــه هــزار و یک دلیل، باوجود علاقــه وافر به خدمت در میهن، راهی جز هجرت نمی‌بینند. بدیهی است که کشورهای توسعه‌یافته و پیشــرفته در اروپا و امریکا یا بســیاری کشورهای حاشیه جنوبی خلیج‌فــارس بــا آغــوش باز پذیرای آنها هســتند و از این رهگذر، جامعه نخبگان کشــور را که هزاران میلیارد دلار ســرمایه ملی در طول ســالیان دراز صرف آموزش و پختگی آنان در تخصص‌های مختلف شــده اســت، جذب و برای رشد، توسعه و پیشرفت جامعه خود به کار می‌گیرند.

شکی نیست که نخبگان دارای نقش کلیدی و محوری در رشد و توسعه هر جامعه محسوب می‌شوند. تمامی کشورهای پیشرفته، حفظ و والایی نیروهای متخصص انســانی را مهم‌ترین سیاســت بلندمدت و اساسی خود می‌دانند، از این‌رو، کمبود این سرمایه‌های ملی برای هر جامعه‌ای هزینه‌زا و خطرآفرین اســت و تنها پســامد خالی شدن هر کشور از وجود نخبگان متخصص و نیروی انسانی کارآزموده و علمی، کند یا متوقف شدن جریان رشد و توسعه خواهد بود. بنابراین، اگر پیش‌شــرط‌های دســتیابی به رشد و توسعه و در یک کلام، توسعه و حکمرانی را همپای دیگر رشته‌های علوم مانند ریاضیات، فیزیک، پزشــکی و.... شــاخه‌ای از علوم بدانیم، بی‌شک راهکارهای توســعه و پیشــرفت همه‌جانبه کشور و تصمیم‌گیری درباره آن هم علم به‌شمار می‌رود و هر جامعه و کشوری که تصمیم به گام نهادن در مسیر توسعه می‌گیرد، ملزم به رعایت اصول علمی است. در اهمیت توجه به علم و راهکارهای آن، شاید بیراهه نباشد که بدانیم درآمد سرانه چین طی ۲۵ سال از ۲۰۰ دلار بدون تکیه به پشتوانه جامعه نخبگان و در پیش گرفتن راهکارهای علمی به ۱۰ هزار دلار نرسیده تا به مقام دومین اقتصاد جهان دست یابد. همین امر درباره کشــور بزرگ هند که اکنون افزون بر دســتیابی به رشــد ســرانه قابل توجه، برای تامین رفاه جمعیت افزون بر یک میلیارد و ۲۰۰میلیون نفری خود، در مسیر اکتشاف‌های علمی در کهکشان‌هاست نیز صادق است. کشورهایی مانند برزیل، مکزیک و شماری از کشورهای همسایه از جمله ترکیه، امارات، عربستان، قطر و... نیز در پرتو توجه اکید به علم و جذب حداکثری نخبگان به جایگاه‌های امروز رســیده‌اند. این کشــورها به‌جای گریزاندن نخبگان و متخصصان داخلی، مساعی خود را برای جذب حداکثری نیروهــای متخصــص داخلــی و خارجی به کار گرفته‌اند، تا آنجا که شــنیده می‌شــود عربستان در راســتای تامین جامعه نخبگان خــود، ضمــن توجه عمیق به نیروهــای متخصص داخلی، با اعزام فارغ‌التحصیلان برجسته دانشگاهی به بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین مراکــز دانشــگاهی جهــان، افزون بر ۶۰هزار دانشــجو به بهترین دانشگاه‌های امریکا، فرانسه، انگلستان، آلمان و چند کشور معتبر دیگر اعزام کرده اســت. پس دیر نیســت روزی که فاصله و شــکاف جامعه نخبگانی حوزه‌های علمی ما با کشــورهای همســایه آنقدر عمیق شود که نتوانیم به گرد آنها برسیم. متاسفانه در این شرایط، کم نیستند کسانی که خروج جامعه نخبگانی از کشور را در راستای منافع و امیال خود می‌دانند! کسانی که از شرایط موجود حداکثر بهره را می‌برند، زیرا در کجای دنیا می‌توان با دلالی، قاچاق، احتکار و رانت‌دولتی یک‌شبه صاحب ثروت افسانه‌ای شد؟ میلیاردها دلار ارز با نرخ دولتی گرفت و آن را در بازار سیاه ارز تزریق کرد؟ وام‌های میلیاردی گرفت و بازنگرداند؟ از دولت، وام ارزی بدون‌بهره گرفت و سپس آن را در بانک‌های دولتی سپرده‌گذاری کرد و سودش را از همان دولت گرفت؟ در کجای دنیا می‌توان همزمان؛ هم مدیر بخش دولتی بود و هم در بخش‌خصوصی همسو فعالیت داشت؟! در کجــای دنیــا می‌تــوان به‌راحتی از زیــر بار مالیات فرار کرد؟ در کجای دنیا می‌توان با تاسیس موسسات مالی بدون‌مجوز، هزاران میلیــارد تومــان اختــلاس کرد و زیان‌های این موســسات و طلب مالباختگان را از خزانه دولت یا همان جیب مردم پرداخت کرد؟

کوتاه ســخن آنکه، متخصصان و نخبگان کشــور که مهم‌ترین ســرمایه در مسیر توسعه همه‌جانبه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به‌شــمار می‌روند، اگر بدانند از ظرفیت و اســتعداد آنها به‌خوبی استفاده می‌شود، ضمن ماندگاری در کشور، همچنان به جامعه خدمت خواهند کرد. از این‌رو، به‌نظر می‌رســد که ضروری اســت ضمــن تامین منزلت و شــأن اجتماعــی و علمی نخبگان، زمینه‌هــای لازم بــرای بهــره‌وری از یافته‌هــای علمی آنان فراهم شــود. امید آنکه، مســئولان با طرح‌ها و برنامه‌های مدون پای کار بیاینــد و از این ســرمایه‌های ملی حفاظــت کنند، باید مکانیزمی تعریــف و در پیــش گرفته شــود تا با اتخاذ سیاســت‌های کلان و برنامه‌ریزی‌های درازمدت، انگیزه‌های ماندگاری جامعه نخبگانی در میهن بیش از پیش افزایش یابد تا هم کشور در مسیر دستیابی به رشد و توسعه همه‌جانبه، از توان علمی و تخصص جامعه نخبگانی هرچه بیشــتر بهره‌مند شــود و هم نخبگانی که مهاجرت کرده‌اند، با انگیزه و امید بیشتر به کشور بازگردند. از یاد نبریم که در نظم نوین جهانی، قدرت علمی و فناوری، قدرت نوآوری در کنار توان ملی برای حضور در صحنه‌های وابســته به حضور و بهره‌گیری از ظرفیت‌های جامعه نخبگانی کشور است.

تاکید رئیس‌جمهوری در دیدار با دبیر کل سازمان ملل متحد

بنای ایران همکاری با سازمان ملل است

ســید ابراهیم رئیســی ۲۷ شــهریور ۱۴۰۲ برای شــرکت در هفتاد و هشــتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با بدرقه رسمی محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری و محسن قمی، معاون ارتباطات بین‌الملل دفتر رهبر معظم انقلاب در صدر یک هیات عالی‌رتبه سیاسی عازم نیویورک در ایالات‌متحده‌امریکا شد.

رئیس‌جمهوری اسلامی ایران در روز اول سفر خود به نیویورک علاوه بر نشست با مدیران رسانه‌های امریکایی، جمعی از اندیشمندان سیاست خارجی ایالات‌متحده و اعضای هیات‌امنای جامعه شیعیان این کشور، با روسای جمهور کرواسی، قزاقستان، الجزایر، قرقیزستان و دبیر کل سازمان ملل متحد دیدار کرد.

رئیســی پس از دیدار با جمعی از اندیشــمندان سیاست خارجی امریکا در آخرین برنامه روز اول سفر به نیویورک با آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد دیدار و گفت‌وگو کرد. وی در این دیدار با بیان اینکه بنای جمهوری اسلامی ایران همکاری با ســازمان ملل اســت، بر آمادگی ایران در مشارکت برای گسترش صلح و امنیت در جهان و جلوگیری از ظلم به ملت‌ها تاکید کرد. وی همچنین از دبیرکل سازمان ملل خواســت اخبار مربوط به ایران را مســتقیما و از مســیر درســت و صحیح پیگیری و دریافت کند، چراکه رســانه‌های تحت‌تاثیر نظام ســلطه تصویر درستی از ایران ارائه نمی‌دهنــد. آیت‌الله رئیســی عدالت جنســیتی و توجه به حقــوق زنان در جمهوری اســلامی ایران را در دنیا کم‌نظیر خواند و حضور چشــمگیر زنان و دختران ایرانی در عرصه‌های مختلف علمی، ورزشــی، اجتماعی و فرهنگی را از مصادیق آن برشــمرد. آنتونیو گوترش نیز در این دیدار ضمن ابراز علاقه‌مندی به توســعه همکاری‌ها بین سازمان ملل و جمهوری اسلامی ایران، از ایجاد تحولات مثبت در مناسبات ایران و عربستان به‌عنوان ۲ کشور اثرگذار بر ثبات منطقه استقبال کرد.

دبیــرکل ســازمان ملل همچنین ضمــن قدردانی از نقش ســازنده ایران در قبال تحولات یمن، بر حمایت این نهاد بین‌المللی از ابتکارات ایران برای پایان بخشــیدن به بحران یمن تاکید کرد. رئیسی در این دیدار دفتر یادبود سازمان ملل را امضا کرد.

اهداف سفر رئیسی به نیویورک

رئیس دولت ســیزدهم پیش از عزیمت به نیویورک و در فرودگاه مهرآباد تهران با بیان اینکه ایران به‌عنوان یکی از اعضای ســازمان ملل، همواره از این ســازمان انتظار داشته و دارد که نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه، امنیت، صلح و عدالت در جهان ایفا کند، اظهار کرد: تصمیمات ســازمان ملل باید به دور از هرگونه تبعیض و بی‌عدالتی و بدون تاثیرپذیری از قدرت‌های بزرگ شــکل بگیرد تا آنچه اقتضای حق و عدالت در جهان است، شکل بگیرد.

رئیسی همچنین در بدو ورود به امریکا و در فرودگاه «جان اف. کندی» درباره هدف این ســفر گفت: ملت بزرگ ایران در حق‌خواهی، عدالت‌خواهی، مبارزه با تبعیض و بی‌عدالتی و فساد حرف برای گفتن دارد. امیدوارم به‌عنوان نماینده ملت بزرگ ایران آنچه را اقتضای این نمایندگی است، بیان کنم.

۵ دیدار و ۳ نشست در روز اول سفر

نخستین برنامه رئیس قوه مجریه در روز اول این سفر دیدار و گفت‌وگو با جمعی از مدیران و سردبیران رسانه‌های امریکایی بود. رئیسی در این دیدار بااشاره به شکست سیاســت فشار حداکثری و تحریم ایران بنا به اذعان مقامات امریکایی، تصریح کرد: پیشــنهاد من به مدیران رســانه‌های امریکایی آن است که از مقامات خود بخواهید در اعمال تحریم‌ها علیه ملت ایران تجدیدنظر کنند، چراکه ملت ایران اراده کرده بر مشکلات خود فائق آید و تسلیم تحریم‌ها نخواهد شد.

به‌گــزارش ایرنــا، وی همچنین عنوان کرد: عفو و تخفیــف مجازات برخی جوانان فریب‌خورده در جریان اغتشاشات سال گذشته اقدامی کم‌نظیر از سوی رهبر معظم انقلاب اســلامی اســت و بی‌توجه مردم به فراخوان تجمعات از ســوی معاندان در روز ۲۵ شــهریور شکســت دیگری برای توطئه‌گران علیه امنیت جمهوری اســلامی ایران بود. در ادامه، برنامه‌های نخستین روز سفر، رئیسی در دیدار زوران میلانوویچ، رئیس‌جمهوری کرواســی که در مقر ســازمان ملل برگزار شــد، بر تمایل جمهوری اســلامی ایران برای گســترش روابط سیاسی، اقتصادی و تجاری با این کشور تاکید کرد. در این دیدار رئیسی، دوران تحمیل نظرات و خواست‌ها بر ملت‌ها را پایان‌یافته دانســت و با تاکید بر مقابله با چنین جریانی، تصریح کرد: چرا امریکا و اروپایی که خودشان صاحب زرادخانه‌های هسته‌ای هستند، جلوی بهره‌مندی سایر کشورها از آن را می‌گیرند؟ جمهوری اسلامی ایران توانسته است با استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای دستاوردهای قابل‌ملاحظه‌ای در حوزه کشاورزی، صنعت و پزشکی داشته باشــد و در همین راســتا ما سال گذشته توانستیم با رادیو داروها یک‌میلیون بیمار را مداوا کنیم. رئیس‌جمهوری کرواســی هم در این دیدار بااشــاره به عضویت کشورش در پیمــان ناتــو و اتحادیه اروپا تاکید کرد: با این وجود، همواره تلاش‌مان بر این بوده است که سیاست‌های مستقل اتخاذ و از آن پیروی کنیم.

پس از آن، رئیســی در مقر ســازمان ملل با قاسم ژومارت توکایف، رئیس‌جمهوری قزاقستان دیدار کرد و همسایگی ۲ کشور از طریق دریای خزر و عضویت در سازمان شــانگهای را بســتر مناسبی برای توســعه روابط ۲ کشور دانســت و گفت: افزایش تبــادل کالا بیــن ایران و قزاقســتان چه از طریق دریا و چــه از طریق راه‌آهن به‌نفع ۲ ملت و کشــورهای منطقه اســت و باید گام‌های موثرتری برای تســریع در تحقق این هدف برداشــته شود. همچنین رئیس‌جمهوری قزاقســتان در این دیدار بااشاره به ظرفیت‌های گســترده موجود در ۲ کشــور، ایران را شــریکی راهبردی و دوستی صمیمی برای قزاقســتان دانســت و با اســتقبال از افزایش تبادل کالا بین ۲ کشور، به ظرفیت‌های بســیار مناســب ترانزیتی ایران اشاره و علاقه‌مندی کشورش را برای تسریع در اجرایی شدن توافقات ۲ کشور اعلام کرد. دیدار و گفت‌وگو با عبدالمجید تبون، رئیس‌جمهوری الجزایر دیگر برنامه رئیســی در روز اول ســفرش به نیویورک بود و در این دیدار، طرفین با تاکید بر ارتقای روابط میان ۲ کشور و اشاره به تسریع پیشــبرد اهداف مشــترک، بر گســترش سطح همکاری‌ها و توســعه روابط در ابعاد مختلف اقتصادی و سیاسی تاکید کردند. رئیس قوه مجریه در دیدار صادیر چپاروف، رئیس‌جمهوری قرقیزستان نیز با تاکید بر اهمیت اقدام سریع برای رفع موانع توسعه مناســبات ایران و قرقیزســتان، تاخیر در تشکیل کمیسیون مشترک دو کشور را از جمله این موانع دانست و فعال شدن سریع این کمیسیون را خواستار شد.

مصوبات کمیسیون تلفیق، کسری بودجه را تشدید می‌کند

ســخنگوی دولت با تاکید بر اینکه احکام لایحه برنامه هفتم توســعه دقیقا ناظر بر سیاســت‌های ابلاغی رهبر معظم انقلاب اســت، گفت: برخی مصوبات کمیسیون تلفیق، شــکاف بین منابع و مصارف دولت و کســری بودجه را تشــدید خواهد کرد. به‌گزارش ایرنا، علی بهادری‌جهرمی، در نشست خبری درباره تغییرات متعدد مجلس در برنامه هفتم توسعه و به‌نوعی تغییر ماهیت این برنامه از سوی کمیسیون تلفیق تصریح کرد: برنامه توســعه باید در چارچوب سیاســت‌های کلی ابلاغی برنامه هفتم توسعه تدوین شود. وی ادامه داد: قانون برنامه، سند نگارش همه آرمان‌ها نیست و برنامه به‌معنای اولویت‌بندی و زمان‌بندی اســت. قانون برنامه باید مبتنی بر لایحه دولت تنظیم و تدوین شود.

بهادری‌جهرمــی اضافــه کرد: دولــت نیز لایحه برنامه هفتم توســعه را منطبق با سیاســت‌های کلی ابلاغی برنامه هفتم که در (۲۶) بند توســط رهبر معظم انقلاب ابلاغ شده بود، تنظیم کرد و احکام پیش‌بینی‌شده در آن، دقیقا ناظر بر سیاست‌های ابلاغی مقام رهبری تنظیم شد.

وی یادآور شد: درخواست ما از همکاران در مجلس شورای اسلامی این است که مبتنی بر لایحه دولت، قانون برنامه هفتم توسعه تدوین شود.

سخنگوی دولت تصریح کرد: حسب بررسی‌های به‌عمل‌آمده، بیش از ۱۰۶ حکم از لایحه در مصوبات کمیسیون حذف و بیش از ۹۹۰ حکم جدید به لایحه دولت الحاق شــد کــه در اثر تصویب، احکام تکلیفی مالایطــاق و تعیین اهداف کمی غیرواقعی، تحمیل خواهد شد. بهادری‌جهرمی بااشاره به اینکه با اعمال این تغییرات، در عمل طرح جدیدی از سوی مجلس تدوین شده که بخشی از برنامه‌های دولت نیز در آن مندرج است، افزود: بیش از ۲۷مورد ساختارهای اداری جدید و گسترش تشکیلات دولــت در مصوبــات تکلیف و بیش از ۱۷مورد نظامات خاص و تبعیض‌آمیز حقوق و دستمزد ایجاد شده است.

وی بیان کرد: برخی مصوبات کمیسیون تلفیق برنامه، صرف‌نظر از غیرواقعی بودن، اهداف پیش‌بینی‌شده و غیرقابل‌اجرا بودن بسیاری از احکام آن، شکاف بین منابع و مصارف دولت و کسری بودجه را تشدید خواهد کرد.

ســخنگوی دولت درباره آزادســازی منابع بلوکه‌شــده ایران در کره‌جنوبی گفت: روز گذشــته شــاهد بودیم ۲ پرونده باز دیگر نیز بســته شــد. البته همان‌طور که رئیس‌جمهوری هم به آن اشاره کرد، ما معتقدیم این موضوع می‌توانست یک سال پیش به نتیجه برسد، اما با اشتباه محاسباتی امریکایی‌ها و آشوب‌آفرینی‌های پاییز گذشته، یک سال به تاخیر افتاد.

بهادری‌جهرمی با بیان اینکه منابع آزادشده، اکنون در اختیار بانک مرکزی است، خاطرنشان کرد: معادل ۵ میلیارد و ۵۷۳ میلیون و ۴۹۲ هزار یورو به حساب ۶ بانک ایرانی در ۲بانک قطری واریز شده است.

وی تصریح کرد: این منابع حتی با برجام نیز آزاد نمی‌شد و مکاتبات و مصاحبه‌های روســای وقت بانک مرکزی به این امر اســتناد می‌دهد. بهادری‌جهرمی تصریح کرد: روز یکشــنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۲، در چهل و پنجمین نشست کمیته میراث جهانی یونســکو، ۵۴ «کاروانسرای ایرانی» به‌عنوان بیست و هفتمین اثر تاریخی و طبیعی ایران در آن سازمان، به ثبت جهانی رسید.

حمایت موثر دولت از صنایع

ســخنگوی دولت با بیان اینکه حمایت از همه صنایع یکی از سیاســت‌های جدی دولت بوده اســت. وی این تحقق رشــد حتی ۲ رقمی در حوزه صنعت را یکی از آثار حمایت‌های موثر دولت از صنایع مختلف در ســطح کشــور دانســت و گفت: دلیل اینکــه در آن گزارش به‌طورخاص در زمینه صنایع پیشــرفته گــزارش ارائه نکرده، این اســت که آمار به‌صورت تفکیکی نســبت به صنایع پیشرفته مجزا از سایر صنایع منتشر نمی‌شود.

بهادری‌جهرمی در ادامه به ۳ آمار مختلف اشاره کرد و افزود: مطابق گزارشی که بانک مرکزی ارائه داده است، تسهیلات اعطایی به شرکت‌های دانش‌بنیان که عموم این تســهیلات در حوزه‌های پیشــرفته موردبهره‌برداری قرار می‌گیرد، در ۵ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که افزایش آن نسبت به سال ۱۴۰۱، ۲۶۱ درصد بوده، یعنی تسهیلات با رشد نزدیک به ۳ برابری مواجه شده است.

وی عنوان کرد: در حوزه تســهیلات اختصاصی صندوق نوآوری و شــکوفایی که به‌طورخاص بیشــتر تسهیلات در دوره دوساله عملکرد دولت ســیزدهم به این حوزه ســرایت می‌کنــد، ۱۳هــزار میلیــارد تومــان مجموعه تســهیلات و ضمانت‌هایــی اســت که صندوق نوآوری و شــکوفایی به شرکت‌های دانش‌بنیان پرداخت کرده است.

ســخنگوی دولت ادامه داد: به‌طورخاص، در حوزه وزارت صنعت، معدن و تجارت صندوقی به‌طوراختصاصی برای حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع پیشرفته؛ تاکید می‌کنــم کــه فقط در حوزه صنعت، معدن و تجارت وجود دارد. آن صندوق نیز طی ۲ ســال اخیر از ۵۸۹ طرح حمایت کرده اســت. بهادری‌جهرمی افزود: اعطای ۵۸۹ تســهیلات و ضمانتنامــه در مجموع به ارزش حــدود ۲ هزار میلیارد تومان بوده که میزان آن افزایش حدود ۳ برابری به‌نسبت مدت مشابه دولت قبل دارد.

رفع تنش آبی سیستان‌وبلوچستان

ســخنگوی دولت گفت: اســتان سیستان‌وبلوچســتان مشــکلات و کمبودهای متعددی را از گذشته به ارث برده که از جمله این کمبودها در حوزه آب، گاز، راه‌ها، ترانزیت، اشــتغال و حوزه‌های مختلفی است که دولت برای همه اینها هدف‌گذاری کرده که گزارش برخی از این اقدامات ارائه شده است.

بهادری‌جهرمــی ادامه داد: در حوزه گازرســانی به نقاط مختلف اســتان، راه‌آهن خاش ـ زاهدان، آبگیری ســد کهیر و حوزه‌های مختلفی که گزارش آن برای ملت ایران و مردم اســتان سیستان‌وبلوچستان منتشر شد، نشان می‌دهد از جهت‌گیری جدی دولت، اعطای اختیارات ویژه اخیری اســت که دولت به اســتاندار سیستان و بلوچستان برای تسریع و سرعت‌بخشی خدمت‌رسانی به مردم استان داشته است.

سخنگوی دولت با بیان اینکه در حوزه تنش‌های آبی مسیرهای متعددی برای حل تنش‌های آبی دیرینه استان طراحی شده است، عنوان کرد: نخست بحث آبرسانی به ۱۷۰ روستا بوده که در طول ۲ سال گذشته انجام شده و دیگری عملیات انتقال آب از دریای عمان به استان است که عملیات اجرایی آن آغاز شده و در حال اجرا است.

کاهش زمان صدور مجوز برای ترخیص کالا

رئیــس کل گمرک گفت: از هفتــه آینده کارنامه عملکردی واردکنندگان و شــرکت‌های بزرگ را صادر می‌کنیم تا ببینیم صاحبان کالا تا چه اندازه در ترخیص نشــدن کالاهای‌شــان با انگیزه افزایش نرخ، مقصر هستند.

به‌گزارش ایســنا، محمد رضوانی‌فــر در مراســم بهره‌بــرداری از پروژه‌های عمرانــی و آشکارســاز (x-ray) گمرکات کشور اظهــار کــرد: از ماه‌های گذشــته با کمــک وزارت اقتصاد، زمان پاسخگویی دســتگاه‌های مختلف به اســتعلام‌های گمرک را مورد بررسی قرار دادیم و از ۴ دستگاه اصلی، ۳ دستگاه به متوسط کمتر از ۳ روز رسیده‌اند. این همراهی دستگاه‌های متولی در ترخیص کالا نشــان می‌دهد که ســرعت انجام فرآیندهای گمرکی در ادامه نیز افزایش خواهد یافت.

رضوانی‌فــر با بیان اینکه از هفتــه آینده کارنامه عملکردی شــرکت‌های بــزرگ را اعلام می‌کنیم، گفــت: باید ببینیم که مدت زمان تشــریفات شــرکت‌های مختلف چقدر اســت و در این میان تا چه اندازه صاحبان کالا در زمینه تعلل در ترخیص کالاهای خود مقصر هســتند، چراکــه برخی واردکنندگان در چند روز فرآیند اداری ترخیص کالاهای‌شان انجام شده است، امــا بــا انگیزه افزایش نرخ یا دیگر دلایل، از ترخیص خودداری می‌کنند.

وی دربــاره آشکارســازها و اینکه دارای ۲ بخش هســتند، توضیــح داد: یکی آشکارســازهای کامیونی و کانتینری و دوم آشکارسازهای پالتی و چمدانی است. البته در حوزه استفاده و بهره‌برداری از آشکارسازها از ظرفیت‌های تولید داخل استفاده خواهیم کرد.

وزیــر امــور اقتصــادی و دارایی نیز در این مراســم اعــلام کرد: زمــان صدور مجوز دستگاه‌های متولی بــرای ترخیــص کالا از گمرک در ســال‌های گذشــته بــه نصف رســیده است.

به‌گزارش ایسنا، سیداحسان خاندوزی در مراسم بهره‌برداری از پروژه‌های عمرانی و آشکارســاز (x-ray) گمرکات کشــور اظهار کــرد: حدود ۳۰ هزار فعال اقتصادی با خدمات تجاری و گمرکی روبه‌رو هســتند و در این زمینه، ســرعت و سلامت فرآیندها منوط به این اســت که تشــریفات گمرکی کشــور و دســتگاه‌های متولی مختلف به وظایف قانونی خودشان عمل کنند. وی افزود: طبق دســتور رئیس‌جمهوری، باید به‌سمت روان‌سازی فعالیت‌های گمرکی حرکت کنیم و تحقق آن جز با گمرک هوشــمند امکان‌پذیر نیست. بنابراین، تلاش کردیم گمــرک را به مدافع حقوق تجار تبدیل کنیم و هر بخشــی از زیرمجموعه‌های گمرک به وظایف خودش عمل نکند یا احیانا با فساد و تخلف روبه‌رو باشد، به وزارت اقتصاد گزارش کنید، تا بــا آن برخورد کنیم. وزیر امور اقتصادی و دارایی ادامه داد: در سال‌های گذشــته، در چند زمینه توانستیم به موفقیت‌هایی دســت پیدا کنیم که می‌توانیم به تسریع فرآیندهای گمرکی اشــاره کرد. در ۹ماهه گذشته، متوسط زمانی که برای صدور مجــوز هرکــدام از دســتگاه‌های متولــی نیاز بــود، به نصف کاهش پیدا کرده اســت. خاندوزی گفت: در این میان، مدت صدور مجوز ســازمان اســتاندارد از ۱۷روز به ۱۱روز، سازمان دامپزشــکی از ۱۳روز به ۶ روز، ســازمان غذا و دارو از ۸روز به ۴روز و سازمان حفظ نباتات از ۶روز به کمتر از ۳ روز کاهش یافته است.

عکس روز

نفس‌های آخر تالاب پیرسلمان استان همدان

عکس: مهر

ویژه‌تر از خبر

هیچ منع قانونی برای کار بانوان دریانورد نداریم

معاون امور دریایی ســازمان بنــادر و دریانوردی اظهار کرد: تاکید می‌کنم هیچ محدودیتی برای پذیرش بانوان دریانورد، چه مجــرد و چه متاهل وجود ندارد، اما با یک نــگاه واقعی، پذیــرش کار چندماهه بانوان روی کشــتی و دور از خانــه و خانــواده، هم برای این نیروی انســانی دریانورد و هم برای خانواده وی سخت است.

مجیــد علی‌نــازی در گفت‌وگو بــا ایلنا با بیــان اینکه هرگونــه ممنوعیــت بــرای ورود بانوان به این رشــته را تکذیب می‌کنم، اظهار کرد: باید توجه داشــت که شــغل دریانوردی، ســخت و دشوار اســت و باتوجه به روحیات بانوان نه‌تنها در ایران، بلکه در دنیا، بانوان از ورود به این مشاغل استقبال نمی‌کنند یا اینکه استقبال آنها بسیار کم است. وی با تاکید بر اینکه کمتر از ۲ درصد از دریانوردان کل دنیــا، خانم هســتند، گفــت: واقعیت این اســت که به‌دلیل شــرایط سخت کاری، عاطفی و خانوادگی، بانوان از این شغل استقبال نمی‌کنند و شرایط سخت این شغل را نمی‌پذیرند و به طریق اولی، بانوان ایرانی این شــرایط را قبــول نمی‌کنند، اما هیچ منع قانونی برای ورود بانوان به این رشــته و شــغل را نداریم و هیچ قانونی جلوی کار و آمــوزش دریانوردی به بانــوان را نمی‌گیرد. معاون امور دریایی ســازمان بنــادر و دریانوردی ادامــه داد: در حال حاضر، بانوانی دوره‌های آموزشی را دیده و در آزمون‌های موردنظر قبول و پذیرفته شده و مدرک مرتبط را دریافت کرده‌اند و در بندر شــهید حقانی هــم، تعدادی از بانوان دریانورد در کشتی‌های مسافری مشغول به کار هستند.

وی گفت: تاکید می‌کنم هیچ محدودیتی برای پذیرش بانوان دریانورد، چه مجــرد و چه متاهل وجود ندارد، اما با یــک نگاه واقعــی، پذیرش کار چندماهــه بانوان روی کشــتی و دور از خانــه و خانواده، هم بــرای این نیروی انسانی دریانورد و هم برای خانواده وی سخت است و در واقع آقایان کمی در جامعه ما می‌پذیرند که همسرشان چندین ماه دور از محیط خانه روی کشتی کار کند.

معاون ســازمان بنــادر و دریانوردی ادامــه داد: درباره جذب بانوان دریانورد در شــرکت‌های کشتیرانی و ورود آنها به بازار کار؛ هر شرکتی، مقررات و دستورالعمل خاص به خود را دارد و به اجرا می‌رساند، اما در این‌باره هم، منع قانونی برای ورود زنان در حوزه‌های تخصصی دریانوردی و تفکیک جنســیتی نداریم، اما تاکنون نشنیدم که روی کشــتی‌های ایرانی با پرچم ایرانی، دریانورد زن کار کند جز شناورهای مسافری که در بندر حقانی فعال هستند؛ البته تاکنون هم، هیچ درخواستی از سوی دریانورد خانم برای کار روی کشتی‌های تجاری نداشته‌ایم.

با بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی با توان مهندسان ایرانی

ظرفیت گازی کشور توسعه یافت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

دولت سیزدهم در توسعه ظرفیت گاز کشور، توسعه صادرات گاز و رفع ناترازی‌های مقطعی داخلی گام‌های مهمی برداشته است. یکی از جنبه‌های کلیدی استفاده از قابلیت‌های داخلی برای افزایش تولید گاز و کاهش وابستگی به پیمانکاران خارجی بوده است. علاوه بر این، دولت بر نیاز به منابع مالی کافی برای حمایت از توسعه ظرفیت گاز از جمله سرمایه‌گذاری صنایع، صندوق توسعه ملی و بودجه دولت تاکید کرده است. این تلاش‌ها پیامدهای قابل‌توجهی برای صنعت نفت و گاز ایران داشته که نشان‌دهنده توانمندی‌ها و ظرفیت‌های این کشور است.

عکس: صمت

توسعه لایه مشترک گازی ایران با قطر

دولت سیزدهم توسعه ظرفیت تولید گاز را با بهره‌گیری از توان داخلی در اولویت قرار داده است. در گذشته اتکا به پیمانکاران خارجی مانع پیشرفت در این زمینه شده بود، اما دولت فعلی با موفقیت از این مانع عبور کرده و به تاخیر ۲۰ ساله در برداشت گاز از فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی پایان داد. مهندسان ایرانی نقش مهمی در دستیابی به بهره‌برداری عملیاتی داشته و شایستگی کشور را در توسعه مستقل میادین گازی پیچیده به نمایش گذاشته‌اند. این دستاورد نه‌تنها ظرفیت تولید گاز ایران را تقویت کرده، بلکه پیامی قوی اقتصادی و منطقه‌ای به کشورهای همسایه درباره توانمندی صنعت نفت و گاز ایران ارسال کرده است.

برای افزایش ظرفیت صادرات گاز، دولت سیزدهم به اهمیت منابع مالی و برنامه‌ریزی استراتژیک پی برده است. شرکت ملی نفت و گاز ایران علاوه بر اتکا به بودجه دولت در توسعه ظرفیت گاز کشور نقش بسزایی داشته است. علاوه بر این، دولت به‌دنبال سرمایه‌گذاری‌های مشترک از صنایع برای دستیابی به تامین گاز و برق خود بوده است. این رویکرد، منابع مالی را متنوع و گسترش منابع گازی ایران را تقویت می‌کند. همچنین منابع صندوق توسعه ملی که ذخایر قابل‌توجهی از تجارت نفت خام ایران انباشته کرده، به سمت توسعه میادین مشترک گازی هدایت شده است. این رویکرد پیشگیرانه، رشد ظرفیت صادرات گاز ایران را تسهیل کرده و به کشور اجازه می‌دهد از ظرفیت عظیم انرژی خود استفاده کند. هدف دولت با تمرکز بر توسعه میادین مشترک گازی مانند فاز ۱۱ پارس‌جنوبی، توزیع عادلانه منابع و منافع در مناطق مختلف کشور است. این رویکرد به کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای و ترویج رشد فراگیر کمک می‌کند. علاوه بر این، دولت سرمایه‌گذاری مستقیم صنایع را برای خودکفایی تشویق کرده است و از این طریق بخش‌های مختلف را برای مشارکت فعالانه در توسعه صنعت گاز توانمند می‌سازد. دولت با استفاده از ظرفیت‌های مناطق و بخش‌های مختلف به‌دنبال دستیابی به یک مسیر رشد متعادل و هماهنگ است.

در ادامه صمت با نمایندگان مجلس شورای اسلامی درباره اهمیت تکیه ایران به توان داخلی در زمینه برداشت عملیاتی گاز که موجب توسعه پیچیده‌ترین و مهم‌ترین لایه گازی مشترک ایران با قطر در نقطه مرزی و فاز یازدهم میدان گازی پارس جنوبی شده گفت‌وگو کرده که در ادامه خواهید خواند.

پایان اتکا به پیمانکار خارجی

معین‌الدین سعیدی، نماینده مردم چابهار در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بهره‌برداری از «فاز ۱۱ پارس جنوبی»، به‌واسطه تکیه بر توان داخلی ما را از معطلی ۲۲ ساله در این بخش نجات داد، به صمت گفت: این در حالی است که زمانی گفته می‌شد، اگر شرکت‌هایی اعم از توتال از این پروژه بیرون روند، هیچ‌کس دیگر در آن سرمایه‌گذاری نخواهد کرد. وی با اشاره به بهره‌برداری گاز از فاز ۱۱ پارس جنوبی و توفیقات دولت سیزدهم در این بخش، اظهار کرد: باوجود برخی از نقدهای جدی که در حوزه کاری وزارت نفت و در حوزه ناترازی‌ها وجود داشت، اما ما شاهد یک اهتمام جدی در حوزه شرکت ملی گاز هستیم.

وی با بیان اینکه در حوزه شرکت ملی گاز بسیاری از پروژه‌ها از دولت قبل نیمه‌کاره رهاشده بودند و مسئولان معتقد بودند، حتما باید طرف خارجی به آن ورود کرده و آن پروژه‌ها را به پایان برسانند، تصریح کرد: با تکیه بر توان داخلی بسیاری از این موارد تعیین‌تکلیف شده‌اند که بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی، یکی از مهم‌ترین این پروژه‌ها قلمداد می‌شود.

این نماینده مجلس با بیان اینکه فاز ۱۱ پارس جنوبی، یکی از پیچیده‌ترین فازهای میدان گازی بود، ادامه داد: همچنین یکی از رویکردهای قابل دفاع دولت، گازرسانی به مناطق محروم بوده که در استان سیستان و بلوچستان قبل از این دولت واقعا در این زمینه کم‌کاری‌های جدی شده بود، اما با همت چگینی و وزیر نفت شاهد یک فعالیت جدی در حوزه گازرسانی در مناطق محروم به‌ویژه سیستان‌وبلوچستان هستیم.

وی با بیان اینکه بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی، پیام‌های سیاسی - اقتصادی مهمی در منطقه برای ما به همراه داشت، ادامه داد: بهره‌برداری از «فاز ۱۱ پارس جنوبی، یکی از مصادیق رسیدن به این نکته است که به‌واسطه بهره‌گیری از ظرفیت‌های جوانان داخل کشور می‌توان در رفع چالش‌ها اعم از ناترازی‌ها موثر بود.

سعیدی با بیان اینکه ما میادین گازی مشترک با کشورهای حوزه خلیج‌فارس داریم، ادامه داد: همچنین بهره‌برداری از «فاز ۱۱ پارس جنوبی» پیام بسیار مشخصی برای همسایگان ما می‌فرستد که تحریم‌ها نمی‌تواند ملت ایران را در حوزه رفع ناترازی‌ها دچار مشکل کند. بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی، به‌واسطه تکیه بر توان داخلی ما را از معطلی ۲۲ ساله در این بخش نجات داد، چراکه زمانی گفته می‌شد که اگر شرکت‌هایی اعم از توتال از این پروژه بیرون روند، هیچ‌کس دیگر در آن سرمایه‌گذاری نخواهد کرد. البته معتقدم این موضوع تنها مربوط به کشورهای غربی نبوده و اتفاقا برخی از کشورهای دیگر مانند چین و روسیه هم در این بخش بدعهدی‌های زیادی انجام دادند؛ بنابراین این امر مشخص‌شده که ما هرجا به توان داخلی خودمان تکیه کردیم، نتیجه مثبتی حاصل شده است.

سعیدی با بیان اینکه تولید گاز پیرو بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس‌جنوبی می‌تواند بخشی از ناترازی گازی کشور را جبران کند، ادامه داد: کشور ما به‌عنوان یکی از غنی‌ترین کشورها در حوزه منابع زیرزمینی است. البته در کنار توجه به ظرفیت‌های داخلی دستگاه دیپلماسی ما باید در جهت رفع تحریم‌ها نیز تلاش کند. با این حال، هر زمان که به ظرفیت‌های داخلی اعتماد شده ما نتیجه آن را مشاهده کرده‌ایم.

> ایران با تعامل با نهادهای بین‌المللی می‌تواند از تخصص و منابع آنها برای تسریع توسعه صنعت گاز خود استفاده کند

نمایش توانمندی ایران در صنعت گاز

محمدرضا میرتاج‌الدینی، نماینده مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی نیز در رابطه با اهمیت سرمایه‌گذاری در میادین مشترک گازی به صمت گفت: یکی از مهم‌ترین راهکارها برای رفع ناترازی داخلی و همچنین بهره‌مندی کامل از میادین مشترک گازی و دستیابی به درآمدهای ارزی حاصل از صادرات گاز طبیعی، توسعه فازهای باقیمانده از میادین مشترک گازی نظیر میدان گازی پارس جنوبی بوده؛ از همین‌رو توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

وی ادامه داد: متاسفانه پیمانکاران خارجی در زمینه برداشت گاز از میادین مشترک گازی ایران با طرف‌های دیگر مناسب عمل نکردند و مسئله اصلی هم در فاز ۱۱ پارس جنوبی پیرامون همین موضوع بوده که دو دهه پیمانکاران خارجی، ما را معطل کردند و این تعلل ضربه بسیار بدی به کشور از نظر کاهش برداشت منابع گازی و کاهش درآمدهای ارزی به کشور زد. فاز ۱۱ پارس جنوبی، مهم‌ترین و مرزی‌ترین لایه مشترک گازی ایران با قطر بوده است و بهره‌برداری آن سال‌ها معطل خارجی‌ها بود، اما خلاف گذشته، دولت سیزدهم با تکیه‌بر توان داخلی و یک ابتکار بی‌سابقه و مهم در زمینه جداسازی سکوی دچار افت فشار شده و انتقال و جای‌گذاری آن در فاز ۱۱ پارس‌جنوبی به بهره‌برداری از این لایه مرزی کلیدی پرداخت و درحال‌حاضر برداشت عملیاتی به میزان ۱۵ میلیون مترمکعب در روز آغاز شده است و به‌تدریج به میزان ۵۶ میلیون مترمکعب در روز خواهد رسید که بخش بزرگی از ناترازی گازی مقطعی کشور را نیز پاسخ خواهد داد. این نماینده مجلس شورای اسلامی در رابطه با بکارگیری از ظرفیت توان داخلی و پیامد مهم سیاسی و اقتصادی رسیدن ایران به توانمندی توسعه میادین گازی روی دریا و خودکفایی در این زمینه افزود: یکی از پیامدهای مهم رونمایی از این توانمندی ملی در توسعه میادین گازی مشترک روی دریا، پیامد سیاسی و اقتصادی آن برای کشورهای منطقه است که خودکفایی ایران در برداشت از میادین گازی مشترک اعتبار ایران را بالا خواهد برد و نشان از سطح فناوری و توانمندی نخبگان داخلی و توانایی کشور در این حوزه دارد و بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی به‌معنای واقعی نمایش توانمندی نخبگان و ظرفیت داخلی ایران در صنعت گاز کشور بوده است.

میرتاج‌الدینی در پایان اظهار کرد: بهره‌برداری از فاز ۱۱ پارس جنوبی مزیت‌های مهم اقتصادی را نیز به همراه دارد که نخستین و مهم‌ترین آن، امکان صادرات بیشتر گاز به کشورهای همسایه در فصول گرم سال است و برآوردها از درآمدزایی حدود ۵ تا ۷ میلیارد دلاری در بهره‌برداری زودتر از موعد این فاز گازی مهم کشور دارد که می‌تواند منابع حاصله در توسعه بیشتر میادین گازی مشترک کشور به کار گرفته و استفاده شود.

سخن پایانی

توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی با تکیه‌بر توان داخل موجب شده ایران به فناوری پیچیده‌ای در حوزه برداشت گاز از میادین گازی پیدا کند که نشان از تاکید زیادی بر پیشرفت‌های فناوری در بخش گاز دارد. دولت سیزدهم با فرض ماندگاری تحریم‌ها و با سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، نوآوری و پذیرش فناوری‌های پیشرفته به این سمت حرکت کرد که بدون اتکا به پیمانکار خارجی به توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی بپردازد. همچنین علاوه بر توسعه ظرفیت صادرات گاز، بر تنوع‌بخشی به بازارهای گاز تمرکز کرده است. هدف ایران با جست‌وجوی شرکای تجاری جدید و کاوش در مسیرهای صادراتی جایگزین، کاهش اتکای خود به چند بازار کلیدی است. این استراتژی امنیت انرژی را افزایش می‌دهد و انعطاف‌پذیری بیشتری را در پاسخ به پویایی بازار جهانی فراهم می‌کند. دولت به‌طور فعال همکاری و مشارکت با شرکت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی در بخش گاز را دنبال کرده است. این همکاری‌ها انتقال دانش، اشتراک فناوری و فرصت‌های سرمایه‌گذاری را تسهیل می‌کند. ایران با تعامل با نهادهای بین‌المللی می‌تواند از تخصص و منابع آنها برای تسریع توسعه صنعت گاز خود استفاده کند. همچنین همکاری منطقه‌ای امنیت انرژی و یکپارچگی اقتصادی را تقویت می‌کند و صلح و ثبات را در منطقه ارتقا می‌دهد. دستاوردهای دولت سیزدهم در زمینه توسعه ظرفیت گازی کشور، توسعه ظرفیت صادرات گاز و رفع ناترازی‌های مقطعی داخلی قابل توجه است. با استفاده از توانمندی‌های داخلی، دولت با موفقیت ظرفیت تولید گاز را افزایش داده و اتکا به پیمانکاران خارجی را کاهش داده است. تاکید بر منابع مالی از جمله سرمایه‌گذاری صنایع و صندوق توسعه ملی، توسعه صنعت گاز ایران را بیش‌از‌پیش تقویت کرده است. هدف دولت با ترویج توزیع عادلانه منابع و تشویق سرمایه‌گذاری مستقیم، رفع ناترازی داخلی و تقویت رشد فراگیر است. این دستاوردها ظرفیت کشور را نشان می‌دهد و سهم قابل توجه دولت سیزدهم در پیشبرد بخش گاز ایران را برجسته می‌کند. به‌طور خلاصه، دولت سیزدهم در توسعه ظرفیت گاز کشور، گسترش صادرات گاز و رفع ناترازی‌های مقطعی داخلی دستاوردهای چشمگیری داشته است. دولت از طریق پیشرفت‌های فناوری، توسعه زیرساخت‌ها، متنوع‌سازی بازارهای گاز، همکاری‌های بین‌المللی، ملاحظات زیست‌محیطی، اشتغالزایی و همکاری‌های منطقه‌ای، جایگاه ایران را در صنعت جهانی گاز تقویت کرده و رشد پایدار و فراگیر را ارتقا داده است. در جمع‌بندی باید گفت که توسعه ظرفیت تولید گاز، بالندگی صادرات گاز و مقابله با نابرابری‌های داخلی عرصه‌های مهمی هستند که دولت سیزدهم ایران در آنها به دستاوردهای قابل توجهی دست یافته است. از جمله این دستاوردها می‌توان به استفاده از توان داخلی برای توسعه ظرفیت تولید گاز، کاهش وابستگی به پیمانکاران خارجی را نام برد. در گذشته، اتکا بر پیمانکاران خارجی، پیشرفت در این زمینه را مختل می‌کرد، اما دولت فعلی با موفقیت این مشکل را برطرف کرده و تأخیر ۲۰ ساله در استخراج گاز از فاز ۱۱ پارس جنوبی را به پایان رسانده است.

دریچه

دستاوردهای مهم ایران در رفع ناترازی

فاز ۱۱ میدان گازی پارس جنوبی در ایران، توسعه قابل‌توجهی است که توانمندی ایران در برداشت گاز از میادین مشترک گازی در دریا را به نمایش می‌گذارد. ایران با کمک پیمانکاران ایرانی توانسته بدون اتکا به قدرت‌های خارجی بلوک شرق و غرب به این نقطه عطف دست یابد. این دستاورد نه‌تنها چشمگیر است، بلکه به‌عنوان نشانه‌ای از صلاحیت ایران در زمینه استخراج گاز عمل می‌کند. بیش از ۲۰ سال است که در استخراج لایه‌های گازی پیچیده در میدان گازی پارس جنوبی پیشرفتی صورت نگرفته است. شرکت‌های استخراج‌کننده غربی و شرقی در این دوره نتوانستند پیشرفت‌های عملیاتی و فیزیکی قابل‌توجهی داشته باشند، اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم، ایران رویکرد متفاوتی در پیش گرفت و دولت به جای اعتماد به شرکت‌های خارجی، از توانمندی‌های داخلی پیمانکاران ایرانی برای توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی استفاده کرد.

مهندسان ایرانی در عملیات عملی به نقش کلیدی پرداخته و نشان داده‌اند که قادر به توسعه میدان‌های گازی پیچیده را به‌تنهایی دارند. این دستاورد نه‌تنها ظرفیت تولید گاز ایران را افزایش می‌دهد، بلکه پیام قدرت اقتصادی و منطقه‌ای قوی ایران در زمینه صنعت نفت و گاز را به کشورهای همسایه منتقل می‌کند. همچنین، برای گسترش ظرفیت صادرات گاز، دولت سیزدهم ایران به اهمیت منابع مالی و برنامه‌ریزی استراتژیک تاکید کرده است. علاوه بر استفاده از بودجه دولتی، شرکت ملی نفت و گاز ایران در توسعه ظرفیت گازی کشور نقش کلیدی داشته است. علاوه بر این، دولت از صنایع جهت سرمایه‌گذاری مستقیم در خودکفایی در زمینه تامین گاز و برق حمایت می‌کند. این رویکرد منابع تامین مالی را تنوع بخشیده و فرآیند گسترش منابع گازی ایران را تقویت می‌کند. علاوه بر این، منابع صندوق توسعه ملی، که به‌دلیل تجارت نفت خام ایران ذخیره‌سازی قابل‌توجهی به‌دست آورده، به توسعه مشترک میادین گازی اختصاص یافته است. این رویکرد فعالانه منجر به رشد ظرفیت صادرات گاز ایران شده است. این پیشرفت به معنای این است که ایران بدون نیاز به پیمانکاران خارجی و با استفاده از نخبگان و توانمندی‌های داخلی، قادر به توسعه لایه‌های گازی پیچیده کشور است. این امر نشان می‌دهد که ایران در صنعت نفت و گاز دارای جایگاه و توانمندی بزرگی است. این دستاوردها همچنین به کشورهای همسایه ایران نشان می‌دهد که ایران قادر است بدون نیاز به کمک خارجی، منابع گازی خود را توسعه دهد و این موضوع از اهمیت اقتصادی و منطقه‌ای بالایی برخوردار است.

این تصمیم ثمربخش بود، زیرا ایران توانست ظرفیت تولید خود در میدان گازی پارس جنوبی را سه سال زودتر از موعد مقرر توسعه دهد. شایان‌ذکر است که این میدان گازی یکی از پیچیده‌ترین میدان‌های جهان است. از این رو، توانایی ایران در استخراج موفقیت‌آمیز گاز از چنین محیط پرچالشی، توانایی بالای آن در استخراج گاز از میادین مشترک گازی، به‌ویژه میادین واقع در دریا را نشان می‌دهد.

این دستاورد برای ایران و کل منطقه از اهمیت قابل‌توجهی برخوردار است. این فرصت بی‌نظیری را برای ایران فراهم می‌کند تا در زمینه استخراج گاز در غرب آسیا، خاورمیانه و شمال افریقا پیشرو باشد. ایران با توانایی استخراج گاز از میادین مشترک در دریا می‌تواند خود را به‌عنوان یک بازیگر مسلط در منطقه هم از نظر اقتصادی و هم از نظر استراتژیک تثبیت کند.

همچنین پیش‌بینی می‌شود توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی اثرات مثبت متعددی داشته باشد. اولا به رفع عدم‌تعادل داخلی در عرضه گاز در فصول سرد سال کمک خواهد کرد. با افزایش ظرفیت تولید، ایران می‌تواند تامین گاز پایدار و قابل‌اعتماد را برای شهروندان خود در طول سال تضمین کند. علاوه بر این، مازاد تولید گاز را می‌توان صادر و درنتیجه اقتصاد ایران را تقویت کرد.

ظرفیت اولیه برداشت گاز از فاز ۱۱ پارس جنوبی ۱۵ میلیون مترمکعب در روز برآورد شده است. با این حال، با حفر چاه‌های بیشتری در طول زمان، انتظار می‌رود این ظرفیت به ۵۶ میلیون مترمکعب در روز افزایش یابد. این نشان‌دهنده بخش قابل‌توجهی از کسری عرضه گاز موجود در ایران است؛ بنابراین، توسعه فاز ۱۱ نقش حیاتی در تامین نیاز داخلی گاز و جلوگیری از هرگونه آسیب اقتصادی ناشی از کمبود گاز خواهد داشت و توسعه موفقیت‌آمیز فاز ۱۱ نقطه عطفی برای ایران است. اتکا به قابلیت‌های داخلی به جای پیمانکاران خارجی ثابت‌شده که بازی را تغییر می‌دهد. این رویکرد نه‌تنها توسعه به‌موقع منابع گاز را تضمین، بلکه جایگاه ایران را در بازار جهانی انرژی تقویت می‌کند. این راه را برای تلاش‌ها و سرمایه‌گذاری‌های آینده در استخراج گاز هموار و ایران را به یک بازیگر کلیدی در این زمینه تبدیل می‌کند.

توسعه موفقیت‌آمیز فاز ۱۱ در میدان گازی پارس جنوبی، دستاورد قابل‌توجهی برای ایران است. ایران با تکیه‌بر پیمانکاران و منابع داخلی ایرانی، ظرفیت تولید گاز خود را افزایش داده و تخصص فنی خود را در استخراج گاز از میادین مشترک گازی در دریا به نمایش گذاشته است.

این دستاورد نه‌تنها ایران را به‌عنوان یک رهبر در منطقه قرار می‌دهد، بلکه پیامدهای گسترده‌ای برای اقتصاد، عرضه انرژی و ظرفیت آن در بازار جهانی انرژی دارد. توسعه فاز ۱۱ به عدم‌تعادل داخلی، جلوگیری از آسیب‌های اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی کمک می‌کند تا به رشد و ثبات اقتصادی ایران کمک کند. به‌طور کلی، این نقطه عطف نشان‌دهنده پیشرفت قابل‌توجهی در قابلیت‌های استخراج گاز ایران است و زمینه را برای پیشرفت بیشتر فراهم می‌کند.

آینده روشن شرکت آلومینای ایران

به گزارش روابط عمومی شرکت آلومینای ایران، شه‌بخش در جلسه شورای معاونین این شرکت که ۲۷ شهریور در محل سالن جلسات مدیریت این شرکت برگزار شد تاکید کرد: آینده شرکت آلومینای ایران بسیار روشن است و این امر با انجام پروژه‌های توسعه شرکت و حمایت و راهبری ایمیدرو تحقق خواهد یافت.

در این جلسه که با حضور معاونین و مدیران مستقل شرکت آلومینای ایران برگزار شد، دکتر شه‌بخش، مدیرعامل شرکت آلومینای ایران، بر اهمیت توجه بیشتر به ارزش‌های سازمانی و مسائل پرسنلی تاکید ویژه داشته و همفکری، همکاری و هم‌افزایی معاونین و مدیران را لازمه حل مشکلات مقطعی و رشد شرکت دانستند.

ایشان همچنین ضمن تشکر از تلاش‌های انجام شده در انجام موفقیت‌آمیز پروژه های توسعه‌ای شرکت، استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان و همکاری با مراکز علمی در کنار دانش و تجربه مدیران و کارشناسان شرکت را عامل اصلی موفقیت شرکت در به ثمر رساندن پروژه‌های توسعه دانست و تحقق اهداف تعریف شده برای این پروژه‌ها را نشانه وجود پتانسیل لازم برای رفتن به سمت مگاپروژه‌های آینده مانند پروژه ۵۰۰هزارتنی تولید آلومینا به روش سینترینگ دانستند.

ایشان همچنین گفت: با عنایت به آینده روشن شرکت آلومینا و حمایت همه‌جانبه ایمیدرو، بی شک برکات بی‌شماری را در حوزه ایجاد اشتغال و کارآفرینی، دانش فنی تکمیل زنجیره تولید، بهره‌گیری مناسب و موثر از زیرساخت‌ها و منابع معدنی و افزایش بهره‌وری و ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر و رشد سریع شرکت را شاهد خواهیم بود.

دکتر شه‌بخش خاطرنشان ساخت: به‌طور حتم تحقق این اهداف با همدلی، پشتکار و مجاهدت، ریسک‌پذیری و مسئولیت‌پذیری همه سطوح سازمان میسر خواهد شد. همچنین ایشان دستورات ویژه‌ای به معاونت مالی و اداری جهت نظارت بیشتر، ایجاد وحدت رویه، استانداردسازی و بروزرسانی دستورالعمل‌های حوزه منابع انسانی داشتند.

یادداشت

اثرگذاری زنان در اقتصاد

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

زنان سهم حدود ۵۰ درصدی از جمعیت دنیا را در اختیار دارند، اما اثرگذاری آنها در اقتصاد به شدت محدود برآورد می‌شود. البته میزان اثرگذاری زنان بر اقتصاد و مشارکت آنان در مشاغل در جوامع مختلف، متفاوت است. این اثرگذاری در کشورهای توسعه‌یافته بیشتر و در اغلب جوامع درحال توسعه کمرنگ‌تر است. هرساله مجمع جهانی اقتصاد گزارشی از شکاف جنسیتی را با در نظر گرفتن شاخصه‌های مختلف منتشر می‌کند. گزارش جهانی شکاف جنسیتی منتشر شده در سال ۲۰۲۲ حکایت از آن دارد که ایران در سال گذشته میلادی از منظر شکاف جنسیتی در میان ۱۴۶ کشور جهان در رتبه ۱۴۳ قرار گرفته است. این امتیاز نسبت به سال گذشته یک درصد کاهش داشته و این افت از کاهش شاخص مشارکت اقتصادی زنان نشأت می‌گیرد. براساس گزارش سایت ایران تلنت که از داده‌های حقوق و دستمزد سال ۱۴۰۰ برداشت شده، اختلاف حقوق دریافتی میان زنان و مردان با بالا رفتن رده شغلی افزایش می‌یابد و از ۱۲ درصد در رده کارشناس به ۳۷ درصد در رده مدیریت ارشد می‌رسد. آمارهای رسمی داخلی نیز تشدید شکاف جنسیتی در بازار کار کشور را تایید می‌کند؛ تا جایی که برآورد شده در ۴ سال اخیر حدود ۶۰۰ هزار نفر از تعداد شاغلان زن کاسته شده و حدود ۵۰۰ هزار نفر به تعداد شاغلان مرد افزوده شده است.

افزون بر تشدید نابرابری میان سهم زنان و مردان از بازار کار، این شکاف در اشکال مختلفی ازجمله سطح دستمزد و سطح مشاغل نیز جریان دارد. کافی است نگاهی به اطراف خود بیندازید و تعداد مدیران ارشد مرد و زن را با هم مقایسه کنید. این اختلاف و سنگینی کفه ترازوی مدیران به سمت مردان درحالی است که سهم زنان در ورودی دانشگاه‌ها به مراتب بالاتر است.

گاهی شکاف‌های جنسیتی در محیط‌های کاری تحت‌تاثیر عوامل بسیاری از جمله موانع ساختاری و بستر فرهنگی حاکم بر آن کشور، تحولات اجتماعی-اقتصادی و فناوری و همچنین شوک‌های اقتصادی است. کمااینکه با بروز بحران اقتصادی، زنان شاغل زودتر از مردان تعدیل می‌شوند یا از دستمزد آنها بیشتر کاسته خواهد شد. درواقع هر بحرانی در درجه نخست زنان و درآمدزایی آنان را نشانه می‌گیرد.

این موضوع گاهی در ساختارهای سنتی جوامع که مرد حکم نان‌آور اصلی خانواده را دارد، پررنگ‌تر است. هرچند در سال‌های اخیر از سهم مردان در تامین معیشت خانواده‌ها کاسته شده و زنان نیز پابه‌پای مردان در تامین معیشت درحال فعالیت هستند اما همچنان در نگاه عرفی، مردان نان‌آور اصلی خانواده هستند.

در چنین بستری، گاهی جذب زنان به فعالیت در صنایع دشوارتر است. در بسیاری موارد نیز همان بستر فرهنگی، مانع حضور زنان در محیط‌های صنعتی شده و از سختی کار به‌عنوان بازدارنده اصلی ورود زنان به این بخش یاد می‌شود. البته اگر با زنان فعال در صنعت سخن بگویید، این نگاه و محدودیت‌ها را قبول ندارند. البته که برخی مشاغل دشوارترند، اما این دشواری را جنسیت‌زده نمی‌دانند. علاوه‌براین معتقد هستند چنین نگاهی عملا از فرصت زنان برای حضور موفق در سطح صنعتی و اقتصادی می‌کاهد.

از سوی دیگر، در سال‌های اخیر و به دنبال بروز بی‌رغبتی مردان به فعالیت در مشاغل رسمی صنعتی به دلیل دستمزدهای پایین، بسیاری از زنان جایگزین مردان در این فرصت‌های شغلی شده‌اند.

کافی است سری به کارگاه‌ها و کارخانه‌های تولیدی و شهرک‌های صنعتی بزنید و با قدیمی‌های این حوزه صحبت کنید. در شرایطی که مردان ترجیح می‌دهند به جای دریافت حقوق رسمی، به سایر مشاغل غیررسمی بپردازند، سهم زنان از فعالیت‌های صنعتی بیشتر شده است. هر چند به باور بسیاری از کارشناسان، این جایگزینی جای خوشحالی ندارد، چراکه زنان حکم نیروی کار ارزان را یافته‌اند و در برخی موارد همچنان سهم زنان از مشاغل رده بالا و مدیریتی، کمتر از مردان است.

به مناسبت روز جهانی زنان شاغل بررسی شد

سهم زنان در مشاغل صنعتی

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

این روزها حضور زنان در صنعت موضوع شوکه‌کننده‌ای نیست و خبرها نشان از ورود پررنگ‌تر زنان به حوزه‌های تخصصی مانند صنعت، تجارت و حتی معدن دارد. در سال‌های اخیر حضور زنان در صنعت نقش مهمی در توسعه و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی دارد. زنان به‌عنوان یک قسمت از نیروی کار، نقش زیادی در توسعه و پیشرفت صنعت داشته‌اند و همچنان در حال افزایش هستند. در مجموع حضور زنان در صنعت از دو جنبه مهم و تاثیرگذار است. از یک سو، تاثیر در ایجاد تنوع، ابتکار و افزایش بهره‌وری قابل توجه است و از سوی دیگر، حضور زنان در نقش‌های رهبری و تصمیم‌گیری منجر به ترویج تعادل در این حوزه می‌شود. در کل با ایجاد فرصت‌های برابر برای زنان در صنعت، می‌توان بهبودهای قابل توجهی در عملکرد، نوآوری و پایداری سازمان‌ها داشت. با این حال، همچنان چالش‌ها و موانعی برای حضور زنان در بسیاری از حوزه‌های تخصصی و فنی وجود دارد. صمت در این گزارش به مناسبت ۲۲ اوت مصادف با ۳۱ شهریور روز جهانی زنان شاغل به نقش زنان در صنعت ایران پرداخته است.

آمار اشتغال زنان در صنعت

بر اساس گزارش مرکز آمار، افزایش اشتغال زنان و رشد سهم آنها در بخش صنعت را می‌توان یک اتفاق ویژه در پایان سال ۱۴۰۱ توصیف کرد. رخدادی که تا بهار سال ۱۴۰۲ نیز ادامه داشت. اصلی‌ترین علت افزایش شاغلان زن در بخش صنعت را می‌توان به تقاضای موثر در این بخش نسبت داد.

افزایش مشارکت اقتصادی زنان در سال ۱۴۰۱ و تداوم آن در سال ۱۴۰۲، نشان از آن دارد که تقاضای اقتصاد کشور به نیروی انسانی به‌ویژه در بخش صنعت با بهبود چشمگیر کسب و کار افزایشی شده است.

هرچند براساس گزارش‌های منتشر شده، رشد تقاضای نیروی کار مردان نیز در بازه زمانی یاد شده دبه وضوح نمایان است، اما بر اساس شواهد شدت تقاضای نیروی کار در بخش زنان بیشتر بوده است. نشان به آن نشان که در پایان سال ۱۴۰۱، سهم زنان در بخش صنعت کشور، ۰.۸ درصد افزایش یافت، به‌طوری‌که این سهم در پایان سال ۱۴۰۰، از ۲۶.۱ درصد به ۲۶.۹ درصد در سال ۱۴۰۱ افزایش یافته است. بر این اساس، در سال ۱۴۰۰ تعداد شاغلان زن بخش صنعت ۹۰۱ هزار و ۵۸۵ نفر بود که با رشد ۶۱ هزار و ۶۸۰ نفر در زمستان ۱۴۰۱ به ۹۶۳ هزار و ۲۶۵ نفر افزایش یافت. برهمین اساس پیش‌بینی می‌شود در داده‌های یک‌ساله ۱۴۰۱، تعداد شاغلان زن بخش صنعت به یک میلیون نفر افزایش یابد. به علاوه اینکه تعداد زنان شاغل در بخش خدمات نیز با رشد مواجه شده است.

به گزارش آتیه آنلاین، روند رو به رشد اشتغال‌پذیری زنان در بخش صنعت برای سال ۱۴۰۱ نیز ادامه داشته و این شاخص در سال ۱۴۰۱ حدود ۲.۱ درصد بیشتر از بهار سال قبل بوده است. همچنین بر پایه داده‌های مرکز آمار ایران، در سه ماهه سال گذشته سهم صنعت در اشتغال زنان ۲۳.۳ درصد بوده که این میزان در بهار امسال به ۲۵.۴ درصد رسیده است.

بر این اساس، تعداد زنان شاغل در بخش صنعت در بهار سال گذشته ۸۵۷ هزار نفر بوده که با افزایش ۱۲۲ هزار نفری تعداد آنها به ۹۸۰ هزار نفر رسیده است. روند صعودی آمار یاد شده حکایت از تداوم رشد اشتغال زنان در بخش صنعت برای سال‌جاری دارد. تحلیلگران بازار کار مهم‌ترین دلایل افزایش سهم و تعداد اشتغال زنان در بخش صنعت را تقاضای موثر در این بخش می‌دانند. به عبارتی این تقاضا منجر به افزایش تمایل زنان برای مشارکت در مشاغل صنعتی شده و از سوی دیگر تقاضای یاد شده با شاخص‌های زنان جویای کار مطابقت داشته است.

در این مدت، دولت سیزدهم با ایجاد بستری مناسب، تولید را با کمترین نرخ تورم افزایش داده است و همین امر باعث شده تا سرمایه اندکی برای تولید یک فرصت شغلی به‌خصوص در بخش صنعت ایجاد شود. به همین دلیل رشد اشتغالزایی صنعتی در بهار امسال نسبت به دو سال گذشته افزایشی بوده است.

همچنین مشارکت اقتصادی زنان در بهار سال ۱۴۰۲ نسبت به همین بازه زمانی به ۱۴.۱ درصد رسید که نسبت به بهار سال قبل ۰.۳ درصد رشد نشان می‌دهد.

> تجربه نشان‌داده در بیشتر موارد سرمایه در اختیار مردان با سهولت بیشتری نسبت به زنان تامین‌شده است

چالش‌های زنان شاغل در صنعت

سیده فاطمه مقیمی، فعال صنعت حمل‌ونقل و عضو اتاق بازرگانی ایران در پاسخ به این پرسش که زنان شاغل در حوزه صنعت با چه چالش‌هایی مواجه هستند به صمت اظهار کرد: صنعت ابزارهای مربوط به خودش را دارد یعنی علاوه بر نیاز به علم و دانش براساس نوع صنعت، نیازمند ایجاد بستر و ملزوماتی است. درحال‌حاضر زنانی داریم که در بخش‌های تخصصی صنایع مانند تولید قطعات خودرو و شیرآلات و حتی آسانسور فعالیت دارند.

وی با اشاره به الزامات فعالیت در این بخش‌ها گفت: فرقی ندارد برای هر فعالیت صنعتی در گام نخست باید به دنبال کسب دانش صنعت موردنظر بود و در ادامه به تامین تجهیزات مورد نیاز رسید. این روند چه در سطح یک کارخانه و چه یک کارگاه باید مورد توجه باشد.

این فعال اقتصادی تامین نقدینگی و سرمایه را گام اصلی شروع هر گونه فعالیت اقتصادی دانست و گفت: میزان سرمایه مورد نیاز بستگی به سطح فعالیت مورد نظر متفاوت بوده، به طوری که گاهی راه‌اندازی یک رشته صنعتی نیازمند تامین سوله، کارخانه، تجهیزات پیشرفته و ماشین‌آلات است و راه‌اندازی یک خط تولیدی به هیچ یک از موارد یاد شده نیاز ندارد.

مقیمی با اشاره به اینکه فعالیت در حوزه صنعت با توجه به گستره نیازمند اطلاعات و سرمایه کافی است، ادامه داد: موضوع بعدی به برخورد جامعه با حضور زنان در برخی مشاغل خاص و تخصصی برمی‌گردد. در کشوری مانند کشور ما حضور زنان در یک فعالیت صنعتی سخت و خشن با توجه به عقبه تاریخی جامعه با پذیرش کمتری همراه است. همین امر می‌تواند بر حضور زنان در مشاغل تخصصی و سخت، تاثیرگذار باشد و متاثر از آن شاهد حضور کمتر زنان در این دسته از صنایع و مشاغل باشیم.

مشکل تامین سرمایه

وی افزود: در این میان موضوع با اهمیت‌تر سرمایه مورد نیاز است. تجربه نشان داده در بیشتر موارد سرمایه در اختیار مردان با سهولت بیشتری نسبت به زنان تامین شده است. این مورد نیز متاثر از عوامل گوناگونی است. واقعیت این است که بنگاه‌های مالی و اعتباری و بانک‌ها نیز به دلایلی اعتبارات کمتری به زنان برای شروع یک فعالیت صنعتی اختصاص می‌دهند.

این بانوی فعال در حوزه صنعت با تاکید بر اینکه تامین اعتبار برای زنان سخت‌تر از مردان است، اظهار کرد: گاهی سختگیری‌های نظام بانکی برای بازپرداخت تسهیلات و ضمانت‌های مطرح برای دریافت وام با پیچیدگی‌های بیشتری همراه است. گاهی اطمینان لازم برای تداوم فعالیت بانوان در حرفه مورد نظر وجود ندارد و همین نگاه مسیر را دشوار می‌کند.

وی افزود: همچنین این تصور وجود دارد که بازپرداخت تسهیلات برای مردان راحت‌تر از زنان است. این رویکرد به عقبه و نگاه به عملکرد زنان در حوزه صنعت برمی‌گردد و فعالیت زنان در حوزه صنعت و راه‌اندازی یک فعالیت صنعنی را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

فرصت نابرابر برای پیشرفت

مقیمی در پاسخ به این پرسش که آیا زنان به اندازه مردان در حوزه صنعت فرصت پیشرفت دارند یا خیر اظهار کرد: با توجه به آنچه در بالا مطرح شد به معنای واقعی این فرصت برابر وجود ندارد. عدم اختصاص سرمایه و اعتبار یکسان یعنی نبود فرصت برابر. در اصل ممکن است فرصت مساوی برای حضور هر دو گروه در یک رشته خاص صنعتی وجود داشته باشد ولی گاهی امکانات، تسهیلات و حمایت‌ها برای هر دو گروه یکسان نیست.

شرط تسهیل اشتغال زنان در صنعت

وی در این باره که چگونه می‌توان شرایط اشتغال زنان در حوزه صنعت را تسهیل کرد، گفت: تصویب و اجرای قوانین خاص در این زمینه می‌تواند کمک‌کننده باشد. به عنوان نمونه براساس استانداردهای جهانی، تسهیلات خاصی برای موسساتی که ۲۵ درصد هیات مدیره متشکل اززنان است، ارایه می‌شود. این دست از تسهیلات در اصل یک رویکرد تشویقی برای حضور زنان در اقتصاد است و هر بنگاهی که از حضور زنان در کارد نیروی انسانی بهره بیشتری ببرد، سهم بالاتری در این امکانات دارد. این دست از رویکردها در اقتصاد ایران وجود ندارد.

وی در پایان درباره انتظار از دولت و سیاست‌گذاران برای حمایت از زنان شاغل گفت: با اصلاح برخی رویه‌های قانونی می‌توان گام‌های مثبتی در این عرصه برداشت. در نهایت امیدواریم حمایت قانونی و حقوقی از کسانی که سرمایه خود را صرف کسب و کاری می‌کنند، وجود داشته باشد.

> مشارکت اقتصادی زنان فاصله بسیاری با نرخ مشارکت اقتصادی مردان دارد. اگرچه نرخ رشد مشارکت زنان نسبت به سال‌های قبل روبه رشد است

فرصت‌های مشارکت اقتصادی زنان

مهین ابوالحسنی، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران با اشاره به فرصت‌های مشارکت اقتصادی زنان اظهارکرد: به دلیل مسائل فرهنگی و اجتماعی حاکم بر کشور، محدودیت‌هایی برای زنان به وجود آمده است که به‌موجب برخی از این موارد، سهم زنان در مشارکت‌های اقتصادی کم است. چنانچه در برخی موارد شکاف فرهنگی در روستاها، شهرهای کوچک و شهرهای بزرگ در بررسی فرصت‌های اقتصادی تاثیرگذار است.

وی درباره فرصت‌های اقتصادی زنان بیان کرد: برای قضاوت دقیق درباره فرصت‌های اقتصادی زنان باید محل زندگی، سطح تحصیلات، سنت‌ها و سهم زنان در تامین معاش خانواده را در نظر گرفت، اما درنهایت مشارکت اقتصادی زنان فاصله بسیاری با نرخ مشارکت اقتصادی مردان دارد. اگرچه نرخ رشد مشارکت زنان نسبت به سال‌های قبل روبه رشد است.

این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران افزود: شواهد حاکی از آن است که فرصت‌های اقتصادی زنان با فرصت‌هایی که برای مردان وجود دارد برابر نیست؛ به‌هرحال برخوردهای سلیقه‌ای و مسائل فرهنگی، توزیع فرصت‌ها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به همین دلیل نیز گاهی ظرفیت‌های بهره از توان بانوان در بازار کار کمتر موردتوجه قرار گرفته که بخشی از این نگاه به مسائل فرهنگی و اجتماعی ایران بازمی‌گردد.

ابوالحسنی وی با تاکید بر اینکه ضعف مشارکت اقتصادی زنان دلایل متعددی دارد گفت: یکی از این دلایل را می‌توان در برخی از سیاست‌های دولت‌ها جست‌وجو کرد. چنانچه تا کنون نیز مردان بیش از زنان در بازار سرمایه بازیگری می‌کنند و در بعدی دیگر مطالبه‌گری زنان نیز کمتر از مردان است. این درحالی است که با تغییر برخی از نگاه‌ها زنان نیز می‌توانند نسبت به میزان حضور خود در اقتصاد، مطالبه‌گری داشته و این مطالبه‌گری باید به افزایش سهم آنها نسبت به کلان اقتصاد نیز اتفاق بیفتد.

ابوالحسنی در رابطه با فرهنگ‌سازی برای اشتغال و حضور زنان در صنعت بیان کرد: من فکر می‌کنم زنان باید خودشان هم تلاش کنند و خودباوری داشته باشند. اگرچه خودباوری زنان نیز ریشه در مسائل فرهنگی دارد. هرچند که بدون شک زنان، امروز در مقایسه با دیروز، بسیار توانمندتر هستند. چنانچه بلوغ و توسعه کشور درگرو شایسته‌سالاری بوده و زنان نیز باید شایسته بودن خود را در عمل اثبات کنند و تجربه، دانش و قابلیت‌های خود را ارتقا ببخشند.

سخن پایانی

ازآنجا که حدود نیمی از جوامع بشری را زنان تشکیل می‌دهند توجه به حضور زنان در اقتصاد، نقش مهم و تاثیرگذاری در گسترش و توسعه اقتصاد کشورها دارد که از دوجنبه قابل بحث و گفت‌وگو است. از سویی زنان به عنوان نیمی از جمعیت جامعه، افراد مهارت دیده و دارای تحصیلات عالیه‌ای هستند که سهمی در زمینه گسترش کسب‌وکار و کارآفرینی دارند و از سوی دیگر، به‌دلیل نقش مهمی که درخانواده دارند بر نیمه دیگر جامعه هم تاثیرگذار هستند. بسیاری از دولت‌ها نیز در بحران‌های اقتصادی توانسته‌اند با اتخاذ تدابیر و سیاست‌ها و بهره‌مندی از نیروی کار زنان بر بحران‌های جامعه فائق آیند و درمسیر توسعه موفق شوند. با توجه به موارد یاد شده می‌توان با استفاده از ظرفیت‌های این بخش نیروی انسانی گام‌های مناسب در مسیر توسعه برداشت.

نگاهی به معدنکاری زنان در ایران و جهان

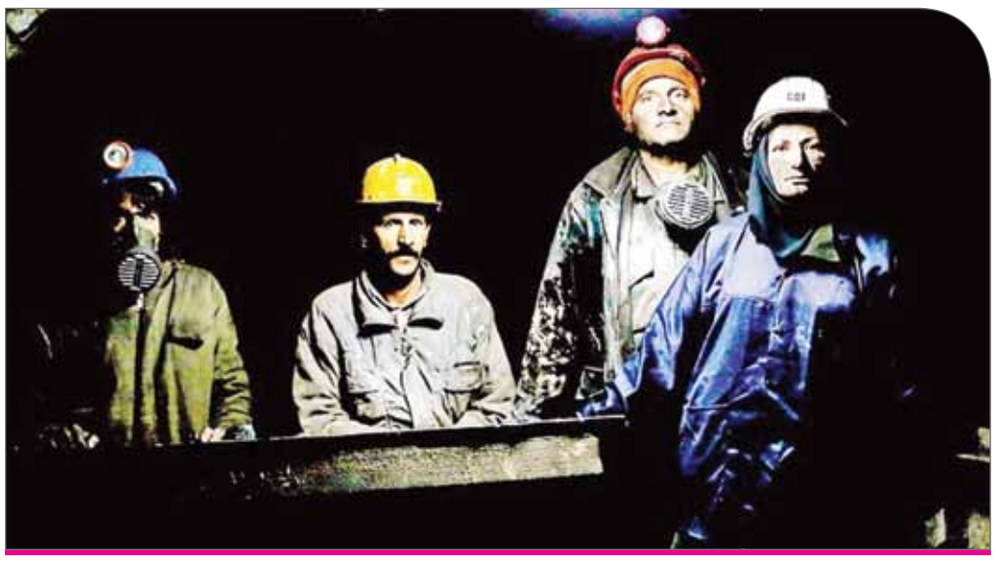

قرن‌هاست که استخراج معادن و معدنکاری در ابعاد بزرگ و کوچک، منبع درآمد و تامین معیشت اصلی میلیون‌ها مرد و زن در کشورهای معدنی و جوامع معدنی در سراسر جهان است، با این حال زنان باوجود سهم قابل‌توجهی که در استخراج منابع ارزشمند و مواد خام داشته‌اند، پس از ماشینی‌شدن استخراج معادن اغلب از معادن زیرزمینی و بسیاری از اشکال دیگر استخراج در معادن کنار گذاشته شده‌اند و امروزه همچنان با تبعیض و موانع کار در بخش معدن مواجه هستند.

مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۳ روی زنان در هیات‌مدیره شرکت‌های معدنی جهان انجام شد، نشان داده است زنان تنها ۵ درصد از کرسی‌های هیات‌مدیره ۵۰۰ شرکت معدنی برتر را در اختیار دارند و بر همین اساس نتیجه‌گیری شد که صنعت معدن کمترین تعداد زنان را در هیات‌مدیره‌ها در بین هر بخش در جهان دارد. البته گزارش‌های بعدی در این زمینه نشان از افزایش حضور زنان در بخش معدن داشته است اما همچنان تعداد زنان شاغل در این بخش به میانگین مشارکت این قشر در مدیریت سایر بخش‌ها نرسیده است. در گزارش امروز صمت نگاهی داریم به نقش زنان در بخش معدن.

رئیس دانشکده مهندسی معدن دانشگاه صنعتی امیرکبیر با بیان اینکه اکنون حدود یک‌سوم دانشجویان رشته معدن دختر هستند، گفت: استخراج مواد معدنی از دل زمین فقط یکی از چندین فرصت شغلی این رشته محسوب می‌شود و اینکه زنان نمی‌توانند در کار معدن موفق باشند، تصوری نادرست است.

به گزارش معدن نامه، مجید عطایی‌پور با بیان اینکه موضوعات مربوط به زنان در طول تاریخ، از یونان و روم و ایران باستان تا شکل گرفتن اروپا و زمان حاضر چالش‌برانگیز بوده است، افزود: این چالش‌ها در ادیان و فرهنگ‌های مختلف وجود داشته و اکنون نیز چالش‌های زیادی در این حوزه وجود دارد.

ظلمی از اعماق تاریخ

عطایی پور با بیان اینکه ظلمی تاریخی فقط به دلیل حاکمیت مردان، بر زنان روا داشته شده، گفت: مبارزاتی هم در طول تاریخ در مقابل این استثمار و بهره‌کشی وجود داشته است، مانند ظهور اسلام که منجر به توقف زنده به گور کردن دختران شد.

وی اظهار امیدواری کرد که اتفاقات جهان به گونه‌ای رقم بخورد که این ظلم تاریخی از بین برود زیرا نگاه جنسیتی در جامعه مشکل‌آفرین خواهد بود.

عطایی‌پور با تاکید براینکه نگاه به زن و مرد در جامعه باید نگاهی انسانی باشد، خاطرنشان کرد: باید تلاش کنیم که در تعامل حرکت کنیم چراکه در زمان‌هایی افراط یا تفریط صورت گرفته است که موجب آسیب جامعه خواهد شد.

رئیس دانشکده مهندسی معدن دانشگاه صنعتی امیرکبیر با بیان اینکه از ابتدای تشکیل دانشکده معدن پیش از انقلاب، تا دهه ۷۰ این رشته کاملا پسرانه بود، یادآور شد: از دهه ۷۰ بود که این رشته هم از دختران و هم از پسران پذیرش دانشجو داشت.

یک‌سوم دانشجویان معدن دختر هستند

عطایی‌پور گفت: شکی نیست که کار معدن از جمله شغل‌های سخت به حساب می‌آید؛ اما استخراج مواد معدنی از دل زمین فقط یکی از ۱۰- ۱۲ فرصت شغلی این رشته است. شغل‌های دیگری مانند کارهای اکتشافی، فرآوری، شیمیایی، مدیریتی و طراحی هم برای این رشته وجود دارد.

وی اظهار کرد: مهندسان معدن همچنین در حوزه‌هایی مانند مکانیک سنگ، ساخت نیروگاه‌ها، سدها، جاده‌ها و تونل‌ها می‌توانند فعالیت کنند. در بسیاری از موارد مهندسان معدن پیشروتر از مهندسان سایر حوزه‌ها فعالیت می‌کنند. اگر گستردگی مشاغل مهندسی معدن در نظر گرفته نشود، این تصور به وجود می‌آید که زنان نمی‌توانند در معدنکاری موفق باشند.

عطایی‌پور با بیان اینکه حدود یک‌سوم دانشجویان رشته معدن دختر هستند، افزود: نزدیک به ۳۰ درصد ورودی‌های استعداد درخشان و دکتری هم دختر هستند. همچنین بانوانی هستند که به عنوان هیات علمی در رشته معدن مشغول به کار هستند.

رشد مدیریت به ازای اشتغال

مهناز میرزایی، زنی که تصمیم گرفته در کار معدن باقی بماند و پس از گذشت ۱۸ سال رئیس یک معدن زغال‌سنگ شده است درباره مشکلات حرفه‌ای به معدن‌نامه گفت: زنان را به‌راحتی در پست‌های مدیریتی معادن نمی‌گمارند و به آنها اعتماد ندارند. من از همان ابتدا شاهد بودم که گاهی زنانی که در معادن کار کرده‌اند، ارتقا می‌یابند اما می‌توان گفت که تا به حال ندیده‌ام زنی رئیس معدن شود. من ۱۸ سال‌کار کردم و بالاخره رئیس معدن شدم. کار در معدن از هر نظر سخت است و بسیاری به اشتباه تصور می‌کنند که زنان توانایی انجام چنین کار سختی را ندارند. ممکن است تصور کنند در این محیط مردانه، زنان نمی‌توانند وارد شوند و اگر وارد شوند هم به اندازه‌ای که سمت عالی داشته باشند، توانمند نیستند. کارفرما نمی‌خواهد ریسک کند اما متوجه نیست زنان در بسیاری از موارد حتی از مردان هم دقیق‌تر هم هستند.

میرزایی ادامه داد: به کرات با افرادی مواجه شده‌ام که در سطح آکادمیک این حوزه فعال بودند و سال‌ها در دانشگاه‌های معتبر مطالعه کرده‌اند؛ اما حتی فرصت نیافتند شانس خود در معادن را امتحان کنند.

کارفرماها به‌سرعت از رزومه زنان، تنها به دلیل تصورات اشتباه خود می‌گذرند و به آنها اجازه اثبات توانایی‌های خود را نمی‌دهند. این‌طور نیست که زنان وارد معادن شوند و پس از مدتی احساس کنند باید این کار را کنار بگذارند. اگر تعداد کمی زن هم موفق شوند وارد این حوزه شوند، ابتدا در محیط پذیرفته نمی‌شوند زیرا محیط، مردانه است و همین جو مردانه باعث افزایش فشار روانی و تلاش آنها برای پذیرفته‌شدن می‌شود. وقتی مشکلات روانی زیاد می‌شود، سختی‌های فیزیولوژیکی هم بیشتر دیده می‌شود.

دستمزدهای نابرابر

وی گفت: کارکنان معدن به نسبت کاری که انجام می‌دهند، حقوق کمی دریافت می‌کنند؛ زمانی‌که این مسئله را در حوزه زنان بررسی کنیم، این مقدار نسبت به آقایان کمتر هم هست. من از همان ابتدا رشته دانشگاهی مرتبط با معدن انتخاب کردم و به این حوزه علاقه دارم. می‌توانم بگویم نخستین زنی بودم که در معادن ایران کار کردم و این موضوع برای من بسیار عجیب بود اما سعی کردم خودم را به کارفرمایان ثابت کنم. این علاقه بسیار کمک‌کننده بود. اکنون فضا نسبت به سال ۸۴ بسیار بهتر شده است، اما همچنان فاصله زیادی با استانداردهای جهانی داریم و لازم است بیشتر به زنان اعتماد کنیم. من ابتدا کارشناس معدن بودم و بعد از چندماه در بخش ایمنی بودن، کارفرما متوجه شد توانایی‌ام هم مانند مردان است و در سال ۸۵ به‌عنوان رئیس معدن معرفی شدم. البته پیش از من زنانی بودند که در معدن‌های روباز کار می‌کردند، اما من در زیر زمین و تونل‌های معدن کار می‌کنم.

تغییر

مائده صالح که پیش از این در معدن کار می‌کرد، در همین‌باره گفت: این رشته از دیدگاه مقامات و مسئولان رشته‌ای مردانه است، در کشورهایی مثل استرالیا حتی زنان اپراتور ماشین‌های معدنی مثل دامپتراک‌ها هستند و کار بارگیری و حمل را انجام می‌دهند.

وی ادامه داد: یکی از دلایل اینکه زنان در این بخش به‌کار گرفته نمی‌شوند، شرایط معدن است. بیشتر زنانی که در مجتمع‌های معدنی حضور دارند در آزمایشگاه یا دفاتر مرکزی فعالیت می‌کنند.

او یادآوری شد: در دانشگاه‌ها هم اجازه گذراندن واحدهای کارآموزی برای بانوان تنها در دفاتر فنی و مرکزی شرکت‌ها مقدور است و به سختی اجازه حضور در معادن به زنان داده می‌شود.

سخن پایانی

دستیابی به سمت‌های مدیریتی و مهندسی در معادن، مستلزم کار در معادن است. به‌عبارت دیگر یعنی به نسبتی که تعداد زنان شاغل در معادن کاهش می‌یابد، این قشر از هیات‌مدیره‌ها و کادر مدیریتی و نظارتی معادن نیز حذف می‌شوند. در ایران و در سال ۱۳۹۸، تعداد زنان شاغل در معادن در حدود هزار و ۲۴۶ نفر بوده که از این تعداد بیشترین شاغلان زن، در معادن سنگ و شن و ماسه و استخراج سنگ‌آهن مشغول به‌کار بوده‌اند؛ این در حالی است که در سال ۹۸ متوسط تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری کشور برابر ۱۰۷هزار و ۷۴ نفر بوده است.

«آگهی مناقصه عمومی «تامین، حمل و نصب دیوار پیش‌ساخته بتنی شرکت جهان فولاد سیرجان»

«مناقصه شماره ۰۲۶۳-خ-م»

شرکت جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به **تامین، حمل و نصب دیوار پیش‌ساخته بتنی** از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید؛ لذا از تمامی شرکت‌های واجد صلاحیت و معتبر که دارای توانایی مناسب، سوابق و تجارب مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید اسناد مناقصه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی WWW.SJSCO.IR دریافت نمایند.

شرایط:

۱. **آخرین فرصت تحویل پاکات:** پایان وقت اداری روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۲/۰۷/۱۹**.

۲. تضمین شرکت در مناقصه مبلغ ۱۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (سیزده میلیارد) ریال مطابق اسناد مناقصه.

۳. **محل تحویل کالا و محل انجام کار:** کارخانه شرکت جهان فولاد سیرجان واقع در استان کرمان، شهرستان سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شیراز، کیلومتر ۲ جاده اختصاصی گل‌گهر.

٤. **محل تحویل پاکات:** استان کرمان، شهرستان سیرجان، دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت جهان فولاد سیرجان و استان تهران، شهر تهران، دفتر شرکت جهان فولاد سیرجان.

۵. شرکت جهان فولاد سیرجان در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد.

۶. هزینه چاپ آگهی، بر عهده برنده مناقصه می‌باشد و ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی‌کند.

۷. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره **۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷** و آدرس ایمیل TENDER@SJSCOSTEEL.COM ارتباط برقرار نمایید.

دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت جهان فولاد سیرجان

مفقودی

کارت سوخت و کارت ماشین خودروی کیا سراتو سواری مدل ۹۶ به رنگ مشکی به شماره موتور G4KDGH567231 و شماره شاسی NAS621200H1022746 به شماره پلاک ۲۸۶ج۹۸ ایران ۱۰ به نام موسسه غیرتجاری فرهنگی و مطبوعاتی گسترش صنعت، معدن و تجارت مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

تهران

مفقودی

برگ سبز، کارت خودرو پژو پارس نقره‌ای مدل ۸۶ به شماره پلاک ۱٤د۹۷٤ایران ۳۱ و به شماره موتور ۱۲٤۸٦۱۱۸۱٦۸ و به شماره شاسی ۵۰۵۰۱٦۹٤ مفقود گردیده و از اعتبار ساقط است.

خرم‌آباد

فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شماره ۵۲۴۶۹۰۲۴

نوبت دوم

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

شرکت فولاد خوزستان در نظر دارد انجام فعالیت اجرایی ذیل را طبق شرح کار و خدمات تدوین شده مندرج در اسناد مناقصه پس از ارزیابی کیفی از طریق مناقصه به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لازم به ذکر است باتوجه به اینکه اعلام آمادگی و دریافت اسناد مناقصه از طریق وب‌سایت مدیریت تامین کنندگان به آدرس الکترونیکی https://pim.ksc.ir انجام خواهد شد. ضروری است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت نام در سایت مذکور را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

الف) موضوع مناقصه: جابجایی فعالیت‌های آیل کوره به روش PC

ب) شرح مختصری از مشخصات و مقادیر کار: جابجایی تجهیزات مستقر در آیل کوره به آیل پاتیل به منظور نصب کوره جایگزین از جمله محل تعمیر نسوز و آهنگری پاتیل، سکوی تعمیر اسلاید گیت، ساختمان استراحت پرسنل نسوز و جرثقیل‌های سقفی نصب یوتیلیتی‌های محور ۶۳ تا محور ۶۹ سالن، نصب شین و ریل‌ها

ج) محل اجرای خدمات و مدت انجام کار: محل انجام خدمات/ پروژه در واحد دفتر فنی پروژه‌ها شرکت فولاد خوزستان و مدت اجرای قرارداد از تاریخ ابلاغ شروع بکار توسط کارفرما ۲٤ ماه می‌باشد.

د) شرایط مناقصه‌گران متقاضی:

- داشتن ظرفیت آزاد (تعدادی و ریالی) در رشته مربوطه (باتوجه به نوع مناقصه)
- دارا بودن رتبه‌بندی متناسب با موضوع مناقصه از سازمان برنامه و بودجه کشور (حسب مورد)
- داشتن سابقه مفید در رابطه با موضوع مناقصه و حسن‌شهرت در فعالیت‌های گذشته براساس رزومه‌کاری و توان فنی و مهندسی
- دارا بودن صلاحیت ایمنی معتبر از اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی براساس ماده ۲ و ۳ آیین‌نامه ایمنی امور پیمانکاری مصوب وزارت کار و امور اجتماعی در تاریخ ۱۳۸۹/۰۳/۰۵
- دارا بودن گواهی صلاحیت معتبر از اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۸۳۲۶/ت ۲۷۰۵۶ه مورخ ۸۱/۰۹/۰۵ هیات محترم وزیران درخصوص انجام خدمات موضوع مناقصه
- توانایی ارائه ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۸۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- توانایی تهیه ضمانتنامه انجام تعهدات (در صورت برنده شدن) به میزان ۵٪ بار مالی پیمان براساس نرخ پیشنهادی
- **در تعیین برنده مناقصه و در شرایط برابر اولویت با شرکت‌های بومی استانی است.**

تذکر: حسب مورد ارائه یک نسخه از اساسنامه شرکتنامه و آگهی تاسیس و آخرین آگهی تغییرات ثبت شده در روزنامه رسمی کشور و هرگونه گواهی مبنی بر واجد شرایط بودن شرکت مطابق با مفاد آگهی الزامی می‌باشد.

هـ) محل و مهلت و چگونگی دریافت مدارک مناقصه‌گران:

از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید پس از انتشار آگهی در این فراخوان و حداکثر تا تاریخ **۱۴۰۲/۰۷/۰۵** با مراجعه به نشانی اینترنتی فوق‌الذکر ضمن تکمیل فرآیند ثبت‌نام و تایید نهایی آن و ارسال درخواست اعلام آمادگی از طریق وب‌سایت مذکور نسبت به بارگذاری مدارک مورد نیاز به همراه مستندات مربوطه مطابق با اطلاعات درخواست شده در وب‌سایت اقدام نمایید تا ارزیابی لازم وفق آیین‌نامه و دستورالعمل ارزیابی کیفی شرکت فولاد خوزستان بر روی مدارک ارسالی مناقصه‌گران به عمل آید.

تاکید می‌گردد اعلام آمادگی و ارسال مدارک، هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه‌های آتی این شرکت ایجاد ننموده و مدارک الصاقی و همچنین کسب امتیاز براساس معیارهای ارزیابی کیفی و توانمندی‌های بهداشتی و زیست محیطی (HSE) می‌باشد.

ضمنا اسناد مناقصه برای متقاضیان واجد شرایط در مرحله ارزیابی کیفی نیز از طریق آدرس مذکور قابل دریافت خواهد بود. همچنین زمان برگزاری جلسه توجیهی (سایت ویزیت) پیش از اعلام قیمت، زمان تحویل و گشایش پاکات در اسناد مناقصه درج شده است.

(ارائه معرفی‌نامه و کارت ملی برای متقاضیان شرکت در مناقصه و نمایندگان شرکت‌ها در همه مراحل لازم و ضروری می‌باشد).

و) نام و نشانی کارفرما:

خوزستان اهواز - ابتدای بزرگراه خلیج‌فارس - بلوار فولاد خوزستان - شرکت فولاد خوزستان - کدپستی: ۱۳۱۱۱-۶۱۷۸۸

ضمنا متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن **۰۹۸۶۱۳۲۱۳۶۴۱۴** آقا/خانم محمد پورمقدم (کارشناس امور قراردادها) تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۶/۲۶ — تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹

روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی تغییرات شرکت سهامی خاص ایده پردازان بازار سرمایه امین به شناسه ملی ۱۴۰۰۶۹۳۶۴۵۴ و به شماره ثبت ۵۱۲۹۶۱ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۱۴۰۱.۱۲.۲۳ تصمیمات ذیل اتخاذ شد موسسه ارقام نگر آریا به شناسه ملی ۱۰۱۰۰۶۱۷۶۳۲ به سمت بازرس اصلی تا پایان سال مالی و موسسه حسابرسی اطمینان بخش و همکاران به شناسه ملی ۱۰۳۲۰۸۵۳۳۴۹ به سمت بازرس علی البدل تا پایان سال مالی انتخاب گردیدند. روزنامه کثیرالانتشار صمت جهت نشر آگهی های شرکت تعیین گردید. ترازنامه و حساب سود و زیان منتهی به ۱۴۰۱.۰۹.۳۰ مورد تصویب قرار گرفت. ۱. سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اداره ثبت شرکت ها و موسسات غیرتجاری تهران (۱۵۷۱۲۶۲)

سازمان آگهی ها
۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

یادداشت

توسعه پایدار و معدنکاری سبز

محمدرضا خالصی
استاد دانشگاه و فعال معدن

معمولا تعریف چندان دقیقی از آسیب‌های زیست‌محیطی وجود ندارد و تعاریف موجود در این‌باره باید تا حدود زیادی اصلاح شود. به‌عنوان‌مثال، خودروهای معمولی از بنزین استفاده می‌کنند و مصرف بنزین خودرو برقی صفر است اما، آلایندگی یک خودرو برقی لزوما کمتر از خودرو بنزینی نیست. خودروهای برقی با باتری لیتیومی کار می‌کنند و برای تولید لیتیوم و دیگر فلزات به کار رفته در خودروهای برقی، باید صدها تن ماده معدنی استخراج شود. طبق تحقیقات انجام‌شده در سال‌های اول فعالیت یک خودرو الکتریکی، میزان آلایندگی کلی، یعنی آلایندگی‌هایی که در فرآیند ساخت و استفاده از آن ایجاد شده است، کمتر از یک خودرو بنزینی نیست. در بلندمدت هم، شاید میزان آلایندگی این خودروها کمتر از اتومبیل‌های فعلی باشد، اما هرگز صفر نخواهد شد.

از اساس هیچ صنعت یا فعالیت اقتصادی دیگری بدون ایجاد آلودگی یا آسیب به محیط‌زیست امکان‌پذیر نیست. به‌طورکلی حیات انسان به‌ویژه انسان معاصر موجب با آسیب به طبیعت و محیط‌زیست عجین شده است.

نکته مهم اما تلخ ماجرا اینجاست که کشورهای پیشرفته، تلاش می‌کنند آلودگی را از خود دور کنند، حتی به نرخ اینکه بقیه نقاط دنیا روز به روز آلوده‌تر شود. آنها تخریب‌های زیست‌محیطی را در مناطقی دیگر ایجاد می‌کنند و نتیجه را به کشور خود می‌برند.

جالب توجه است که بدانیم ۱.۲ میلیارد نفر از مردم فقیر، فقط یک درصد از منابع کره زمین را استفاده می‌کنند و در مقابل یک میلیارد ثروتمند زمین، ۷۲ درصد منابع را به خود اختصاص می‌دهند.

میزان مصرف این ۲ طبقه اقتصادی قابل‌مقایسه نیست. پس پاسخ این پرسش که آیا می‌توان بدون آسیب به محیط‌زیست معدنکاری کرد، منفی است، اما این آسیب می‌تواند کمتر از آن مقداری شود که استفاده از گوشی آیفون به کره زمین آسیب وارد می‌کند.

باتوجه به اینکه بشر به مواد معدنی نیازمند است و نمی‌تواند از استخراج و استفاده از معادن چشم پوشی کند.

در این جایگاه، موضوع معدنکاری سبز مطرح می‌شود. این موضوع چند شاخه اصلی دارد؛ اول اینکه بشر باید تلاش کند نیاز خود را به معدنکاری و مواد معدنی تا حد امکان کاهش دهد. به این منظور، می‌توان به بهره‌برداری از از باطله‌های معدنی توجه بیشتری داشت. باطله‌های معادن قدیمی منبع بسیار خوبی برای استخراج مواد ارزشمند معدنی است یا برای دستیابی به فلزات می‌توان به بازیافت و استفاده مجدد از فلزات موجود بیشتر توجه کرد. البته همه این موضوعات نه در مقیاس کوچک منطقه‌ای بلکه باید در مقیاس جهانی موردتوجه قرار گیرد.

به این ترتیب، باید حتی‌الامکان از معدنکاری بیشتر اجتناب کرد تا مانع هدررفت آب و انرژی شویم.

مسلما لازمه این کار، برخورداری از تکنولوژی بهتر است. هرچقدر از فناوری‌های جدیدتری استفاده کنیم، راندمان بالاتر خواهد رفت و مصرف انرژی و آب کاهش می‌یابد، به‌ویژه در کشور ما که کم‌آبی و بحران‌های مربوط به آن بسیار جدی است.

جالب است که بدانیم معدنکاری با اثرات مخرب کمتر، لزوما گران‌تر از شیوه‌های رایج نیست. اتفاقا در بسیاری از مواقع، معدنکاری مدرن و استفاده از سیستم‌های اتوماتیک و تکنولوژی‌های پیشرفته در نهایت هزینه‌ها را کاهش می‌دهد.

اما چالشی که در بخش معدن کشور ما وجود دارد؛ موضوع کمبود سرمایه‌گذاری و تحریم است. این ۲ مانع بزرگ دست به‌دست هم داده‌اند؛ در نتیجه برای قدم گذاشتن در این مسیر با کمبود منابع مالی روبه‌رو هستیم. در مواردی هم که مشکل مالی وجود ندارد، به‌دلیل تحریم‌ها یا قوانین، اجازه ورود تکنولوژی‌های لازم به کشور را پیدا نمی‌کنیم.

به‌عنوان‌مثال، اگر از کامیون‌های مدرن در معدنکاری استفاده کنیم، مصرف سوخت کمتر خواهد شد، هزینه‌های تعمیر و نگهداری کاهش می‌یابد و در زمان صرفه‌جویی می‌شود که در نهایت به‌نفع معدنکار است. در حال حاضر معدنکاران به این مزیت آگاهی دارند و علاقه‌مند هستند که بهترین تکنولوژی را وارد کنند اما محدودیت‌های داخلی از یک‌طرف و تحریم‌ها از طرف دیگر، راه را سد کرده‌اند. درباره کارخانه‌ها هم، به همین ترتیب اگر تکنولوژی به‌روز را از وارد کنیم، هزینه‌های کلی تولید به‌مراتب کمتر از کارخانه قدیمی است که به‌عنوان‌مثال از کشوری مانند چین وارد می‌شود. این هزینه‌ها تنها مالی نیست و بخش زیادی از آن، هزینه‌های زیست‌محیطی است که نسل‌های بعد هم باید تاوان آن را بپردازند. محیط‌زیست تنها دغدغه معدنکاری سبز نیست و برای مسائل و مشکلات جامعه، به‌ویژه مشکلات جوامع انسانی اطراف معدن هم اهمیت فراوانی قائل است. بنابراین، ایفای نقش در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی یکی از اصول معدنکاری سبز است و مجموعه این موارد در کنار هم، تعریف توسعه پایدار است.

توسعه پایدار به این معنا است که وقتی فعالیتی اقتصادی انجام می‌شود و می‌دانیم که به محیط‌زیست آسیب می‌رساند، باید سود و زیان آن را در کنار هم سنجید و کار را به‌گونه‌ای انجام داد که در برآیند نهایی، منافع کار در مقایسه با آسیب‌ها بیشتر باشد و در نهایت، به‌نفع جامعه تمام شود.

پس توجه به مفاهیم توسعه پایدار بسیار مهم است، از این‌رو که همه فعالیت‌های بشر برای کل بشریت است، بنابراین اگر بشریت با آلودگی دست به گریبان شود، آب نداشته باشد و نسل‌های بعدی به این سبب گرفتار چالش‌های متعددی شوند، فعالیت اقتصادی امروز ما به بیراهه رفته است و این توسعه در واقع چیزی جز سودجویی یک نسل یا فقط تعداد معدودی از افراد نیست که در پی تامین منافع کوتاه‌مدت اقتصادی خود بوده اند.

در گزارش صمت از چشم‌انداز توسعه معدن مطرح شد

«ضمانت پایداری» پیش‌نیاز توسعه پایدار

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

بهره‌برداری از معادن و توسعه صنایع بدون در نظر گرفتن عوامل زیست‌محیطی و اجتماعی، پیامدهای نامطلوب فراوانی به‌دنبال داشته و دارد، ازاین‌رو چندی است که کشورهای پیشرفته در پی دستیابی به روش‌های توسعه پایدار هستند. توسعه پایدار فرآیندی است که در آن استفاده از منابع باید به‌گونه‌ای باشد که بدون آسیب رساندن به یکپارچگی، زیبایی و ثبات نظام‌های حیاتی، نیازهای انسان را برطرف کند. باتوجه به این اصل، راه‌حل‌هایی برای تغییر الگوهای اجتماعی و اقتصادی توسعه ارائه شده است تا بتوان از بروز مسائلی همچون نابودی منابع‌طبیعی، تخریب سامانه‌های زیستی، آلودگی، تغییرات آب‌وهوایی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌های حال و آینده جلوگیری کرد.

اما توسعه پایدار در بخش معدن به چه معنا است، چگونه باید الزامات زیست‌محیطی را در این مسیر موردتوجه قرار داد و ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی مهم برای رسیدن به این هدف کدام است؟

در گزارش امروز صمت، آیدین زینال‌زاده و مهدی لطفی‌اصل، ۲تن از کارشناسان و فعالان حوزه معدن درباره این موضوع اظهارنظر کرده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

مشخصات توسعه پایدار معدن

آیدین زینال‌زاده- کارشناس فعال معدن: برای شناختن ویژگی‌های توسعه پایدار در بخش معدن، ابتدا باید تعریف استاندارد توسعه پایدار را بدانیم. توسعه‌ای پایدار خواهد بود که نیازهای زمان حال را بدون به‌خطرانداختن دارایی‌های نسل‌های آینده، برآورده می‌کند. این اصل در بیانیه ریو و دستور کار ۲۱، که طی کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط‌زیست و توسعه در ریودوژانیرو در سوم تا چهاردهم ژوئن ۱۹۹۲ به‌تصویب رسید، گنجانده شده است. برای توسعه پایدار، ۷ ضرورت استراتژیک تعریف شده است. احیای رشد؛ تغییر کیفیت رشد؛ برآوردن نیازهای ضروری برای مشاغل، غذا، انرژی، آب و بهداشت؛ تضمین سطح پایدار جمعیت؛ حفظ و تقویت پایگاه منابع؛ جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک و ادغام محیط‌زیست و اقتصاد در تصمیم‌گیری. فرض بر این است که توسعه پایدار امکان‌پذیر است و وقتی درباره زمان در توسعه پایدار صحبت می‌کنیم، منظور اشاره به چگونگی دستیابی به توسعه پایدار است. سردرگمی زیادی در زمینه مفهوم پایداری وجود دارد، زیرا پایداری خالص به چیزی بیش از سکون دلالت نمی‌کند؛ یعنی توانایی ادامه به شیوه‌ای بدون تغییر. اما اغلب به‌معنای توسعه به روشی پایدار تلقی می‌شود و اصطلاحات پایداری و توسعه پایدار برای بسیاری از افراد مترادف هستند. پس توسعه پایدار باید ضمانت پایداری هم داشته باشد. بنابراین، شایسته است پایداری را به مفهوم دوام در نظر بگیریم. بنابراین، باید بازتعریفی در شاخصه‌های توسعه پایدار داشته باشیم که عبارت می‌شوند از: نفوذ اجتماعی، تاثیر زیست‌محیطی، فرهنگ سازمانی و مسائل مالی. این شاخصه‌ها نه‌تنها برای تضمین دوام توسعه پایدار ضروری هستند، بلکه تعادل بین آنها نیز بسیار مهم است.

> نفوذ اجتماعی، تاثیر زیست‌محیطی، فرهنگ سازمانی و مسائل مالی نه‌تنها برای تضمین دوام توسعه پایدار ضروری است، بلکه تعادل بین آنها نیز بسیار مهم است

▣ جایگاه مسائل زیست‌محیطی در توسعه پایدار

توسعه پایدار اغلب به اشتباه به‌عنوان تمرکز صرف بر مسائل زیست‌محیطی تعبیر می‌شود. در واقع، این مفهوم بسیار گسترده‌تر است، زیرا سیاست توسعه پایدار شامل ۳ حوزه سیاست کلی است که عبارتند از: اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی. مسائل زیست‌محیطی هم یکی از مولفه‌های استراتژیک است، اما بین این مولفه و سایر مولفه‌ها باید تعادل برقرار باشد. در غیر این‌صورت، توسعه پایدار سرابی بیش نخواهد بود. بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی همانقدر آسیب‌زا است که تمرکز صرف بر آن به توسعه پایدار یا توسعه بادوام آسیب می‌رساند.

▣ نقش تجهیزات پیشرفته و روزآمد

در تعریف اولیه توسعه پایدار؛ ۲ مولفه حفظ و تقویت پایگاه منابع و جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک مطرح هستند. اگر تجهیزات معدنی را دارایی‌های سرمایه‌ای بدانیم، مشخص است که این مورد هم یکی از پیش‌نیازهای ایجاد توسعه پایدار است. در بازتعریف شاخصه‌های توسعه پایدار به مسائل مالی برخورد می‌کنیم. وجود تجهیزات پیشرفته و به‌روز در این مولفه جای دارد. یعنی اگر مقایسه‌ای داشته باشیم بین ۲ معدن یکسان که یکی تجهیزات روزآمد و پیشرفته در اختیار دارد و دیگری از این تجهیزات محروم است، در شرایط برابر فروش، خواهیم دید معدنی که از این تجهیزات محروم است، هزینه تولید و همچنین تعمیر و نگهداری بالایی دارد، در صورتی که معدن دارای تجهیزات مناسب، هزینه‌های مذکور را به‌عنوان سود ذخیره می‌کند. طبیعی است که مباحث زیست‌محیطی نیز در زمینه تجهیزات پیشرفته در برابر تجهیزات مستعمل مطرح است. بنابراین، می‌توان گفت یکی از پارامترهای بسیار مهم، ایجاد تعادل بین مولفه‌های توسعه پایدار، وجود تجهیزات و ماشین‌آلات پیشرفته و روزآمد، آن هم در نخستین فرصت ممکن، در چرخه عمر معدنکاری است. جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک نیز اشاره به این موضوع دارد که بروزرسانی تجهیزات و ماشین‌آلات بسیار حائزاهمیت است و باید به‌جای خرج زمان، یعنی به‌تعویق‌انداختن هزینه‌های مالی از لحاظ زمانی که به آن برون‌سپاری زمانی گفته می‌شود، به فکر صرفه‌جویی زمانی و مالی باشیم. برون‌سپاری زمانی هزینه‌ها عموما آشکار نیست، زیرا در حال حاضر اصلا چنین موضوعی به‌عنوان مشکل شناخته نمی‌شود، اما این به‌تعویق‌انداختن هزینه‌ها باعث خرج‌تراشی برای آینده می‌شود و در واقع، شرکت‌های معدنی آینده‌ای پرهزینه برای خود می‌سازند.

▣ توجه به ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی

مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی عموما در مسئولیت‌های اجتماعی نسبت به جامعه تحت‌تاثیر معدنکاری تعمیم داده می‌شود که البته بسیار ضروری است، اما روی دیگر سکه، تعمیم مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی در درون سازمان است. همانقدر که رضایت آگاهانه مردم محلی برای تداوم توسعه پایدار اهمیت دارد، رضایت نیروی انسانی هم مهم است. اگر یک شرکت جامعه محلی را راضی نگه داشته باشد، اما پرسنل ناراضی باشند، به‌طورقطع توسعه و دوام توسعه خدشه‌دار خواهد شد؛ درست مانند شرایطی که پرسنل راضی و جامعه محلی ناراضی باشد. باز هم در مقوله ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی به رگولاتوری به نام تعادل برخورد می‌کنیم.

▣ اولویت‌ها و چشم‌اندازها

دوام هم ۲ مولفه مهم دارد؛ یکی کارآیی و دیگر برابری. کارآیی باید برای اولویت دادن به استفاده کارآمد از تمام داشته‌ها تحت عنصر تعادل استفاده شود. بدین‌معنی که باید جلب رضایت همه ذی‌نفعان مدنظر قرار داده شود نه‌تنها گروهی خاص مانند سهامداران یا مالکان یا جامعه محلی یا طرفداران محیط‌زیست. در این شرایط، منابع زیست‌محیطی درست به‌اندازه منابع مالی و نیروی انسانی اهمیت پیدا می‌کنند و معنی برابری دقیقا همین است. اگر مجموعه‌ای چنین ارزش‌هایی را سرلوحه کار خود قرار نداده باشد، نیاز به بازبینی و بازتعریف اهداف و چشم‌اندازها و استراتژی خود دارد، زیرا اینها پیش‌نیازهای توسعه بادوام هستند. بنابراین، یک شرکت پایدار برای حفظ و بهبود روابط بین شرکت و ذی‌نفعان خود نیاز به سرمایه‌گذاری روی همه ذی‌نفعان خود دارد. بنابراین، ذی‌نفعی که با او خوب رفتار می‌شود، هم از شرکت منافع دریافت می‌کند و هم منافع را به شرکت بازمی‌گرداند. به‌عنوان‌مثال، کارمندان زمانی بهترین میزان بهره‌وری را خواهند داشت که شرایط بهتری دریافت کنند و تامین‌کنندگان با دریافت شرایط خوب متقابلا پاسخ می‌دهند و همچنین، مشتریان برای کیفیت بهتر، مبلغ بیشتری پرداخت می‌کنند. به این فرآیند؛ عملکرد تجدیدپذیر گفته می‌شود.

▣ مسئولیت‌ها و وظایف حکمرانی

در فلسفه‌های اخلاقی، نظریه‌ای به نام فایده‌گرایی وجود دارد. فایده‌گرایی بر این فرض استوار است که نتایج در تعیین اینکه چه چیزی خوب است، مهم هستند و اینکه راهی که جامعه از طریق آن به خیر نهایی خود می‌رسد، از طریق پیگیری منافع شخصی هر فرد است. این فلسفه بیان می‌کند که تجمیع همه این منافع شخصی به‌طورخودکار منجر به حداکثر خیر برای کل جامعه خواهد شد. برخی از فایده‌گرایان این نظریه را اصلاح کرده‌اند تا پیشنهاد کنند که نقشی برای دولت در میانجیگیری بین این اقدامات فردی وجود دارد تا اجازه دهد برخی نیازها به بهترین شکل به‌صورت جمعی برآورده شوند. هر دولتی موظف است از تمام اقتصاد و بازار داخلی خود در برابر هرگونه شوک و محرک بی‌ثبات‌کننده امنیت کسب‌وکارها محافظت کند.

دولت مسئول اصلی تامین رفاه و محافظت از رفاه جامعه است. هر تصمیم کوچک دولت می‌تواند باعث آرامش فعالان اقتصادی و تولیدی شود یا تمام معادلات پایداری کسب‌وکارها و دوام این پایداری را به‌خطر بیندازد. هرچه اقتصاد قوی‌تر شود، نقش دولت‌ها نیز اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و اگر عملکرد دولت باعث به‌خطرافتادن امنیت سرمایه‌گذاری و دوام تولید شود، تمام اقشار کشور و تمام حوزه‌های اقتصادی و غیراقتصادی آسیب خواهند دید.

در تمام تعاریف رسمی مسئولیت اجتماعی، رابطه بین شرکت‌ها، دولت و تک‌تک شهروندان مطرح است که به‌نظر می‌رسد در شرایط کنونی، حاکمیت دولتی حوزه معدن و صنایع‌معدنی نقش‌های خود را گم کرده است.

وقتی دولت به‌عنوان پدر نقش خود را گم می‌کند، پایه‌های اخلاقی کسب‌وکارها و شهروندان متزلزل می‌شود و چگونه می‌توان انتظار داشت که قراردادهای اجتماعی اخلاق‌محور بین جامعه، معدنکار و دولت حفظ شود؟ این قراردادهای اجتماعی نانوشته، متضمن رفتار انسان‌دوستانه بین ۳ گروه مذکور است و اگر کمرنگ شود یا از بین برود، خودخواهی حاکم خواهد شد. این خودخواهی، منجر به تغییر دیدگاه از شراکت به سوداگرایی خواهد شد، چراکه فلسفه سوداگرایی مبتنی بر خودخواهی است. در این شرایط، دولت نگاه تنبیهی به معدنکار دارد، معدنکار نگاه انتقام‌جویانه به دولت دارد و جامعه نیز نگاه تنبیهی و انتقام‌جویانه هم به معدنکار و هم به دولت دارد. بنابراین، برای حفظ توسعه پایدار بادوام، دولت باید به‌دنبال ایده‌های تاثیرگذار برای راهکارهای پایدار باشد که منافع خود را به منافع جمع ترجیح ندهد. لازم است گفته شود که واژه دولت را نباید تنها رئیس‌جمهوری بدانیم. بلکه منظور از دولت، تک‌تک کارشناسان شاغل در بدنه دولت است. در این صورت، قرارداد اجتماعی به‌عنوان اصل اساسی مسئولیت اجتماعی بین تمام ذی‌نفعان جریان خواهد داشت و این نیاز ضروری جوامع مدنی به حقوق شهروندی نیز تعبیر می‌شود. باید به یاد داشته باشیم که مسئولیت‌های اجتماعی مستلزم پذیرش مسئولیت در قبال آینده و اعضای آینده جامعه است و تنها در صورتی مسئولیت‌پذیری در برابر آینده کشور و نسل آینده کشور محقق می‌شود که توسعه پایدار بادوام به‌درستی محقق شود.

معدن، عامل توسعه پایدار اقتصادی

مهدی لطفی‌اصل- کارشناس فعال معدنی: توسعه پایدار در معادن از ابتدای دهه ۱۹۹۰ موردتوجه اندیشمندان فعال در این حوزه قرار گرفت. در زمینه توسعه پایدار در معادن ۲ دیدگاه وجود دارد. برخی از فعالان اقتصادی قائل به توسعه پایدار در معادن هستند و طبق تعریف آنها، توسعه پایدار در معادن زمانی اتفاق می‌افتد که نرخ استفاده از مواد معدنی نسبت به مجموع منابع جدید اکتشاف‌شده، منابع جایگزین و مواد بازیافتی فراتر نرود. در مقابل، برخی ادعا دارند معدنکاری روی ذخایری که محدودیت دارند، منجر به توسعه پایدار نخواهد شد، چراکه آن ذخیره دیر یا زود تمام خواهد شد. از نظر نگارنده، معادن عامل و اساس اصلی توسعه پایدار اقتصادی هستند،اما برای دستیابی به این مهم ضرورت دارد که به چند اصل بسیار مهم توجه شود، چراکه در صورت بی‌توجهی، نه‌تنها توسعه پایدار اتفاق نخواهد افتاد، بلکه به ضد خودش تبدیل خواهد شد. مهم‌ترین اصل در رسیدن به توسعه پایدار در بخش معدن، توجه همزمان به ۳ اصل اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی است.

▣ همپوشانی با طبیعت

پر واضح است که فعالیت معدنی به‌دلیل ماهیت آن، با دستکاری در طبیعت و تغییر وضعیت موجود آن همراه است. خوشبختانه یا متاسفانه، معدنکاری فعالیتی اقتصادی است که به نسبت دیگر اشکال اقتصادی با بیشترین همپوشانی با طبیعت و محیط‌زیست همراه است، بنابراین در مسیر دسترسی به توسعه پایدار در بخش معدن باید به مسائل زیست‌محیطی توجه ویژه‌ای داشت. هرگونه بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی، باعث بر هم خوردن نظم و نظام طبیعت می‌شود و بدیهی است که در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت و بلندمدت، این شکل از بی‌توجهی عواقب جبران‌ناپذیری را به‌دنبال داشته باشد. توجه به باطله‌های حاصل از معدنکاری، آلودگی‌های ناشی از فرآوری مواد معدنی و همچنین توجه ویژه به بازسازی معادن پس از اتمام دوره معدنکاری و تهیه و تنظیم استانداردهای مرتبط با هر یک از این موارد به مانند بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و برخی کشورهای در حال توسعه، جزو ضرورت‌های اصلی ایجاد توسعه پایدار در معادن است.

> هرگونه بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی باعث برهم‌خوردن نظم و نظام طبیعت می‌شود و بدیهی است این شکل از بی‌توجهی عواقب جبران‌ناپذیری را به‌دنبال داشته باشد

▣ معدنکاری هوشمند در توسعه پایدار

بدیهی است که در مسیر دستیابی به توسعه پایدار در معادن، نیاز به تجهیزات پیشرفته و روزآمد جزو اولویت‌ها است، چراکه یکی از شاخصه‌های این مهم، دسترسی به معدنکاری هوشمند یا معدنکاری نوین است. با معدنکاری هوشمند یا به تعریفی دیگر معدنکاری نوین، تضییع ذخایر معدنی کمتر اتفاق خواهد افتاد، اکتشاف مواد معدنی با دقت و راندمان بهتری عملیاتی خواهد شد، ایمنی در معادن افزایش پیدا خواهد کرد، توجه به مسائل زیست‌محیطی بیشتر خواهد شد و در حالت کلی، شاخصه‌های توسعه پایدار در معادن بهبود خواهند یافت.

▣ وجوه فرهنگی و اجتماعی

همان‌گونه که گفته شد، یکی از اصول مهم در دسترسی به توسعه پایدار در معادن، توجه به مسائل اجتماعی است. متاسفانه در کشورهای در حال توسعه، معدنکاری، اغلب با بی‌توجهی به آثار اجتماعی آن همراه بوده است. عمده دلیل این امر، توجه سرمایه‌گذاران بخش معدن به توسعه فعالیت‌های معدنی بدون توجه به آثار و تبعات اجتماعی ناشی از آن است. بنابراین، در توسعه فعالیت‌های معدنی باید به شرایط اجتماعی، فرهنگی و... توجه داشت و هر شکلی از توسعه فعالیت‌های معدنی با لحاظ این شاخص‌های مهم انجام گیرد.

▣ توسعه یا ضدتوسعه

دولت باید به‌عنوان متولی اصلی بخش معدن در کشور قائل به یک دیدگاه توسعه‌ای در این زمینه باشد. متاسفانه در سال‌های اخیر با نمایان شدن نخستین تبعات حاصل از توسعه، برخی دولتمردان از دیدگاه‌های توسعه‌ای خود صرف‌نظر کرده و گاه در مسیر ضدتوسعه‌ای قدم برداشته‌اند. برای دسترسی به توسعه پایدار در معادن؛ باید در مرحله اول یک برنامه مدون با قوانین محکم و لازم‌الاجرا و با لحاظ تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و زیست‌محیطی تهیه و تنظیم شود و در مسیر اجرای آن، تمامی ارکان و ارگان‌های ذی‌ربط با تعامل و هماهنگی در راستای دسترسی به مقصود نهایی همکاری کنند.

سخن پایانی

در ۱۰ سال اخیر، توجه به اصول توسعه پایدار، مشکلات زیست‌محیطی جهانی، مثل گرمایش زمین و آلودگی‌های محیط‌زیستی و مسئولیت‌های اجتماعی کسب‌وکارها، بیش از پیش موردتوجه قرار گرفته است. از این‌رو الزامات ۳ عامل فوق نیز به چارچوب‌هایی که باید در کسب‌وکارهای معدنی مدنظر قرار گیرد، اضافه شده است. به این ترتیب، شرکت‌های معدنی علاوه بر اینکه ملزم هستند حداکثر منفعت مالی را به‌طورمداوم تضمین کنند، باید اقدامات خود را در چارچوب ایمنی و سلامت کار، مدیریت صحیح اثرات زیست‌محیطی، مسئولیت‌های اجتماعی و مدیریت و راهبری تعریف کنند تا کلیتی به نام توسعه پایدار در این بخش محقق شود.

نگاهی به آمار زنان سرپرست خانوار

۱۵ سرپرست زن ← به ازای هر ۱۰۰ سرپرست مرد ← سال ۱۳۹۰

۱۶ سرپرست زن ← به ازای هر ۱۰۰ سرپرست مرد ← سال ۱۳۹۸

جمعیت شاغل زنان خانوار در سال‌های ۱۳۹۸ تا ۱۳۹۰ ← رشد ← ۲۳.۱ درصد

سال ۱۳۹۸

بیشترین سرپرست زن خانوار:
- سیستان و بلوچستان / ۲۰.۱ درصد
- گیلان / ۲۰.۱ درصد
- همدان / ۱۷.۳ درصد

کمترین سرپرست زن خانوار:
- آذربایجان غربی / ۹.۹ درصد
- کردستان / ۱۰.۱ درصد
- هرمزگان / ۱۰.۸ درصد

بیشترین نرخ بیکاری زنان سرپرست خانوار:
- بوشهر ۱۷.۵ درصد
- البرز ۱۴.۸ درصد
- سیستان و بلوچستان ۱۳.۱ درصد

سال ۱۳۹۸
- بیش از ۲۲ میلیون خانوار ← خانوارهای دارای سرپرست مرد
- بیش از ۳ میلیون خانوار ← خانوارهای دارای سرپرست زن

منبع: مرکز آمار – ۱۳۹۸

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

برگزاری اولین همایش تخصصی تاب‌آوری در صنعت فولاد

اولین همایش تخصصی تاب‌آوری در صنعت فولاد ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۲ با حضور مدیران شرکت‌های فولادی، اعضای انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، نمایندگان مجلس، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، مدیرعامل بورس کالای ایران و جمعی از فعالان حوزه صنعت فولاد در سالن همایش‌های هتل هما برگزار شد.

به گزارش خبرنگار روابط‌عمومی فولاد خوزستان، بهرام سبحانی، رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد کشور در اولین همایش تاب‌آوری در صنعت فولاد از ضرورت اصلاح یا توقف سیاست‌گذاری‌های مخرب صنعت فولاد در کشور سخن گفت و افزود: به‌رغم آن که صنعت فولاد مسیر بالندگی خود را طی می‌کند، با تولید بیش از ۳۰ میلیون تُن فولاد تولید در میان ده تولیدکننده برتر دنیا قرار داریم. در سال‌های اخیر بعضاً تصمیمات و سیاست‌هایی اتخاذ شده از آستانه تحمل صنعت فولاد خارج است و تبعات منفی را به دنبال دارد.

وی در ادامه گفت: امروز دولت باید در نقش سیاست‌گذار مشوق و بسترساز صنعت کلیدی کشور باشد، اما شاهد هستیم که در سال‌های گذشته بخشنامه‌های خلق‌الساعه مانع تولید شدند. بیشتر این بخشنامه‌ها در زمینه ورود به بازار و قیمت‌گذاری دستوری بوده است. صنعت فولاد کمتر از ۵ درصد گاز کشور را مصرف می‌کند و این چه نامهربانی است به صنعت فولاد چه از سر ناآگاهی و چه به دلایل دیگر که هنگام کمبود، گاز این صنایع قطع می‌شود، در صورتی که این صنعت در تولید ناخالص داخلی کشور ایفای نقش می‌کند، اشتغال‌زایی و ارزآوری بالایی دارد.

در ادامه و در پنل تخصصی چالش‌های سیاست‌گذاری صنعت فولاد، امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان، قیمت مواد اولیه را یکی از چالش‌های شرکت‌های فولادی دانست و افزود: چالش‌های بازار جهانی، جنگ روسیه و اوکراین و کمبود گاز ارزان‌قیمت به همراه افزایش هزینه‌های مالیاتی اصلی‌ترین چالش‌های صنعت فولاد است. به دلیل افزایش هزینه‌های تولید فولاد افزایش یافته و حاشیه سود شرکت‌های فولادی کاهش چشم‌گیر داشته است. تنها راهکار توجه نهادهای دولتی به پیشنهادات انجمن‌ها و نهادهای غیردولتی فولادی است.

ابراهیمی اشاره‌ای به تاثیر محدودیت‌های برق در میزان تولید برنامه‌ریزی شش ماهه نخست امسال داشت و افزود: تا به امروز به واسطه‌ی اعمال محدودیت‌های برقی نزدیک به ۵۴۰ هزار تن معادل یک و نیم ماه تولید برنامه‌ریزی شده را از دست دادیم، این حجم از تولید از دست رفته، یعنی عملا ۱.۵ ماه شرکت تولیدی نداشته است.

دکتر مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار دیگر سخنران این همایش، بزرگ‌ترین آفت توسعه اقتصادی را ناامید کردن جامعه از اصلاح امور اقتصادی دانست و افزود: فعالان بخش‌های خصوصی و دولتی همگی یک هدف را دنبال می‌کنند اما به نظر می‌رسد در راهکارهایی که اتخاذ می‌کنند، اختلاف نظر وجود دارد. مسیر اصلاح برگزاری نشست‌های تخصصی و همایش‌های گفتمانی و دستیابی به درک واحد است.

وی در ادامه گفت: صنعت فولاد در بازار سرمایه سهمی بیش از ۳۰درصد از کل سودآوری را به خود اختصاص داده است. تامین مالی صنعت فولاد و حفظ سرمایه گذاری‌های موجود اهمیت زیادی برای بازار سرمایه دارد. در سال گذشته بیش از ۲۰۰ همت بازگشت سرمایه به شرکت‌های بورسی صورت گرفت.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در پایان اظهار داشت: موردی که در میان سیاست‌گذاران با فعالان صنعت مطرح می‌شود، بحث سودآوری فولاد است. برای مثال برای بزرگترین شرکت فولادی باید حدود ۷۰۰ همت سرمایه‌گذاری شود و اگر با هزینه اصطلاک در نظر بگیریم می‌توان در بازه ۲۰ ساله آن را رفع کرد. در واقع شرکت‌ها

هرساله بخشی از شرکت را جدا کرده و تقدیم سهامدار می‌کنند که قابل بازگشت نیست.

عزت‌الله اکبری تالارپشتی، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه در اکتشاف باید از بخش خصوصی کمک گرفت، افزود: همواره مدافع بخش خصوصی هستم و باور دارم با حضور بخش خصوصی در عرصه‌ها مشکلات برطرف می شود. مجلس برای حل مشکل فولادسازان همواره آماده بوده است. نیازمند مدیریت عقلانی در شرایط جنگ اقتصادی هستیم. بخش خصوصی از فکر، دانش و سرمایه برخوردار است.

آگهی فراخوان مناقصه عمومی دومرحله‌ای (یکپارچه)

نوبت اول
شناسه ۱۵۶۹۳۱۳

شرکت ملی گاز ایران
شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی پالایشگاه سوم در نظر دارد اقلام مورد نیاز خود را با شرایط ذیل بصورت برگزاری مناقصهٔ عمومی دومرحله‌ای از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) تامین نماید:

شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران	۲۰۰۲۰۹۶۴۳۳۰۰۰۰۳۳
شماره مناقصه و تقاضا	تقاضای GR۳-۴۰۳۱۱۰۱۲۴۹-MO مناقصه شماره ۰۱/۰۱۳R۳MO
موضوع مناقصه / شرح مختصر اقلام درخواستی	«مبدل اسپیرال»
مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار	۲/۲۴۵/۰۰۰/۰۰۰ریال
نوع تضمین شرکت درفرایند ارجاع کار	تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار بصورت یکی از تضامین قابل قبول وفق آیین‌نامه تضمین شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ه مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ هیات وزیران و مطابق شرایط مندرج در سامانه ستاد می‌باشد که می‌بایست قبل از تاریخ گشایش پاکت‌ها به صورت فیزیکی تسلیم خریدار و در سامانه نیز بارگذاری گردد.
مبلغ برآوردی مناقصه	۴۴/۹۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی در سامانه ستاد	۵ روز پس از درج نوبت دوم آگهی در صفحه اعلان عمومی سامانه ستاد ایران می‌باشد.
آخرین مهلت بارگذاری پاکات الف، ب، ج و مستندات ارزیابی کیفی (رزومه) در سامانه ستاد	ظرف مدت دو هفته پس از انقضای مهلت دریافت اسناد می‌باشد.
آخرین مهلت بارگزاری پیشنهادات فنی / مالی در سامانه ستاد	پس از ارزیابی کیفی مناقصه‌گران، مستندات دریافت پیشنهاد فنی و مالی به همراه برنامه زمانی از طریق سامانه ستاد ارسال می‌گردد.
آدرس مناقصه‌گزار	استان بوشهر - شهرستان عسلویه - شرکت مجتمع گاز پارس‌جنوبی - پالایشگاه سوم - اداره تدارکات کالا

بدیهی است کلیه فرآیند برگزاری مناقصه الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سامانه ستاد) به نشانی: WWW.SETADIRAN.IR انجام می‌پذیرد و به پیشنهادهای خارج از سامانه ستاد هیچگونه ترتیب اثری داده نخواهد شد و مناقصه‌گران بایستی نسبت به ثبت‌نام در سامانه ستاد و دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. مناقصه‌گران می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن‌های ۵۱۱۸-۰۷۷۳۱۳۱۵۰۳۷ تماس حاصل فرمایند.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۷/۰۳ روابط عمومی شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت اول

شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند
«سهامی عام»

شماره ساخت RND-۰۲۱۶۰۷۳-TB

تحت عنوان ساخت U-TUBE (E-1884)

شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند در نظر دارد ساخت موضوع صدرالاشاره را از طریق مناقصه عمومی طبق اسناد مناقصه به تولیدکننده/ سازنده واجد شرایط واگذار نماید. شرکت‌های متقاضی می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر و شرایط شرکت در مناقصه به سایت WWW.IKORC.IR مراجعه نمایند.

۱- موضوع مناقصه:

الف) شرح مختصر:

ردیف	شماره مناقصه	موضوع مناقصه	تعداد/ مقدار	مبلغ برآورد (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)
۱	RND-۰۲۱۶۰۷۳-TB	ساخت U-TUBE (E-1884)	۲ST	۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰	۵۶۱/۰۰۰/۰۰۰

ب) تضمین مورد قبول شامل: ضمانتنامه بانکی/ چک تضمینی/ چک بین بانکی / واریز وجه نقد

ج) شرکت در رد یا قبول هر یک یا تمام پیشنهادها بدون آنکه محتاج به ذکر دلیل باشد مختار است.

۲) کلیه اشخاص حقوقی واجد شرایط می‌توانند مطابق تاریخ‌های ذیل جهت دریافت اسناد استعلام ارزیابی به آدرس اینترنتی فوق‌الذکر مراجعه نمایند و پس از دریافت اسناد و مطالعه آن، مستندات ارزیابی کیفی را در قالب لوح فشرده در مهلت مقرر به آدرس ذیل ارسال نمایند. بدیهی است پیشنهادهایی که با شرایط مندرج در فراخوان اختلاف داشته باشند و یا مدارک مناقصه از سوی متقاضیان بعد از مهلت مقرر ارسال شود قابل پذیرش نمی‌باشد. پس از ارزیابی کیفی، از متقاضیان تاییدشده جهت ادامه فرآیند مناقصه دعوت به عمل خواهد آمد.

۳) مهلت دریافت اسناد:

۳-۱- مهلت دریافت اسناد استعلام ارزیابی کیفی: روز **پنجشنبه** مورخ **۱۴۰۲/۰۷/۰۶**

۳-۲- مهلت ارسال پاسخ استعلام ارزیابی کیفی: روز **شنبه** مورخ **۱۴۰۲/۰۷/۲۲**

٤) نام و نشانی دستگاه مناقصه‌گزار:

اراک، کیلومتر ۲۰جاده بروجرد(سه‌راهی شازند) - شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند - مدیریت بازرگانی - مهندسی پشتیبانی ساخت داخل - اتاق ۱۰۲

تلفن تماس: ۳۳۴۹۱۸۳۸-۰۸۶

فکس: ۳۳۴۹۱۵۰۷-۰۸۶ یا ۳۴۱۶۶۰۱۳-۰۸۶

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۶/۲۹ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۷/۰۳ روابط عمومی شرکت پالایش نفت امام خمینی(ره) شازند

قصه بانوان فروشنده شهر زیرزمینی!

عکس: صمت

کیمیا ملکی: صدای خرخر کشیده شدن چمدانی که وسایلش در آن گذاشته شده است، باعث می‌شود، سرم را برگردانم. خانمی حدود ۵۰ ساله که عرقی روی پیشانی‌اش جا خوش کرده و در نخستین صندلی قسمت بانوان سکو مترو نشسته تا نفسی تازه کند. ناگهان با شلوغ شدن سکو، فرصت را غنیمت می‌شمارد تا اجناس خود را از چمدان خارج کند، بلکه در همین هنگام به قول خودش «دشتی» داشته باشد. کمی بعد دختری در مقابل او می‌ایستد تا بدلیجات خارج‌شده از چمدان را نظاره کند.

دختر با خونسردی تمام در کمتر از ۲ دقیقه نیمی از گوشواره‌های آویزان‌شده به تابلو ایستگاه موردنظر را قیمت کرد؛ آن هم بدون خرید! دیگر با ورود مترو به ایستگاه نمی‌توانستم صدای آنها را بشنوم، تنها نگاهم به زن فروشنده بود که با سرعت وسایلش را جمع می‌کرد تا سوار مترو شود و روز کاری خود را شروع کند.

اینجا تازه شروع ماجراست؛ قصه زن‌های فروشنده شهر زیرزمینی!

داستان فرشته

فرشته زنی ۴۳ساله است که کمی شکسته‌تر از سنش به‌نظر می‌آید. مانتویی مشکی به تن دارد و صورت خود را با ماسکی سفید پوشانده است. زنی خوش‌اخلاق که چمدانی سورمه‌ای رنگ در مقابلش قرار دارد و شال‌های متنوعی را در آن چیده است. همسر فرشته کارمند است و یک فرزند ۶ ساله دارد که روزها را در خانه مادربزرگش می‌گذراند. شروع ساعت کاری فرشته از ۹ صبح است تا هر زمان که خستگی بر او غلبه کند. البته به قول خودش گاهی آنقدر وضعیت فروش بد می‌شود که مجبور به بازگشت به خانه است و به قول معروف «آن روز، روزش نیست».

فرشته کمی پس از هم‌صحبتی با من گفت: «هر روز از فردیس کرج میام، ماهی ۸ میلیون قسط میدم، یه روزایی باور کن از صبح تا ظهر فقط ۳۰ هزار تومان فروش دارم. بعضی وقت‌ها حتی جنس رو زیر نرخ فاکتور می‌فروشم تا فقط فروخته باشم، دیگه مثل قبل نیست، وضعیت فروش خیلی بد شده.» در رابطه با ماسک روی صورتش از او می‌پرسم: «به‌خاطر کرونا نیست، نمی‌خوام یه وقت یکی از آشناهای همسرم منو ببینه، اونا فکر می‌کنند کارمند یک شرکت خصوصی هستم.» پای گله که به حرف‌های فرشته باز می‌شود، از مسافران می‌گوید: «ببین روزی نیست که بی‌دعوا برم خونه، هر روز به‌نحوی یکی از مسافرها باید با ما دعوا کنند. به نظرت ما خودمون خوشمون میاد که از وسط این همه آدم با بار سنگین رد شیم! دیگه این دعوا نداره که!» فرشته تمام مدتی که با من صحبت می‌کند، هر چند ثانیه یک‌بار، نرخ یک شال را به مسافران می‌گوید.

او در رابطه با میزان فروش روزانه خود نیز گفت: «هیچی معلوم نیست، روزی بوده که من فقط ۵۵ تومان جنس فروختم و رفتم خونه، یعنی یکی از این شال‌ها» و همزمان به شال‌های حریری که گوشه چمدانش است، اشاره می‌کند؛ «یه روزایی هم می‌بینی فروش خیلی خوبه، روزی بوده که من ۸۰۰ هزار تومان فروش داشتم. تازه برای گرفتن این دستگاه‌های پز اگه بدونی چه مکافاتی داریم!»

فرشته برایم زنی قوی بود که ترجیح می‌داد در مترو جنس بفروشد به‌جای اینکه قسط‌های خانه عقب بیفتد، اما نمی‌دانم چرا تمام سعی خود را می‌کرد تا این قدرت خود را از دید آشنایانش پنهان کند. کاش یکی از آن شال‌های خوش آب‌ورنگش را سر کند تا صورتش رنگ‌ورویی به خود گیرد.

داستان الهه

همزمان که همه طعم‌های لواشک خود را در یک ظرف پلاستیکی ریخته است، با لحنی شیرین می‌گوید: «ترشک ترشکه ترشک» و به هر کسی که نگاهش می‌کند با یک لبخند زیبا یکی از تکه لواشک‌ها را می‌دهد. الهه زنی ۵۰ساله با یک روسری گلدار بزرگ و صورتی شاداب است. چند سالی می‌شود که از همسرش جدا شده و حال در محله جمهوری مستاجر است. پسر او دانشجوی مکانیک است و آرزوی سر و سامان گرفتن پسرش را دارد. الهه با ابراز دلتنگی برای پسرش و درد تنهایی گفت: «سال‌هاست که خرج خانه را خودم می‌دهم، با سبزی‌فروشی محله هم همکاری می‌کنم؛ پیاز سرخ‌کرده، سبزی سرخ‌کرده، بادمجون سرخ‌کرده و... اما باز هم کفاف خرج و مخارج را نمی‌دهد. ماهی ۵ میلیون اجاره خونه می‌دم و کلی هم قسط دارم. تازه من فکر چند سال دیگه رو می‌کنم که این پسر بخواد زن بگیره، چجوری می‌خوام واسه هزینه‌ها کمکش کنم؟ بعضی وقت‌ها قبل خواب با خودم فکر می‌کنم اگر از دنیا برم و سروسامان گرفتن این پسر رو نبینم چی؟ آخه می‌دونی! من قند دارم خیلی وقتا به این چیزا فکر می‌کنم، من این بچه رو خیلی سخت بزرگ کردم.»

ناگهان آن چهره شاداب ناپدید شد و غمی چشمان الهه را گرفت.

الهه برایم زنی مستقل بود که دردهای بسیاری را در زندگی تجربه کرده بود و باوجود همه این دردها باز هم شادابی خود را حفظ کرده بود؛ این را می‌شد از گل‌های رنگارنگ روسری‌اش نیز فهمید. کاش الهه زودتر سروسامان گرفتن پسر مهندسش را ببیند تا برای همیشه غم از چشمانش برود.

داستان لیلا

بالای پله‌های قطار صادقیه ایستاده و وقتی یکی از مسافران پایین راجع به جنس شلوارهای او سوال می‌کند، شلوار را از بالا به سمت پایین پرتاب می‌کند و می‌گوید: «ببین عزیز، خودت قشنگ جنس رو ببین» صدای تبلیغاتش بسیار بلندتر از سایر فروشندگان است و از نگاه‌های بقیه مشخص است از او گله‌مند هستند، اما باز هم همان جملات تکراری را می‌گوید؛ «مسافر هر روز قطار که باشی، کارای منو دیدی، بخر خانم بخر ضرر نمی‌کنی، فقط امروز حراجه‌ها.» کمی مردد هستم که با او همکلام شوم، اما باز هم به سراغش می‌روم. لیلا دختری چشم و ابرو مشکی ۳۵ساله با یک مانتو سبز رنگ که صدایی بلند دارد. دختری که قبل از هم‌کلام شدن با او ترس از برخورد بد داشتم اما با شروع صحبت همه چیز عوض شد. از همان ابتدا که شروع به حرف زدن کرد، چشم‌هایش پر از اشک شد، کبودی کنار گونه‌اش را نشانم داد و گفت: «می‌دونی این چیه؟ یک هفته پیش فروشنده‌های خط ریختن سرم و کتک خوردم. هیچ‌کدوم خوششون نمی‌یاد که من خوب فروش دارم.»

نفس عمیقی کشید. بغضش را قورت داد و حالتی پیروزمندانه به خود گرفت و ادامه داد: «اصلا من سبک تبلیغاتم اینجوریه! برای جلب مشتری داد می‌زنم! اصلا به کسی چه مربوط؟» در همین لحظه کیفش را باز می‌کند تا از این فرصت هم‌صحبتی استفاده کرده و لقمه نان و پنیری که برای خودش آورده را بخورد. در هنگام خوردن می‌گوید: «هر روز چند تا لقمه میارم که دلم ضعف نره. یک وقتایی باور کن نمی‌تونم یک قدم راه برم، اما چه میشه کرد؟ اینکه از من بدشون میاد، مهم نیست برای من پول درآوردن مهمه! این جمله آخر را گفت و به راهش ادامه دارد و رفت.» لیلا برایم دختری سختی‌کشیده بود که تنها به فکر رسیدن به اهدافش بود. او هر لحظه کار می‌کرد تا به آن جایی که می‌خواهد برسد. انگار طعم گس غربت، از مریم یک دختر قوی ساخته بود.

داستان زهرا

از دور نگاهش می‌کردم، با مشتریانش حسابی بگو بخند می‌کرد و باحوصله، تمام انرژی خود را برای آنها می‌گذاشت. زهرا دختری ۲۵ساله، شاد و سرزنده با ظاهری اسپرت که یکی از کلاه‌های فروشی خود را به سر داشت. رشته تحصیلی‌اش در دانشگاه، کامپیوتر بود و ۲ سال پیش در یک آرایشگاه زنانه مشغول به کار بوده است، اما به قول خودش «یهو فهمیدم نون تو فروشندگی متروئه» کلاه‌های رنگارنگی را که در دستش بود، روی صندلی سکو مترو گذاشت تا کمی با هم گپ بزنیم.

زهرا در رابطه با فروش روزانه خود گفت: «اینکه میگن فروشنده‌های مترو پول پارو می‌کنن همش الکیه. ببین الان مثلا این کلاه‌ها دونه‌ای ۸۲ هزار تومان برای خودم فاکتور شده، من می‌فروشم ۱۰۰ هزار تومان. اسمش اینه مثلا روزانه ۵۰۰ تومان فروختم اما واقعا من چقدر سود کردم؟ تازه ببین حساب کن روزانه چقدر راه می‌ریم، چقدر حرف می‌زنیم، چقدر غر می‌شنویم، چقدر تخفیف می‌دیم و... تازه خدا شاهده همین هفته پیش بود دو روز میومدم هیچی نمی‌فروختم، می‌رفتم خونه.»

کمی بعد برایم از انگیزه این شغل گفت: «الان انقدر ماشین گرون شده که خیلیا سختشونه ماشین بخرن. من حدود ۲۰۰ میلیون پس‌انداز دارم با طلاهام حساب کردما یه کمی هم بابام کمک می‌کنه، اونقدر میام و میرم تا یه ۲۰۶ مشکی بخرم.» همزمان نیشخندی از سر پیروزی می‌زند و جمله‌اش را تمام می‌کند.

او در رابطه با شغلش گفت: «هنوز خیلی‌ها نمی‌دونن من فروشنده متروئم، آشناهای نزدیکم می‌دونن اما مثلا دوستام اصلا. از نظر اونا من هنوز آرایشگاهم. اینو برات بگم! بعد عید یه خواستگار برام اومد و مامانم گفت؛ دخترم فروشندس. گفتن کجا؟ گفت؛ داخل مترو. یهو قیافه‌ها رفت تو هم و... هیچی سرت رو درد نیارم رفتن که رفتن.»

زهرا تمام مدت این ماجرا را برایم با جزئیات با همان خنده‌های بامزه‌اش تعریف می‌کرد.

زهرا برایم دختری شیرین بود که کارش را دوست داشت و از هم‌صحبتی با مشتریانش لذت می‌برد. نمی‌دانم آینده زهرا با این شغل و کلاه‌های رنگی‌اش به کجا می‌رسد، اما کاش زودتر بتواند آن ۲۰۶ مشکی را بخرد.

داستان مریم

در حالی که اجناسش را روی دستش نگه داشته از این طرف سکو با فروشنده‌ای که در طرف دیگر سکو نشسته صحبت می‌کند. فکر می‌کنم صحبت درباره یکی دیگر از فروشندگان مترو است که ظاهرا مبلغی را قرض کرده و پس نداده است. با آمدن قطار، حرف‌های‌شان نیمه‌تمام می‌ماند و سوار قطار می‌شود. همچنان ابروهایش را در هم کشیده و با اخم جواب مشتری را می‌دهد. مریم زنی ۳۵ساله فروشنده لوازم آرایش و شاید کمی تندخو اما سختکوش است. به‌نظر می‌رسد کمی با مشتریان جدی برخورد می‌کند و هر بار پس از فروش یکی از اجناس با تاکید می‌گوید: «قیمت‌هام پایینه پس جای تخفیف نداره خانمم و به‌سرعت کارت را می‌کشد.»

کمی هم‌صحبت می‌شویم و برایم از غصه‌هایش می‌گوید: «باید چشمم رو عمل کنم با هزینه بیمارستان حدود ۲۰ میلیون میشه. به شوهرم که اصلا هیچی راجع بهش نگم بهتره، انگار نه انگار که زن و بچه داره! تمام خرج و مخارج خونه با منه. باور می‌کنی اصلا نمی‌دونه چی تو خونه داریم و چی نداریم». با مکث آهی کشیده و ادامه می‌دهد: «ای بابا از کدوم دردم برات بگم. حالا فک کن با تمام این بدبختی‌ها، هر روز باید با آدم‌ها بحث کنی. تازه با همه این مشکلات مامانم زمینگیره و ۲ روز در هفته من باید پیشش بمونم. به نظر خودت، دیگه روی خوشی برای من میمونه؟»

مریم از دردسرهای فروشندگی مترو می‌گوید: «درست ماه پیش یکی از همین پک‌های کرم رو دادم به یکی از خانم‌ها تا برام نگه داره یهو به خودم اومدم دیدم نه کسی هست نه پک کرم‌ها! کلی ضرر کردم، انقدر جنس‌های ما گم میشه که فکرشم نمی‌تونی کنی. از بس سرپا هستم و راه میرم بعضی روزا باور کن دیگه پاهامو احساس نمی‌کنم، همین چمدون می‌دونی چقدر سنگینه که هر روز از این واگن به اون واگن می‌کشمش...» بعد انگار به خود می‌آید با بی‌حوصلگی ادامه می‌دهد: «بخوام برات بگم تا صبح باید بشینیم اینجا...» و بعد بلند می‌شود در بین جمعیت تازه از واگن پیاده‌شده، راهروهای سکو گم می‌شود.

مریم برایم زنی مهربان بود. حتی اگر روزگار، سایه بر عطوفت ذاتی‌اش انداخته باشد. امیدوارم زندگی روی خوشی را به مریم نشان دهد و هرچه سریع‌تر هزینه عمل چشمش جور شود و با سلامت کامل به زندگی ادامه دهد.

داستان راحله

در مترو بین‌شهری، لوازم آرایش می‌فروشد، آنهم با یک ترفند؛ خانم‌ها را آرایش می‌کند و این تبلیغ اجناس اوست. با چمدانش در راهرو حرکت می‌کند و با صورت زیبا و خنده‌رویش در رابطه با کیفیت اجناسش صحبت می‌کند. کمی آهسته قدم برمی‌دارد. جلوتر که می‌آید، متوجه می‌شوم راحله به قول قدیمی‌ها «بار شیشه حمل می‌کند.»

راحله زنی ۳۳ساله و زیبارو است که کمتر از ۳ ماه به مادر شدنش مانده است. لباس کرم رنگی به تن دارد که جلوی آن سوزن‌دوزی شده و سر آستین‌های نارنجی آن حسابی لباس را جذاب کرده است.

با هم هم‌صحبت می‌شویم: «من همه جنس‌هام رو از ترکیه میارم، حدود ۹ ساله که فروشنده متروئم و تقریبا همه تو این خط مترو منو می‌شناسن، پس کار بی‌کیفیت به کسی نمیدم. مترو برای من درست مثل یک مغازه است و همه انرژیم رو برای اینجا می‌ذارم.»

راحله در رابطه با درآمدش می‌گوید: «خداروشکر من خیلی راضی هستم و مشتری‌های ثابت زیادی هم دارم. شاید برای بعضی‌ها عجیب باشه که با این شرایط جسمی‌ام میام اینجا، اما وقتی مترو برای من مثل یک مغازه است، پس باید هر روز به این مغازه سر بزنم.»

او در رابطه با ایده تبلیغات اجناس خود نیز بیان می‌کند: «حدود ۷ سال پیش، این ایده تو ذهنم اومد و یکی دو بار اجراش کردم و دیدم چقدر بیشتر فروش دارم و دیگه ادامه دادم.»

راحله برایم مادری مهربان است که در عین حال به فکر کسب‌وکار است. او به سبک زندگی خود حسابی می‌بالد و همیشه دوست دارد بهترین باشد.

سخن پایانی

به‌مناسبت روز جهانی زنان شاغل خواستیم برگی از این دفتر غرورآفرین را برای‌تان بیاوریم تا شاید کمی قدردان زنانی باشیم که مردانه پای سختی‌های زندگی ایستاده‌اند؛ به‌راستی که این صفت چقدر به این زنان می‌آید.

در بررسی عملکرد وزارت نفت برای اجرای قانون پتروپالایشگاه‌ها نمایان شد

غفلت از ظرفیت پالایشی ایران

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

براساس اخبار، در آسیا ۴۷پروژه جدید پالایشی در مرحله ساخت یا برنامه‌ریزی است. از این طرح‌ها ۱۸پالایشگاه در حال ساخت است و ۲۹طرح در مرحله طراحی هستند. نکته جالب توجه اینکه، کشورهایی مانند کره‌جنوبی، چین، ژاپن و حتی هند که تولیدکننده نفت‌خام نیستند و واردکننده آن به‌شمار می‌روند نیز، در این سال‌ها همواره به‌دنبال ارتقای پالایشگاه‌های موجود و احداث پالایشگاه‌های جدید بوده‌اند.

از سوی دیگر، به‌گفته بسیاری از کارشناسان، ساخت پالایشگاه و ذخیره‌سازی بنزین یکی از اقداماتی است که می‌تواند کمک شایانی به رفع ناترازی بنزین کند و حتی مانع از واردات بنزین برای حل این معضل شود؛ اقدامی که دولت قبل در آن ناکام ماند و تنها پروژه نیمه‌تمام ستاره خلیج‌فارس را که در دولت دهم کلید خورده بود، تکمیل کرد. این اتفاق در حالی رخ داد که مجلس شورای اسلامی وزارت نفت را مکلف به ساخت پتروپالایشگاه کرده بود که اجرای این مصوبه با غفلت دولت همراه شد.

در آمدزایی از فرآورده‌های نفتی

به فرآیندهایی که روی نفت خام انجام می‌شود تا به فرآورده‌های نفتی تبدیل شود، پالایش گفته می‌شود. یکی از نکات مهم در فرآیند پالایش و استخراج نفت این است که باید به‌صورت پیوسته و مداوم انجام شود. در غیر این صورت، این موضوع می‌تواند منجر به نابودی چاه‌های فعال و از بین رفتن ذخایر نفتی شود.

این صنعت به و بخش بالادستی و پایین‌دستی تقسیم می‌شود.

هرگونه عملیات مربوط به اکتشاف مخازن، حفاری، تولید، بهره‌برداری و حمل‌ونقل نفت‌خام یا گاز مربوط به صنایع بالادستی و هرگونه عملیات تصفیه و پالایش در تأسیسات پالایشی برات تولید فرآورده‌های نفتی و گازی نیز مربوط به صنایع پایین‌دستی می‌شود. محصولات متنوعی را می‌توان از پالایش نفت‌خام به‌دست آورد. در این فرآیند، ابتدا نفت‌خام استخراج و وارد برج تقطیر می‌شود و براساس نقطه‌جوش فرآورده‌ها، محصولات تفکیه و تبدیل به محصول نهایی می‌شوند. ذکر این نکته ضروری است که هرچه محصولات در قسمت بالاتر برج تقطیر قرار داشته باشند، ارزش اقتصادی بالاتری خواهند داشت. این نکته زمانی بااهمیت می‌شود که بخواهیم سبد محصولات تولیدی شرکت‌ها را با یکدیگر مقایسه کنیم تا بهترین شرکت از لحاظ شاخص‌های ارزندگی را برای سرمایه‌گذاری انتخاب کنیم. عموماً در پالایشگاه‌های ایران از هر بشکه نفت‌خام دریافتی، ۵۰درصد آن به بنزین، ۳۰درصد به گازوئیل و ۲۰درصد به نفت سنگین یا مازوت تبدیل می‌شود.

در جهان این درصدها به‌دلیل استفاده از تکنولوژی‌های جدید، متفاوت است. باوجود اینکه برخی معتقدند سرمایه‌گذاری در پروژه‌های پالایشی برای کشورهای دارای ذخایر نفت و گاز؛ صرفه اقتصادی ندارد؛ اما در کشوری مانند ایران که فروش نفت‌خام متاثر از شرایط تحریمی است. این پروژه‌ها یکی از راهکارهای اساسی برای مقابله با فشار تحریم‌ها است. درآمد ناشی از فروش نفت‌خام در سال ۱۳۹۹، ۴.۱ میلیارد دلار بوده. درصورتی که درآمد ناشی از فروش محصولات پتروشیمی در این سال حدود ۱۰میلیارد و بنزین حدود ۳ میلیارد دلار بوده است.

منابع غنی نفتی ایران در زمینه استخراج نفت

محمدعلی قدیری، کارشناس انرژی بااشاره به ظرفیت ایران در فعالیت‌های پالایشی گفت: ایران باوجود برخورداری از منابع غنی نفتی و سابقه طولانی در زمینه استخراج نفت، هنوز در حوزه پالایش با نقطه ایده‌آل فاصله دارد، این عقب‌ماندگی را می‌توان از سهم پایین ایران در زمینه پالایش نفت نسبت به ظرفیت تولید مشاهده کرد. در حال حاضر، ظرفیت پالایشی دنیا به بیش از ۱۰۰ میلیون بشکه در روز رسیده استن در حالت که ظرفیت پالایشی ایران روزانه با احتساب نفت‌خام و میعانات گازی تنها حدود ۲.۲ میلیون بشکه است.

وی در گفت‌وگو با مهر افزود: ایران باوجود اینکه یکی از بزرگ‌ترین دارندگان ذخایر نفتی دنیا است، سهمی حدود ۲درصد از ظرفیت پالایشی دنیا را به خود اختصاص دادت که نسبت به میزان منابع نفتی موجود در کشور، سهمی بسیار اندک و محدود است.

این کارشناس انرژی خاطرنشان کرد: این جبران عقب‌ماندگی ظرفیت پتروپالایشی در قانون برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شده بود، به‌طوری‌که در بند «الف» ماده ۴۴ این قانون آمدت: دولت مکلف است به‌منظور افزایش ارزش‌افزوده انرژی و تکمیل زنجیره ارزش در طول اجرای قانون برنامه اقدام‌های زیر را انجام دهد: تسهیلات لازم برای ایجاد ظرفیت پالایش مقدار و میلیون و ۷۰د هزار بشکه در روز نفت خام و میعانات گازی با ضریب پیچیدگی بالا توسط بخش غیردولتی را به‌نحوی برنامه‌ریزی و اجرا کند تا ترکیب تولید فرآورده آنها از اساً به محصولات سبک‌تر و میان‌تقطیر اختصاص یابد و سهم نفت‌کوره در الگوی پالایش از ۱۰ درصد بیشتر نشود. قدیری بااشاره به اینکه در سال‌های گذشته توجه ویژه‌ای به افزایش ظرفیت پالایشگاهی نشده است، افزود: طی سال‌های برنامه ششم توسعه، تاکنون تنها پالایشگاه میعانات گازی ستاره خلیج‌فارس به‌بهره‌برداری رسیده است و تا ظرفیت یادشده در برنامه قبلی توسعه ۵۰۰ هزار بشکه در روز فاصله وجود دارد. از طرف دیگر، طرح‌های ارتقای پالایشگاه‌های کشور برای کاهش تولید نفت‌کوره آن‌طور که باید پیشرفتی نداشته‌اند و همچنان حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد فراورده‌های تولیدی پالایشگاه‌ها نفت‌کوره است. به‌نظر می‌رسد اگر در دولت یازدهم و دوازدهم همچون دولت قبل از خود به‌صورت جدی پیگیری می‌کرد، اکنون با افزایش ظرفیت تولید بنزین در پالایشگاه‌های مختلف همچون ستاری خلیج‌فارس، دیگر شاهد ناترازی بنزین و وابستگی ایران به واردات بنزین نبودیم.

> ایران باوجود برخورداری از منابع غنی نفتی و سابقه طولانی در زمینه استخراج نفت، هنوز در حوزه پالایش با نقطه ایده‌آل فاصله دارد

افزایش صادرات نفت ایران با بازارسازی جدید

مهدی هاشم‌زاده، کارشناس حوزه انرژی، با بیان اینکه یکی از موضوعاتی که در طول یک سال اخیر اتفاق افتاد، این بود که دولت بازطراحی را روی تجارت نفت خام خود انجام داد، اظهار کرد: تا قبل از این به یک‌سری پالایشگاه محدود که در کشورهای مختلف متناسب با نفت ایران بودند صادرات داشتیم و هیچ بازارسازی خاصی برای نفت خام وجود نداشت، اما با رویکردهای جدید تغییرات به‌سمتی رفت که تجارت نفت با یک بازطراحی اساسی مواجه شد.

به‌گزارش ایسنا، وی افزود: ظرفیت بسیار خوبی در حوزه تجهیزات و فرآیندهای گلوگاهی صنعت پالایشگاهی وجود داشت؛ به‌همین‌دلیل باتوجه به اینکه از سال ۱۳۹۰ تحریم شدیم، در بحث خودکفایی تجهیزات پالایشگاهی جدی‌تر ورود کردیم و شرکت‌های دانش‌بنیان نیز در این زمینه کمک‌رسان بودند و موفق به تولید بار اول تجهیزات گلوگاهی شدیم.

این کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه در کارگروه تولید بار اول معاونت علمی بخش اعظمی مربوط به حوزه انرژی می‌شود، اظهار کرد: این موضوع فرصتی را ایجاد کرد تا به‌نوعی در صادرات تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی گام برداریم، همچنین در حوزه تجهیز پالایشگاه‌های نیمه‌تمام در همه‌جای دنیا، نه‌تنها اطراف خودمان نیز ورود پیدا کردیم، در همین راستا با کشورهایی مانند ونزوئلا که در زمینه پالایشگاهی مشکل داشتند، وارد همکاری شدیم.

هاشم‌زاده افزود: روی سرمایه‌گذاری‌های مستهلک‌شده این کشورها تمرکز کردیم و باتوجه به صادرات خدمات فنی و مهندسی و تجهیزات توانستیم اتفاقات خوبی را رقم بزنیم و اکنون بخش اعظمی از پالایشگاه‌های نیمه‌فعال امریکای‌لاتین و حتی کشورهای اطراف خودمان مانند سوریه، ازبکستان و عراق از طریق همین سیاست بازسازی و به‌نوعی نوسازی می‌شود که به ظرفیت اصلی پالایشی برمی‌گردد.

به‌گفته وی، نکته مهم این است که این تجهیزات ایرانی نیازمند نفتی مناسب با این تجهیزات هستند. به‌همین‌دلیل، علاوه بر اینکه صادرات خدمات فنی و مهندسی و سهامداری در پالایشگاه‌های فراسرزمینی اتفاق افتاد، یک قدم جلوتر رفتیم و بازارسازی نیز برای نفت به‌وجود آمد، باتوجه به اینکه تجهیزات مورداستفاده با نفت‌خام ایران یا نفت‌خامی که شبیه به ایران باشد، می‌توانند فعالیت کنند، استفاده از میعانات یا نفت‌خام ایران نیز افزایش پیدا کرد و یک بازارسازی خوبی را در تجارت نفت در امریکای‌لاتین ایجاد کردیم.

این کارشناس حوزه انرژی با بیان اینکه نخستین پالایشگاه ال‌پالیتو بود که به ۸۰ درصد ظرفیت اسمی رسیده و ۹۰ درصد بازسازی‌ها انجام شده است، گفت: ظرفیت بسیار خوبی در حوزه صادرات با کشورهایی که پالایشگاه‌های فراسرزمینی در آنها وجود دارد، ایجاد کرده‌ایم.

هاشم‌زاده با بیان اینکه تجارت نفت در ۲۰ماهه اخیر با اقداماتی که انجام شد، رشد بالایی داشته است، گفت: اگر تعمیرات همه پالایشگاه‌های فراسرزمینی به اتمام برسد، بازار بسیار خوبی ایجاد خواهد شد و این ظرفیت یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه‌ای که ایجاد شده نیز، از همین محل بوده است. ما یک بازارسازی خوبی در پالایشگاه‌های نیمه‌تمام داریم، البته ما می‌توانیم در بحث پتروپالایشگاه نیز وارد شویم و در داخل کشور نیز نفت را تبدیل کنیم، اما به‌دلیل اینکه این مراحل زمانبر است، ایده‌ای که از پالایشگاه‌های کشورهای دیگر استفاده کنیم، توانسته کمک کند تا یک تحول جدی را در بحث تجارت نفت و بازطراحی تجارت انرژی در امریکای‌جنوبی داشته باشیم.

> اگر تعمیرات همه پالایشگاه‌های فراسرزمینی به اتمام برسد، بازار بسیار خوبی برای تولیدات نفتی ایران ایجاد خواهد شد

سخن پایانی

پس از اعمال تحریم‌های ظالمانه امریکا در ابتدای دهه ۹۰ روی واردات بنزین، مسئولان دولت دهم تصمیم گرفتند تا طرح‌های تکمیل ظرفیت، بهبود کیفیت و پالایشگاه‌سازی را در کشور اجرا کنند تا کشور برای سال‌های متمادی از واردات بنزین مصون بماند. این اقدامات تا جایی پیش رفت که کارشناسان انرژی معتقد بودند که ایران در اواخر دهه ۹۰ با معضلی به نام نبود زیرساخت برای صادرات بنزین مواجه می‌شود. اما متاسفانه کارشناسان انرژی به این موضوع توجه نکرده بودند که ممکن است دولتی رأس کار بیاید که مسئول ارشد آن در وزارت نفت، اعتقادی به پالایشگاه‌سازی نداشته باشد و حتی طرح‌های در حال اجرا را نیز متوقف کند. امروز اگر شاهد ناترازی بنزین در کشور هستیم، بخش عمده‌ای از علل این مشکل به بی‌توجهی شیخ‌الوزرای دولت دوازدهم به ساخت پالایشگاه باز می‌گردد که برای جبران این عقب‌ماندگی باید سال‌ها تلاش کرد. ساخت پتروپالایشگاه در کشور ما به‌دلیل تحریم و نیاز کشور به منابع متنوع اهمیت دوچندان دارد؛ چراکه در حال حاضر شرکت‌های پالایشی محدودی در جهان وجود دارند که خریدار نفت ایران هستند و البته برای فروش نفت به آنها نیز، باید انواع و اقسام روش‌های دور زدن تحریم را اجرا کرد. ساخت پتروپالایشگاه باعث می‌شود که مواد شیمیایی متنوعی در کشور تولید شود که ارزش‌افزوده بالایی دارند و مشتریان زیادی نیز در سطح جهان برای آنها وجود دارد. به این ترتیب، به‌راحتی می‌توان محصولات صنعت نفت کشور را در بازارهای جهانی عرضه و مقدار زیادی ارز وارد کشور کرد. علاوه بر این، ساخت پتروپالایشگاه اشتغالزایی قابل‌توجهی در کشور ایجاد خواهد کرد و باعث رونق اقتصادی و صنعت نفت در کشور خواهد شد. اهمیت و مزایای بالای ساخت پتروپالایشگاه در کشور باعث شد تا کمیسیون انرژی مجلس در پاییز سال ۹۷ طرحی با عنوان «احداث پتروپالایشگاه‌ها با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی و روش تنفس خوراک» پیشنهاد دهد. این پیشنهاد در تیر سال ۹۸ در صحن علنی بررسی شد و با عنوان قانون «حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی» تصویب شد.

نظرگاه

ضرورت تغییر مسیر برای تامین انرژی

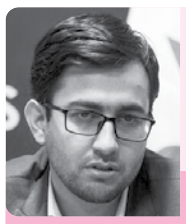

مصطفی سعیدی
کارشناس حوزه انرژی

اجرا نشدن قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت‌خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی در حوزه پتروپالایشگاه‌ها، بحث مهمی است که باید دید منظور وزارت نفت از پتروپالایشگاه چیست؟ به‌طورمثال می‌گویند ۳۵درصد از ظرفیت پتروپالایشگاه شهید سلیمانی قرار است محصولات پتروشیمی را تولید کند یا برخی می‌گویند ۲۰ درصد این پتروپالایشگاه قرار است محصولات پتروشیمی باشد؛ به‌تازگی یکی از مدیران پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی می‌گفت که در پالایشگاه اراک پروپیلن تولید می‌کنیم، پس ما هم تولید کننده محصولات پتروشیمی هستیم.

نخستین کار این است که باید یک تعریف دقیق از پتروپالایشگاه مشخص شود و معلوم باشد که یک واحد پتروپالایشگاهی قرار است چند درصد محصولات پتروشیمی داشته باشد؟ در کشورهایی مانند عربستان و عمان، ۷۰ درصد محصولات یک پتروپالایشگاه، پتروشیمی است، اما در شرایط کشور ما که تامین سوخت نسبت به تولید محصولات پتروشیمی اولویت دارد، این درصد کم است.

اگر درصد تولید محصولات پتروشیمی در یک پتروپالایشگاه کم باشد، فقط می‌توان آن را یک پالایشگاه معمولی نامید، یک ایراد مهم‌تر این است که متولی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی، تمام دغدغه‌اش تولید سوخت است.

در شرایطی هستیم که شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ممکن است درصد تولید محصولات پتروشیمی در پتروپالایشگاهی مانند شهید سلیمانی را باز هم کاهش دهد تا فقط بتواند بنزین و گازوئیل کشور را تامین کند.

در حوزه میعانات گازی هم وضعیت همین‌طور است؛ اگر میعانات گازی به‌سمت پالایشگاه ستاره خلیج‌فارس برود، بنزین تولید می‌شود و در خودروها می‌سوزد، اما اگر به‌سمت یک پتروشیمی مانند نوری برود، انواع محصولات موردنیاز کارخانه‌ها تولید می‌شود.

بنزین و گازوئیل باید تولید شود، اما روند آن باید مدیریت شود؛ در حالی که اکنون روند خطرناکی را پیش گرفته است و مسئولان هم به‌جای اینکه روی مدیریت مصرف تاکید کنند، بر افزایش تولید تاکید دارند. اگر با همین روش پیش برویم، طبق برآوردهای کارشناسی تا سال ۱۴۲۰ ، تمام نفت‌خام تولیدی کشور را باید در داخل مصرف کنیم و حتی واردکننده نفت‌خام می‌شویم.

با تشدید افت فشار پارس‌جنوبی، میعانات گازی تولیدی نیز کاهش می‌یابد و پیش‌بینی می‌کنیم که اگر شرایط به همین شکل پیش برود، مسئولان وزارت نفت مجبور می‌شوند تا محصول میعانات گازی پتروشیمی نوری را قطع کنند و آن را به ستاره خلیج‌فارس بدهند؛ چون اولویت، تامین بنزین و گازوئیل است.

در این شرایط، دغدغه وزیر نفت این است که بتواند ۸۰ میلیارد دلار سرمایه جذب کند تا میادین را توسعه دهد که موردانتقاد آقای قالیباف، رئیس مجلس هم قرار گرفته است. در حوزه گاز هم، ایده وزارت نفت این است که پارس‌جنوبی، میدان کیش و پارس‌شمالی را توسعه دهد تا ناترازی را از بین ببرد؛ در صورتی که می‌تواند بخاری‌های فرسوده را تعویض کند که به‌میزان ۲ فاز پارس‌جنوبی در گاز صرفه‌جویی می‌کند.

راهکارهای وزارت نفت این گونه است که چه کار کنیم تا انرژی را تامین کنیم، اما به این فکر نمی‌کنند که چه کار کنند تا مصرف انرژی کم شود؟

ذخیره‌سازی و هوشمندسازی گاز اهمیت زیادی دارد. این ۲ اقدام موثر هستند، اما اولویت باید کاهش مصرف باشد؛ شرایط به‌شکلی است که حتی مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز گفته است، حتی گازی نمی‌رسد که ما بخواهیم آن را در مخزن ذخیره کنیم.

تمامی نهادها و افراد موثر باید به وزارت نفت برای حل این مسائل کمک کنند، در حکمرانی انرژی، مشکلاتی داریم. یک نگاه استان‌محور، یک نگاه سازمان‌محور و یک نگاه حزب‌محور است؛ یعنی افراد هر کاری را که به‌نفع استان، سازمان یا حزب‌شان باشد، انجام می‌دهند و به منفعت ملی توجهی ندارند.

به‌طورمثال، برخی افراد باوجود اینکه می‌دانند اگر نفت‌خام به‌سمت تولید محصولات پتروشیمی برود، بیشتر به‌نفع کشور است، اما می‌گویند باید به‌سمت تولید سوخت موردنیاز صنعت بانکرینگ برود؛ حتی در جلسات تدوین برنامه هفتم، هر سازمان یک برنامه برای افزایش سهم خود از گاز داشت.

روی خط خبر

مشارکت ایمپاسکو در معادن خراسان جنوبی

خدایار کریم‌نژاد، مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به صمت گفت: در دو پروژه برق رسانی ۱۳۲ و ۴۰۰ کیلوولت شاهکوه و نهبندان که هدف آن برق‌رسانی به معادن سنگ‌های تزئینی شاهکوه و معدن طلای هیرد است و همچنین پروژه آب‌رسانی به منطقه طلادار هیرد مشارکت داشته‌ایم.

به گزارش خبرنگار صمت از استان خراسان جنوبی، با بهره‌برداری از این دو پروژه برق رسانی که در مشارکت با شرکت توانیر استان خراسان جنوبی و طرح زیربناهای ایمیدرو در حال انجام است، معادن سنگ تزئینی استان که به دلیل نبود برق غیرفعال شده‌اند در راستای طرح احیای معادن کوچک مقیاس به چرخه تولید بازخواهند گشت.

برنامه اصلی شرکت در استان خراسان جنوبی بهره‌گیری از توان حداکثری بخش خصوصی در تکمیل طرح‌های اکتشافی و معدنی است که قطعا با ارائه محدوده‌های هدف جدید در زمینه‌های مختلف به‌ویژه طلا، مس، روی و آهن ادامه خواهد یافت.

کاهش ضریب خاموشی در اهواز

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز با تشکر از همراهی شهروندان، ادارات و سازمان‌ها در گذر از پیک تابستان، گفت: از زمستان سال گذشته تاکنون، ضریب خاموشی اتفاقاتی کلانشهر اهواز نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶۴ درصد کاهش یافته است.

عبدالحمید عباس شیاری در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اتمام شرایط دشوار تامین برق اظهار کرد: از شهروندان، ادارات و سازمان‌هایی که در تابستان ۱۴۰۲ با صنعت برق همراهی و همکاری مناسبی در زمینه صرفه‌جویی و کنترل مصرف داشتند تشکر می‌کنیم.

وی افزود: تامین برق مستمر و پایدار اصلی‌ترین رسالت شرکت توزیع نیروی برق اهواز در فصل گرم بود که با تلاش نیروهای متخصص صنعت برق توانستیم به خوبی در این زمینه نسبت به وظایف عمل کنیم.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق اهواز گفت: امسال علاوه بر کمبود برق ناشی از کاهش تولید، در اثر افزایش مصرف و دمای هوا با شرایط کاری دشوار و متفاوتی مواجه بودیم که خوشبختانه توانستیم این شرایط سخت را پشت سر بگذاریم.

شیاری عنوان کرد: با تلاش شبانه‌روزی که از زمستان سال گذشته تاکنون انجام شده، ضریب خاموشی اتفاقاتی کلانشهر اهواز نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶۴ درصد کاهش یافته که این شرایط با در نظر گرفتن گرمای هوا کاهشی بسیار چشمگیر است.

وی خاطرنشان کرد: همکاری و همراهی ادارات، بانک‌ها و سازمان‌ها در این میان نقش مهمی در تامین برق و جبران کمبود تولید داشته است.

اردبیل صدرنشین «نهضت ملی مسکن»

معاون مسکن و ساختمان راه و شهرسازی استان اردبیل گفت: این استان در اجرا و آماده‌سازی ۱۱ طرح مربوط به شهرک‌های طرح نهضت ملی مسکن به عنوان استان پیشران و برتر در بین استان‌های کشور شناخته شد.

به گزارش فارس، محمد زارع حسین‌زاده، معاون مسکن و ساختمان راه و شهرسازی استان اردبیل گفت: این طرح‌ها در قالب طرح نهضت ملی مسکن در مساحت ۷۶۶ هکتار با پیشرفت ۲۱ درصد در اردبیل، مشکین‌شهر، خلخال، کوثر و نمین در حال اجرا است.

وی از واگذاری ۲۵۰ قطعه زمین در قالب طرح جوانی جمعیت به متقاضیان خبر داد و گفت: تخصیص اراضی به این طرح در مرکز استان به‌دلیل کمبود زمین مقدور نیست و مقرر است در شهرستان نمین زمین مورد نیاز به متقاضیان حائز شرایط و دارای فرزند سوم یا بیشتر اختصاص داده شود.

معاون مسکن و ساختمان راه و شهرسازی استان اردبیل ادامه داد: ۱۱۸ هزار نفر در طرح نهضت ملی مسکن استان اردبیل ثبت‌نام کردند که از این تعداد ۵۵ هزار نفر حائز شرایط شناخته شده و ۴۴ هزار نفر به تایید نهایی رسیدند.

عکس: آیدا فریدی

چرا خراسان‌شمالی مستعد سرمایه‌گذاری است؟

صنایع دستی؛ فرصتی که نباید از دست داد

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

نام ایران که می‌آید شاید در نخستین تصویر ذهنی که برای هر شخصی ایجاد شود، موضوعاتی از قبیل تاریخ، گردشگری و طبیعت چهارفصلش است. طبیعتی که درآن‌واحد هم تابستان را دارد و هم زمستان، هم بهار را دارد و هم پاییز. صنعت گردشگری (توریسم) در همه جای دنیا از اهمیت بسیار بالایی برخوردار بوده است به‌طوری‌که برخی کشورها از آن به‌عنوان منبع اصلی درآمد کشور خود بهره می‌برند. در کشورهایی که از این صنعت به‌عنوان منبع درآمدزایی استفاده می‌کنند، شاهد راندمان بالایی از اشتغال‌زایی و واردات ارز هستیم.

همچنین عدم نیاز به آموزش نیروی کار در مدت‌زمان طولانی، موجب شده تا کشورهای اروپایی بیشتر سرمایه و بودجه خود را به این صنعت اختصاص دهند. خراسان‌شمالی با جمعیت کمی بیش از یک‌میلیون نفر که نزدیک به نیمی از آن در روستا زندگی می‌کنند، با آب‌وهوای معتدل و کوهستانی در گوشه شمال شرق کشور جا خوش کرده است و ظرفیت بسیار بالایی برای ارزآوری از طریق گردشگری دارد. گفتنی است، از این استان ۱۹ساله، سالانه ۲۰ میلیون زائر و گردشگر عبور کنند که همین موضوع می‌توانند شروعی باشد برای تبدیل شدن استان به یکی از قطب‌های گردشگری کشور.

توسعه گردشگری خراسان شمالی

صنایع‌دستی این استان نیز به جهت همجواری و همنشینی فرهنگ‌های غنی اقوام مختلف کرد، ترک، ترکمن، تات و ... از تنوع و جذابیت‌های کم‌نظیری برخوردار است که چشم را به میهمانی رنگ و طرح و نقش فرامی‌خواند. بی شک توجه و اهتمام جدی به مقوله صنایع‌دستی باتوجه‌به پتانسیل‌های بالقوه این هنر - صنعت و دارابودن شرایط ویژه‌ای نظیر پراکندگی گسترده در سطح استان، آموزش با هزینه پایین، نیاز به سرمایه‌گذاری اندک، خانگی بودن اکثریت رشته‌های فعال و... می‌تواند با کمک به توسعه گردشگری به‌عنوان یک صنعت، پاسخگوی بسیاری از نیازهای امروز جامعه در ایجاد اشتغال، پاسداشت فرهنگ و سنن، حمایت از تولید داخلی - افزایش درآمد خانوار و ارتقای سطح معیشت و رفاه خانوار و... بوده و تاثیر شگرف و بسزایی در جامعه برجای بگذارد.

بی شک هر استانی برای خودش ظرفیت‌هایی دارد که در برخی از استان‌ها این ظرفیت‌ها احصا شده و بسیاری نیز در حال استفاده از آن هستند؛ ظرفیت‌هایی که می‌تواند یک استان را جهش داده و منابع سرشار مالی را برای مردمانش حاصل کند. اگر بخواهیم برخی از این ظرفیت‌ها را نام ببریم می‌توان به ظرفیت‌های گردشگری، صنایع‌دستی، کشاورزی، مذهبی، درمانی، صنعتی، فرهنگی، علمی، جمعیت جوان و... اشاره کرد که همین‌ها در بسیاری از استان‌های کشور باعث رشد و ترقی شده است. خراسان‌شمالی با جمعیت کمی بیش از یک‌میلیون نفر که نزدیک به نیمی از آن در روستا زندگی می‌کنند با آب‌وهوای معتدل و کوهستانی در گوشه شمال شرق کشور جا خوش کرده است. این استان جوان که در مرداد امسال ۱۹سالگی خودش را جشن گرفت تاکنون ۱۱ استاندار و ۳ سرپرست استانداری به خود دیده است که بسیاری از کارشناسان یکی از دلایل عقب‌ماندگی را همین تغییرات پی‌درپی می‌دانند. خراسان‌شمالی که در امسال با افزوده‌شده ۲ شهرستان جدید حالا ۱۰ شهرستان کوچک و بزرگ را به خود می‌بیند، در بین ۲ منطقه گردشگری شمال کشور و استان خراسان رضوی و در جوار مرقد امام رضا(ع) واقع شده است. همین مجاورت در بین این قطب گردشگری و مذهبی باعث شده طبق آمار سالانه ۲۰ میلیون زائر و گردشگر از این استان عبور کنند. در عبارت فوق دو جمله «۲۰ میلیون گردشگر» و «عبور» جملاتی هستند که اولی خوشایند است و دومی باعث تاسف است! صرفا عبور ۲۰ میلیون گردشگر نه‌تنها هیچ ثمره‌ای برای استان ندارد بلکه باعث هزینه‌زا بودن نیز هست. با نگاه اولیه به موضوع به این پی می‌بریم که این تعداد گردشگر نیاز به یک مدیریت همه‌جانبه است؛ حوزه‌ای که مدیریتش چندبعدی و بین دستگاهی بوده و همه برای رسیدن به این مهم باید برنامه داشته باشند.

> باید بتوان از مزایای حضور مسافران در راستای اشتغال، توسعه صنعت گردشگری، پویایی استان بهره برد و به یک درآمد پایدار رسید

> یکی از اقداماتی که برای ماندگاری مسافر در خراسان‌شمالی باید انجام داد، جذب سرمایه‌گذار در حوزه‌های مختلف است

افزایش ماندگاری مسافر

علی مستوفیان، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خراسان‌شمالی در این خصوص اظهار کرد: از ابتدای تابستان تا پایان مرداد امسال شاهد افزایش ۳۰ درصدی ماندگاری مسافر در استان خراسان‌شمالی بودیم. وی گفت: با توجه به تحلیل‌های صورت گرفته از آمارهای به‌دست‌آمده از ابتدای تابستان تا پایان مرداد شاهد ماندگاری بیش از ۲ روز مسافران در استان نسبت به مدت مشابه سال گذشته و رشد ۳۰ درصدی آن بودیم.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی خراسان‌شمالی این آمار را امیدوارکننده خواند و افزود: در راستای سیاست‌ها و چشم‌اندازهای ترسیم‌شده در توسعه صنعت گردشگری استان و برنامه‌های معرفی می‌توان خراسان‌شمالی را با برنامه‌ریزی درست و پیگیری‌های مجدانه به‌عنوان مقصد میانی گردشگری تبدیل کرد. مستوفیان ادامه داد: با اجرای برنامه‌های همچون بازاریابی، تبلیغات، حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی و ملی، معرفی صنایع‌دستی، جاذبه‌های گردشگری، فضاهای فرهنگی تاریخی، اکوتوریسم و ظرفیت‌های گردشگری مذهبی و نیز تولید محتوا و حضور در شبکه‌های استانی و ملی صداوسیما و اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی اعم از گردشگری مذهبی، گردشگری کودک، گردشگری حیات‌وحش و اکو توریسم، استان خراسان‌شمالی در نوروز ۱۴۰۲ از یک استان عبوری به استان مقصد میانی سفر تبدیل شد. وی گفت: با توجه به اینکه در حال تهیه سند راهبردی مطالعات گردشگری هستیم، تداوم این اقدامات و برنامه‌ها می‌تواند باعث افزایش هرچه بیشتر ماندگاری مسافر در استان شود تا بتوانیم از مزایای حضور مسافران در استان در راستای اشتغال، توسعه صنعت گردشگری، پویایی استان و ایجاد یک درآمد پایدار بهره‌مند شویم. همین آمار ماندگاری نیز جای بسی امیدواری دارد اما شاید نگاه متفاوت‌تری باید برای ماندگاری مسافر در استان اتخاذ شود. بسیاری از کارشناسان بر این باور هستند یکی از اقداماتی که لازم است برای جذب ماندگاری مسافر در استان انجام داد موضوع جذب سرمایه‌گذار در حوزه‌های مختلف است.

سرمایه‌گذاری در چه حوزه‌هایی؟

ابتدا باید ظرفیت‌های خراسان‌شمالی را احصا و آنها را اهم و مهم کرد، باید دید کدام‌یک از زمینه‌های رشدی که پیش‌تر از آن نام بردیم در خراسان‌شمالی وجود دارد و یا پررنگ‌تر هستند. همچنین نقاط ضعف استان نیز باید بررسی شود و باید دید چه مواردی باعث فرار سرمایه‌گذاری می‌شود.

خراسان‌شمالی را بانام گنجینه فرهنگ‌ها می‌شناسند، وجود قومیت‌های مختلف در خراسان‌شمالی که هر یک دارای آداب‌ورسوم و تولیدات خاص خود هستند می‌تواند فرصتی را برای سرمایه‌گذاری ایجاد کند. مدارک موجود از زمان‌های دور تولید صنایع‌دستی در استان خراسان‌شمالی را تایید می‌کند. نقش و طرح‌های استفاده‌شده در این صنایع ریشه در باورها و اعتقادات این مرزوبوم دارد، هنرمندان این سرزمین با طرح و نقش‌های متنوع و بارنگ‌های طبیعی از طبیعت به خلق این آثار پرداخته‌اند. این تولیدات به دلیل وجود اقوام ترک، کرمانج، فارس، تات و ترکمن دارای تنوع بی‌شماری هستند. سفره کردی، پلاس، پاپوش‌های سنتی، ساخت‌وسازهای سنتی، رنگرزی سنتی، دوخت لباس‌های محلی، زیلوبافی، گلیم‌بافی و نمدمالی از نمونه‌های صنایع‌دستی هستند که در استان خراسان‌شمالی به‌وفور تولید می‌شوند.

گلیم، هنر دست‌زنان خراسان‌شمالی

گلیم را می‌توان یک نوع فرش پرزدار دانست که از تنیده شدن تاروپود در هم به وجود می‌آید و از باسابقه‌ترین زیراندازها محسوب می‌شود و دارای سابقه ۷هزارساله است. کاربرد بیشتر گلیم به‌عنوان زیرانداز است که الیاف به‌کاررفته در آن عمدتا طبیعی است.

نقوش به‌کار رفته در گلیم الهام گرفته از فرهنگ سنتی و محلی این دیار است. در بافت گلیم از نقشه زیاد استفاده نمی‌شود و بیشتر ذهنی است. گلیم‌های تولیدی در این سرزمین دارای بافت یک‌رو و دورو هستند و می‌توان آنها را به‌عنوان جوال، رومیزی، روفرشی، خورجین، پادری، زیرانداز و گلیم تزئینی همچون تابلو، کوله‌پشتی، رومبلی، کیف و کفش زنانه جوراب و دستکش و زانو و چارق بند نیز مورداستفاده قرارداد.

سفره کردی

مرسوم‌ترین هنر عشایر کرمانج خراسان‌شمالی بافتن نوعی گلیم به نام سفره کردی است که راوی قصه زندگی بافنده است. این هنر اصالتش به خراسان‌شمالی برمی‌گردد و توسط زنان هنرمند کرد عشایر بافته می‌شود که جایگاهش اغلب شیروان، فاروج، اسفراین، بجنورد و مانه است. اندازه سفره کردی متفاوت است و طرح‌های بسیار زیبا و خلاقانه که در واقع بیانگر اعتقادات این منطقه است روی آن نقش می‌بندد. جنس سفره کردی از پشم است.طرح و نقش‌های متنوع و متعدد برگرفته از نقش‌های ذهنی و خیالی، حیوانی، گیاهی و اشکال هندسی، دایره، مثلث و مربع است.

سخن پایانی

گردشگری یکی از فعالیت‌های مهمی است که در دهه‌های اخیر از جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی برخی کشورها برخوردار بوده است. در بسیاری از مقاصد گردشگری، تاکنون ارتباط تعریف شده و معینی میان صنایع‌دستی و صنعت گردشگری به وجود نیامده است. بدین ترتیب فرصت‌های سودآور برای ایجاد زمینه‌های اشتغالزایی و استحصال منابع ارزی خارجی ارزشمند، همسان ترویج مقصد میزبان مغفول مانده است. فعالیت بیش از ۱۶ هزار نفر در ۶۱ رشته صنایع‌دستی در استان، برپایی ۳۰۸ نمایشگاه کسب ۴ نشان مهر اصالت یونسکو و ۶۴ مهر مرغوبیت ملی و ... توسط صنعتگران صنایع‌دستی استان و گردش مالی سالانه بیش از ۲۰ میلیارد ریال این هنر - صنعت در بخش فروش مربوط به نمایشگاه و بازارچه‌های مربوطه نشان از ظرفیت ویژه صنایع‌دستی در استان دارد. ازآنجا که صنایع‌دستی و صنعت توریسم بر یکدیگر اثر متقابل دارند و می‌توانند موجبات رشد و توسعه یکدیگر را فراهم سازند. توجه و اهمیت‌دادن به صنایع‌دستی به‌عنوان ره‌آورد ملموس و سوغات سفر به توسعه صنعت گردشگری در استان خراسان‌شمالی به‌عنوان یک گذرگاه عبوری- نه یک مقصد گردشگری- کمک شایانی می‌کند، اقداماتی با هدف ایجاد جاذبه در بخش صنایع‌دستی نظیر ایجاد و راه‌اندازی بازارچه‌های صنایع‌دستی، برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و هنری، معرفی روستاهای هدف صنایع‌دستی و ... در راستای جذب و افزایش میزان ماندگاری مسافر و گردشگر ازاین‌دست است که همت و همدلی و همزبانی، مسئولان و مردم را می‌طلبد.

قطعی برق، هزینه تولید را بالا برده است

در سومین نشست کمیسیون انرژی، صنایع پالایشی و پتروشیمی اتاق بازرگانی یزد با حضور فعالان بخش خصوصی و مدیران حوزه انرژی استان، مشکلات تامین برق صنایع این استان بررسی شد.

به گزارش خبرنگار صمت از استان یزد، احمد عشقان ملک، رئیس کمیسیون انرژی، صنایع پالایشی و پتروشیمی اتاق با بیان اینکه قطعی برق صنایع مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان اقتصادی است، گفت: رفع مشکلات این حوزه نیاز به تعامل بیشتر و انعطاف‌پذیری از سوی مسئولان امر دارد.

وی با بیان اینکه باید با تعامل و همفکری این مشکل را به حداقل برسانیم، اظهار کرد: به اذعان مسئولان در توزیع برق، خوشبختانه بیش از ۷۰ درصد از صنایع بخش خصوصی در کاهش پیک بار مصرف همکاری داشته‌اند اما اینکه فشار بیشتری به صنایع برای خاموشی وارداید پسندیده نیست و لازم است به شکلی از تولیدکننده‌ها نیز حمایت شود.

به نقل از روابط عمومی اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی یزد، عشقان ملک با بیان اینکه نبود زیرساخت‌های کافی در حوزه انرژی، بخش تولید را با مشکل مواجه کرده عنوان کرد: خاموشی‌های مکرر روی صنایع، هزینه کارگر و نرخ تمام شده را بالا می‌برد و در نهایت این هزینه به دوش خریدار نهایی که مردم هستند می‌افتد.

وی با اشاره به اینکه رهبر معظم انقلاب بر رشد تولید تاکید دارند تصریح کرد: برون رفت هر مملکتی تولید آن است و مشکلاتی که در سال‌های گذشته تا به امروز در حوزه انرژی انباشته شده است مشکلات امروز را رقم زده اما انتظار داریم با توجه به همکاری و همراهی صنایع در کاهش پیک بار انعطاف بیشتری به خرج بدهند.

رئیس کمیسیون انرژی، صنایع پالایشی و پتروشیمی اتاق یزد افزود: بر اساس ماده ۲۵ قانون بهبود محیط کسب و کار در زمان کمبود برق، واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق قرار گیرند اما در زمان کمبود، در عمل خلاف این قانون ابتدا برق واحدهای تولیدی قطع می‌شود.

عضو دیگر کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی یزد هم در این نشست با بیان اینکه قطعی برق واحدهای تولیدی یک اشتباه محض است و نباید چنین اتفاقی رخ دهد گفت: اما بر اساس توافقی که توانیر و توزیع برق با واحدهای تولیدی دارند، قطعی برق و خاموشی در واحدهای تولیدی اعمال می‌شود و اگر واحدها در این زمینه همراهی نکنند به جای خاموشی برای کاهش مصرف، قطعی برق رخ می‌دهد.

مجتبی دستمالچیان با بیان اینکه مشکل تامین برق صنایع با تلاش و فرهنگسازی جمعی تا حدی قابل حل است گفت: متاسفانه مسیر را اشتباه می‌رویم و توانیر در سه دهه گذشته هیچ فرهنگ‌سازی برای کاهش مصرف که نداشته هیچ، افزایش مصرف هم صورت گرفته است.

وی با بیان اینکه با این شیوه مصرف، حتی در صورت تولید برق بیشتر، مشکل همچنان پابرجا خواهد ماند ادامه داد: اصلاح نرخ برق در حل کمبود برق صنایع حائز اهمیت است زیرا نرخ انرژی به قدری ارزان است که بهره‌وری در آن هیچ توجیهی ندارد و کسی به سمت سرمایه‌گذاری در برق نمی‌رود.

عضو کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی یزد با بیان اینکه از سوی دیگر بخش خصوصی از تصمیمات و ناتوانی دولت متضرر است اظهارکرد: دولت در توسعه نیروگاه‌ها ناتوان بوده و سوخت نیروگاه‌های موجود را هم به درستی نتوانسته تامین کند و حتی هزینه تولید برق را نیز نداده است در حالیکه می‌توانست به راحتی با تهاتر در این زمینه اقدام کند.

وی با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در حوزه برق برای رفع مشکلات قطعی و تامین برق ضروری است ادامه داد: برای حل ناترازی تولید و مصرف برق و رفع خاموشی باید سرمایه‌گذاری صورت گیرد و برای تحقق سرمایه‌گذاری نیز باید سیاست و رویکرد تغییر کند.

دستمالچیان بیان کرد: پیشنهاد دارم کنسرسیومی برای احداث نیروگاه تشکیل شود و واحدها به صورت مشارکتی نیروگاه بزنند تا مشکلات برق هم رفع شود.

تحلیل صمت از یک پژوهش علمی نشان می‌دهد

تاثیر تحریم بر شاخص‌های کلان اقتصادی

امیرعباس آذرمونـد: تحریـم اقتصـادی به‌عنوان ابزاری کم‌هزینه، جایگزیـن اقدامات پرهزینه نظامی شده اسـت. بسته به میزان وابسـتگی اقتصاد کشور به بازرگانی خارجی و توانایی جایگزینی تولید داخلی با واردات، شـدت اثرات تحریم متفـاوت خواهد بود. اگـر عرضه داخلی از کشـش‌پذیری کافـی برخوردار باشد، تحریم مانند یک سیاسـت جایگزینی واردات می‌تواند به رشد بیشتر بینجامد، در غیر این صورت، کاهـش واردات به‌منزله کمبود عرضـه و افزایش نرخ کالاها خواهد بود. بررسی‌ها نشان می‌دهد که باتوجه به کشـش‌ناپذیری عرضه داخلی، امـکان جایگزینی واردات کـم اسـت و به‌همین‌دلیـل اثـرات هزینه‌ای تحریـم بر اثرات درآمدی آن غالب اسـت. براسـاس گزارشـی با عنوان آثار رفاهـی تحریم‌های اقتصادی که بـه قلم سـهیلا پروین، عباس شـاکری و سـمانه ناصری منتشـر شـده، هرچه تحریم‌ها بیشـتر ادامه یابند، مصرف‌کنندگان کشـور دچار مشکل می‌شوند، چراکـه مجبـور به صرف هزینه بیشـتر بـرای تامین خود خواهند شـد. صمت در تحلیل پیـش‌رو به تاثیر تحریم‌ها بـر بودجه خانوار پرداخته که برپایه گزارش منتشرشده در نشـریه پژوهشنامه اقتصادی نگاشته شده است.

تحریم از چه زمانی آغاز شد؟

اعمال تحریم علیه اقتصاد ایران با شـروع جنگ آغاز شـد، اما با مشارکت و اتحـاد جامعـه جهانی در تحریم، آثار و تبعات آن بر رفاه عمومی بیشـتر نمایان شد. در تمام این سال‌ها نیز، مطالعات زیادی پیرامون آثار تحریم‌ها بر اقتصاد انجام گرفته اسـت. در پژوهشـی جامع، بررسـی اثرات تحریم اقتصـادی بـر تولید و رفاه از طریـق بکارگیری الگوی رشـد تعمیم‌یافته تصادفی، توسـط مرزبان (۱۳۹۴) در قالب ۳ سـناریو طرح شـد. براساس نتایج این پژوهش، تحریم‌ها کاهش سـرمایه‌گذاری، افزایش نرخ تمام‌شده کالا و در نهایـت، کاهـش رفاه اجتماعـی را در پی دارد. به‌همین‌دلیل نیز، برنامه‌ریز اجتماعی برای حداکثرسـازی رفاه اجتماعی با قیود و سـرمایه و کار با مسـئله بهینه‌سازی تصادفی مواجه است. این بررسی نشان می‌دهد تحریم نفتی، رفاه و تحریم کالاهای سرمایه‌ای تولید را هدف قرار داده‌اند. با اینکه تحریم نفتی و تحریم کالاهای سرمایه‌ای بر رفاه و تولید تاثیر دارند، اما بیشترین و وسیع‌ترین اثر را اعمال تحریم‌های ترکیبی بر اقتصاد داشته است، به‌گونه‌ای که رفاه را بین ۳۰ تا ۵۰ درصد کاهش می‌دهد.

در این میان، بررسی اثر و شدت تحریم‌های سازمان ملل و ایالات‌متحده بر شـاخص‌های فلاکت ۴۱ کشـوری که هدف تحریم بوده‌اند هم، در بازه سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۸ نیز نشان می‌دهد که شاخص فلاکت و متغیرهایی چون نقدینگی، موجودی سـرمایه، تولید ناخالص داخلی و درجه باز بودن اقتصاد، از آثار محدودیت‌های ناشـی از تحریم‌ها بر اقتصاد اسـت؛ هرچند براسـاس این گزارش، تحریم‌های امریکا چندان اثر شـدیدی بر شـاخص فلاکت کشـورها نداشـته، اما تحریم‌های سازمان ملل بر این شاخص موثر بوده‌است. به هر روی، مطالعات متعددی که تاکنون در سطح ایران و جهان انجام شـده، بیانگر اثرگذاری منفی تحریم‌ها بر مشـکلات اقتصادی و رفاه اجتماعی کشورهایی است که زیر فشار آن قرار می‌گیرند.

تحریم، ابزاری کارآمد علیه ۴۱ کشور

بیشترین مطالعات بین‌المللی در زمینه اثرات تحریم روسیه و پیامدهایی که تحریم روسیه بر شرکای خارجی این کشور داشته، انجام گرفته است. تحریم اقتصاد روسـیه پس از بروز مناقشـه این کشـور با اوکراین بر سر شـبه‌جزیره کریمه شدت گرفت. وابسـتگی اروپا به منابع انرژی روسیه و بنیان قوی اقتصاد این همسـایه شمالی، امکان مقابله به مثل را علیه این کشور فراهم نیاورد. در گزارشی که چند سال پیش، به بررسی تاثیر تغییر نرخ کالاهای اساسـی پـس از تحریم بر رفاه خانوارها را بررسـی کردند؛ نتایـج آنها با اسـتفاده از داده‌های حاصـل از نمونه‌گیری در زمینه اقلام اساسـی سبد خانوار، نشـان داد که افزایش تولید داخلی قادر به جبران کاهش واردات کالاهای اساسـی نبوده و هزینه خانوار برای اقلام اساسی افزایش یافته اسـت که در نتیجه آن، فقـر در میان روس‌های کم‌درآمد، رشد کرده است.

کشور عراق در چند دهه گذشته از سوی کشورهای غربی تحت‌تحریم قرار گرفته است.

محاسـبات نشـان می‌دهند که در دوره تشـدید تحریم‌ها، مرگ‌ومیر کـودکان در ایـن کشـور، بر اثر سـوءتغذیه رشـد زیادی کرده اسـت. افریقای‌جنوبـی در دوره آپارتایـد و در دهه ۸۰ میلادی موردتحریم قرار گرفت. بررسـی این تحریم‌ها نشان می‌دهد که هرچند بر شاخص فلاکت اثرات مهمی گذاشـته،اما در مبارزه مردم علیه رژیم نژادپرسـت حاکم بر این کشور، اثر چندانی نداشته است.

مجمـوع مطالعات انجام‌شـده در رابطه با اثرگـذاری تحریم‌ها بر رفاه خانوار بیانگر، اثرگذاری این عامل بر رفاه اجتماعی است، هرچند میزان و دوره اثرگذاری بستگی به ابعاد تحریم، درجه وابستگی اقتصاد به تجارت بین‌المللی و به‌طورکلی وضعیت اقتصادی هدف تحت‌تحریم دارد.

تضعیف ارزش پول ملی

این تحلیل، اثرات ضدرفاهی گروهی از کالاهای اساسی که افزایش نرخ آنها، استاندارد رفاه‌اجتماعی را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، بررسی می‌کند. در این چارچوب، فرض می‌شـود افزایش نرخ کالاهای اساسی از راه افزایش هزینه خانوار احتمال زیرخط فقر قرار گرفتن خانوار را افزایش می‌دهد. از این‌رو لازم است به درکی از معیارهای فقر هم دست یافت.

تحریم در قالب کاهش واردات، هم اثر کوتاه‌مدت (افزایش هزینه) و هم میان‌مدت (افزایش عرضه داخلی) خواهد داشـت. در صورتی که، تحریم با کاهش ارزش پول ملی همراه باشـد، احتمال خروج کالا از بازار داخلی هم وجود خواهد داشت.

در ایـن حالت، اگر زمینه‌هـای افزایش تولید داخلی فراهم باشـد، در میان‌مدت، رشد داخلی از اثرات تحریم خواهد کاست وگرنه خروج کالا از بازار داخلی به معنی تورم بیشتر است.

در بلندمدت، وابسـته به توانایی بخش‌هـای مختلف اقتصاد در تطبیق برنامه‌های سـرمایه‌گذاری با شـرایط جدید،سمت‌وسـوی اثرات تحریم می‌تواند تغییر کند. فرآیند جانشینی واردات به‌خاطر پیچیدگی‌های ناشی از نظام ارزی و در ارتباط با سیاسـت‌های خارجی یک کشـور پیچیده‌تر است.

فشار تورم خوراکی‌ها بر ۲ دهک

مشاهده سـبد مصرفی مورداسـتفاده خانوارهای نمونه نشان می‌دهد، به‌طور متوسـط ۳۶ درصـد از مخارج کل خانوارها صـرف تهیه خوراک می‌شـود. براساس معیار تعریف‌شـده، خانوارهایی که بیش از ۵۰ مخارج کل را در سـال ۹۸ به خوراکی‌ها اختصاص داده‌اند، یا همان گروه فقیر، ۱۹.۱۲ درصد از نمونه را تشـکیل می‌دهند که به‌طورمتوسـط، نسـبت خوراکی در مخارج آنها نزدیک به ۶۰ درصد است.

۶ گروه کالایی که ارزش ویژه‌ای در سـبد خانوار دارد؛ شـامل گندم، برنج، گوشت، لبنیات، روغن و قند هستند و تاثیر افزایش نرخ آنها بر مخارج کل از طریق کشش‌های قیمتی محاسبه می‌شود.

سناریوی همکاری بیشتر با شرکای اقتصادی

جنبه دیگر اثرگذاری تحریم، تاثیر بر تولید و اشـتغال اسـت که از آن تعبیر به اثر درآمدی می‌شـود. بررسـی‌ها نشـان می‌دهد کـه لبنیات و گندم نسـبت به بقیه کالاهای مصرفی اساسی، از کشش‌پذیری بیشتری برخوردارند.

با فرض ثابت بودن سـایر شـرایط، افزایش نرخ قادر است تا ۲۳ درصد افزایش تولیـد، کاهش واردات را جبران کنـد. در زمینه محصولاتی که وابستگی بیشـتری به نهاده‌های وارداتی دارند، کشش‌های قیمتی نشان می‌دهند که عکس‌العمل به افزایش قیمت، کمتر است.

تحریـم از طریق کاهـش درآمدهـای ارزی دولت بر نـرخ برابری ارز هـم اثرگـذار خواهد بـود. این جنبه تحریـم هم بایـد در قالب افزایش هزینـه واردات در نظر گرفته شـود. باتوجه به اینکه بـرای کاهش تاثیر محدودیت‌های حاصل از تحریم‌ها، نرخ ارز رسـمی توسط دولت اعلام و بخشی از کالاهای اساسی با نرخ ارز رسمی تامین شود.

به‌دلیل تحریم واردات گندم در سـال ۹۸ به‌شکل ناگهانی کاهش ۱۰۰ درصدی داشـت. این در حالی بود که واردات برنج ۲۴درصد، گوشت ۸۵ درصد، لبنیات ۲۱درصد و قند نیز ۱۰۰درصد کاهش یافت.

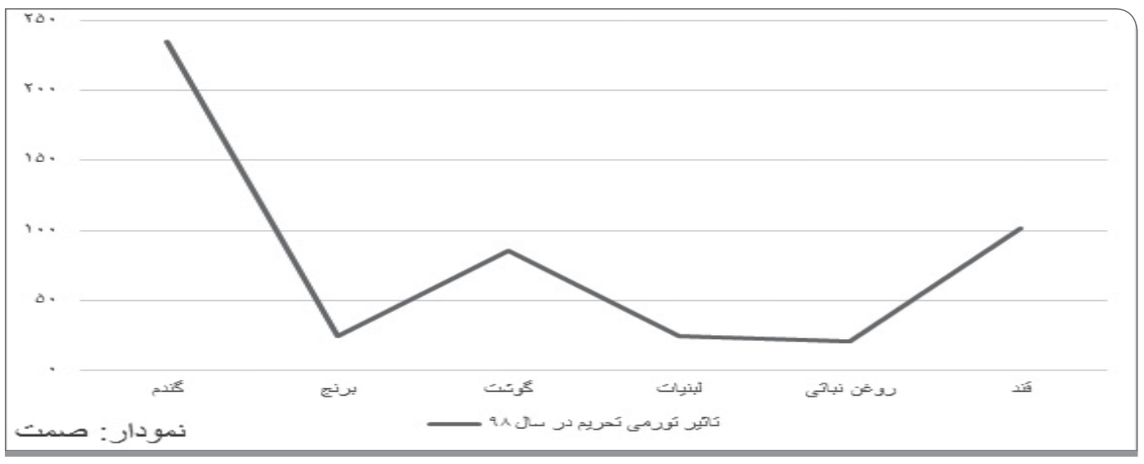

بررسـی سناریوی نرخ ارز موثر، نشان می‌دهد که در مجموع تحریم در سـال ۹۸ به افزایش ۲.۲ درصدی تعداد فقرا در جامعه منجر شده است. به زبان سـاده در این سـال و بر اثر فشارهایی که تحریم به اقتصاد ایران وارد کرد، یک میلیون و ۸۲۸ هزار نفر به جمعیت فقیر افزوده شده است. منظور از نرخ موثر، میانگین وزنی از ارز چند کشور دیگر است که نتیجه آن، نرخ ارز موثر را به‌دست می‌دهد.

ارزهای موجود در این میانگین وزنی متعلق به کشـورهایی اسـت که بزرگ‌ترین شـرکای تجاری یکدیگر محسوب می‌شوند. وزن داده‌شده هم از مقایسـه نسبت تراز تجاری یک کشـور در برابر کشوری دیگر، تعیین می‌شود.

ایـن در حالی اسـت که تولیـد داخلی نیز جز در بخـش قند که توان جایگزینـی ۷۸ درصدی واردات را دارد، در دیگر کالاهای موردبررسـی، ۱۱ تا ۲۳ درصد بیشـتر قدرت جایگزینی را در سال دوم اعمال تحریم‌ها نداشـتند. افزایش نرخ گوشـت بیش از هر کالای دیگری به رشد فقر در ایران دامن زده است، در حالی که در آن زمان، تورم در روغن‌نباتی و قند نمی‌توانستند به گسترش چشمگیر فقر منجر شوند.

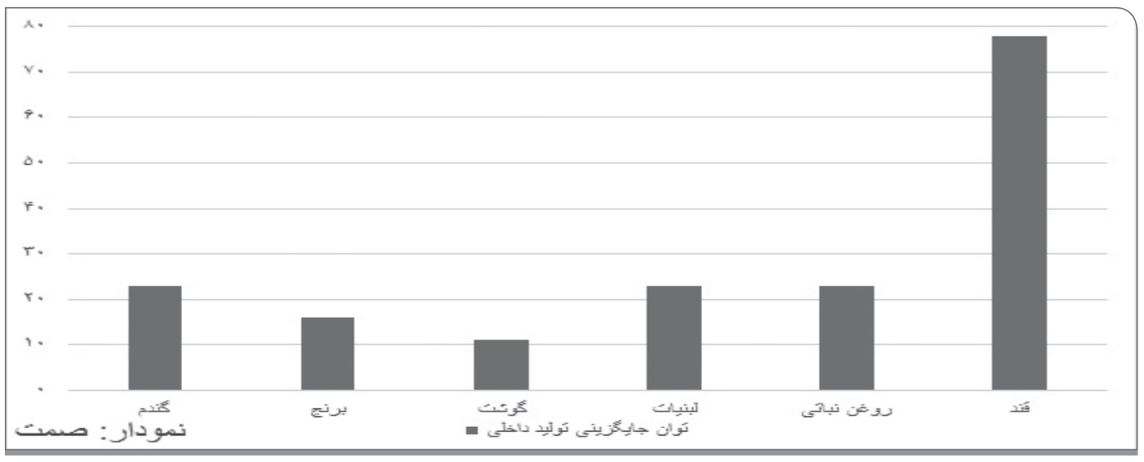

احتساب «نرخ ارز رسمی» در محاسبات

دوره تشـدید تحریم‌ها با گسترش بار مالی هزینه‌های دولت همراه بود و به‌دلیل رشـد سریع نقدینگی، شکاف نرخ ارز بازار آزاد و نرخ رسمی آن بیش از پیش شـد. برای کاهش این شـکاف و تامین مالی کسری بودجه و نیز جلوگیری نرخ از افزایش بیشـتر نرخ کالاهای اساسـی و رفع برخی موانع واردات این کالاها، سیاسـت کاهش ارزش پول ملی تخصیص ارز با نرخ پایین‌تر برای کالاهای اساسی به‌اجرا درآمد. در سناریوی دوم، نرخ ارز رسـمی مبنای محاسبات قرار گرفتند. نرخ ارز رسمی به نرخی می‌گویند که واحد پولی یک کشـور با واحد پولی کشـور دیگر مبادله می‌شـود و در جایـی که بازار دچار محدودیت می‌شـود، از سـوی مقامات دولتی یا نهادهای رسـمی، قیمت‌گذاری آن انجام می‌شود. نرخ ارز رسمی در سال ۹۸، ۴هزار و ۲۰۰ تومان بود.

در ایـن سـناریو، گندم بیـش از ۱۰۰درصد، برنج ۲۲درصد، گوشـت ۷۱درصـد، لبنیـات ۲۱درصـد، روغن‌نباتـی ۲۲درصد و قنـد بیش از صددرصـد کاهـش واردات را تجربه کرده‌اند. یافته‌ها نشـان می‌دهد که در میان خوراکی‌های مصرفی خانوار، بیشـترین تاثیر بر گسـترش فقر از ناحیه تغییرات هزینه از طریق افزایش نرخ گوشـت و گندم بوده، سپس لبنیات موثر بوده است و پس از آن برنج. باتوجه به جهش سه‌برابری نرخ ارز رسـمی در سـال ۹۸، احتمال پیوستن خانوارها به گروه فقیر افزایش بیشتری داشته است؛ به‌طوری که تحت این سناریو ۳.۱ درصد از جمعیت کشـور در سال ۹۸ که معادل ۲ میلیون و ۵۷۵ هزار نفر می‌شوند، به زیر خط فقر کشیده شدند.

هنگامـی کـه نـرخ ارز موثر که وزن هر کشـور را در تجـارت در نظر می‌گیرد، برای سـنجش تغییرات اسـتفاده می‌شود، رشد فقر در مقایسه با نرخ ارز رسـمی کمتر اسـت. به‌نظر می‌رسـد دادن وزن بـه تجارت با کشـورهای مختلف، واردات را از کشـورهایی که تحریم اعمال نکرده‌اند، جـدا کرده اسـت، در حالی که در نرخ ارز رسـمی؛ همه کشـورها جزو کشورهای تحمیل‌کننده تحریم فرض شده‌اند. از این‌رو، واردات هم از نظر نرخ و هم از نظر وزنی، دچار تغییرات بیشتری شده‌اند.

مطالعات گوناگون در زمینه اثرات تحریم یک اقتصاد، حاکی از آن است که تحریم‌های اجرایی، بسته به نوع و دامنه آن، طول دوره زمانی و درجه وابسـتگی اقتصاد هدف به اقتصاد جهانی، اقتصاد هدف را متاثر می‌کند و مهم‌ترین جنبه اثرگذاری آن رفاه اجتماعی اسـت. از مسیرهای مختلفی اثرات تحریم به خانوارها منتقل می‌شـود که مهم‌ترین آن کاهش قدرت خرید طبقه فرودست و متوسط است.

تشـدید تحریم‌های ایـران، به‌ویژه از زمان پیوسـتن جامعه جهانی به تحریم‌کنندگان و باوجود اتخاذ سیاست‌های پرهزینه حمایتی، آثار خود را در قالب تورم و کاهش اشتغال بر جامعه ظاهر شد. توسل به سیاست‌های تورم‌زا در جبران کاهش درآمدهای نفتی و تامین مالی کسری بودجه در زمانی اندک، آثار حمایت‌ها را خنثی کرد. به‌نحوی‌که در همان سـال ۹۸ بین ۲.۲ تا ۳.۱ درصد از خانوارهای کشور را دچار فقر کرده است.

کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد:

آرامش بازار با کاهش انتظارات روانی

اثر روانی آزادسازی، بیش از دستاوردهای واقعی خواهد بود

امیرعباس آذرموند: یک نماینده پیشین مجلس در گفت‌وگو با صمت درباره پیامدهای آزادسازی ۵.۵ میلیارد دلار منابع آزادشده ایران و انتقال آنها به بانکی در قطر گفت: «خوب است به یاد بیاوریم که در سال گذشته، حدود ۱۰۰ میلیارد دلار مجموع فروش نفت کشور ما بوده است، در حالی که اکنون زیر فشارهای تحریمی قرار داریم و به‌طورطبیعی نمی‌توانیم به فروش آزادانه نفت و گاز خود دست بزنیم. این امر به آن معناست که مجموع ارقام آزادشده، ۵ یا ۶ درصد درآمد نفتی پارسال کشور بوده است.»

هادی حق‌شناس، استاندار سابق گلستان و عضو هیات‌علمی دانشگاه در ادامه تصریح کرد: «در اقتصادی با ابعاد اقتصاد کشورمان، ۶ میلیارد دلار بسیار ناچیزتر از آن است که ورود آن به کشور بتواند به‌طورکیفی به بهبود وضعیت منجر شود. با این حال، همین اقدام و اقدام‌های مشابه، مانند عادی‌سازی روابط با عربستان‌سعودی و امارات، به آرامش بازارهای داخلی منجر شده و من فکر می‌کنم، اصل مسئله هم همین است. امروز در کشور ماه‌هاست خبری از جهش‌های قیمتی در بازار ارز، طلا یا مسکن مشاهده نمی‌کنیم.»

مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

◉ این روزها خبرها از قطعی شدن انتقال پول‌های بلوکه‌شده ایران شنیده می‌شود. چنانچه رئیس کل بانک مرکزی نیز از واریز ۵ میلیارد و ۵۷۳ میلیون یورو به حساب ۶ بانک ایرانی در ۲ بانک الاهلی و الدخان در قطر خبر داده است. ورود این پول چه اثراتی بر اقتصاد کشور خواهد داشت؟

این روزها برخی کارشناسان خوش‌بینانه به این ماجرا می‌نگرند و حتی انتظار دارند با آزادسازی دلارهای بلوکه‌شده ایران، بازار ارز کنترل شود. مسئله این است که اگر تنها به بررسی اثرات این آزادسازی بر بخش واقعی اقتصاد بنگریم، من این را منطقی نمی‌دانم که آزاد شدن رقمی کمتر از ۶ میلیارد دلار، بتواند اقتصادی با ابعاد اقتصاد کشور ما را که بازاری ۸۵ میلیون نفری دارد، با تکان‌های مثبت و پایدار مواجه کند.

برای اینکه بتوانیم بهتر متوجه این نکته شویم که مبلغ آزادسازی‌شده، چه تاثیری بر فضای اقتصادی خواهد داشت، خوب است به یاد بیاوریم که در سال گذشته حدود ۵۰ میلیارد دلار مجموع فروش نفت کشور ما بوده است. در حالی که اکنون زیر فشارهای تحریمی قرار داریم و به‌طورطبیعی نمی‌توانیم به فروش آزادانه نفت و گاز دست بزنیم. این امر به آن معناست که مجموع ارقام آزادشده، ۱۰ تا ۱۲ درصد درآمد نفتی پارسال کشور بوده است. همچنین، بد نیست یادمان نرود که در زمان دولت‌های نهم و دهم، بالغ بر ۷۰۰ میلیارد دلار؛ فقط نفت فروختیم. بنابراین، به‌طورواقعی نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که این رقم ناچیز، اقتصاد کشورمان را متحول و دگرگون کند.

◉ به‌طورواقعی کدام اقدام به سود اقتصاد کشور است که باتوجه به منابع آزادشده در دستور دولتمردان قرار بگیرد؟

ماجرا این است که ما امروز نمی‌توانیم آزادانه از این منابع استفاده می‌کنیم و باید بنا به توافق انجام‌گرفته عمل کنیم. پس نباید این تصور ایجاد شود که دولت به منابع آزادشده به‌شکل فیزیکی دسترسی پیدا کرده و می‌تواند آنچه را تمایل دارد، انجام دهد. با این همه، از آنجایی که این رقم به فروش میعانات گازی در دولت پیش باز می‌گردد، به‌احتمال فراوان، بانک مرکزی پیش از این و در همان دولت سابق، معادل ریالی این منابع بلوکه‌شده را به دولت پرداخته است. به این ترتیب، دولت فعلی می‌تواند با هزینه کردن این منابع برای خرید کالاهای اساسی و داروی موردنیاز کشور، بخشی از ریال موجود در بازار را کاهش دهد. این امر به‌طورطبیعی به کاهش شدت رشد نقدینگی منجر خواهد شد که به‌صورت واقعی می‌تواند جلوی افزایش تورم را بگیرد. هرچند دوباره لازم می‌دانم، تاکید کنم رقم موردبحث برای اقتصادی با قد و قامت اقتصاد کشور ما، ناچیزتر از آن است که اثری معنادار و مهم از خود بر جای بگذارد.

◉ از نظر شما بروز چه اتفاقی تاثیری پایدار بر کشور خواهد گذاشت؟

به‌طورطبیعی، حرکت به‌سمت توسعه، افزایش رشد اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری و کاهش نرخ تورم است که می‌تواند به‌معنای واقعی اثری معنادار بر اقتصاد ایران بگذارد. اما من فکر می‌کنم در میان اقداماتی که این روزها انجام گرفته است، در کنار آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران، آنچه موجب بروز اثر پایدار در اقتصاد ایران می‌شود، همان به‌اصطلاح «توافق نانوشته» میان تهران و واشنگتن است؛ چراکه شنیده‌ها نشان می‌دهد برمبنای همین امر است که مذاکرات با عربستان‌سعودی به‌نتیجه رسید و سفارت ۲ کشور باز شد. این اقدام موجب شده است تا همین منابع آزاد شوند و خبرها نشان می‌دهند که به‌زودی ایران امکان فروش روزی ۲ میلیون بشکه نفت را هم خواهد داشت. این اقدامات از آنجایی که منابعی را برای مدتی طولانی در اختیار کشور و دولت قرار می‌دهد، به‌طورطبیعی به گشایش اوضاع، کمک شایانی خواهد کرد.

◉ این تحولات چه تاثیر روانی بر بازار و اقتصاد خواهد داشت؟

به‌باور من، اثر روانی چنین اقداماتی به‌مراتب بیش از اثرات واقعی آن است. همان‌طوری که به شما گفتم، در اقتصادی با ابعاد اقتصاد کشورمان، ۶ میلیارد دلار بسیار ناچیزتر از آن است که ورود آن به کشور بتواند به‌طورکیفی به بهبود وضعیت اقتصادی در ابعاد کلان منجر شود. با این حال، همین اقدام و اقدام‌های مشابه، مانند عادی‌سازی روابط با عربستان‌سعودی و امارات، به آرامش بازارهای داخلی منجر شده و من فکر می‌کنم اصل مسئله هم همین است. امروز در کشور ماه‌هاست خبری از جهش‌های قیمتی در بازار ارز، طلا یا مسکن مشاهده نمی‌کنیم. این آرامشی که امروز بازارهای اقتصاد کشور را در برگرفته‌اند، ولو اینکه ناشی از یک توافق نانوشته یا هر مسئله دیگری باشد، به سود کشورمان در میان‌مدت و بلندمدت خواهد بود. این آرامش هم، ناشی از کاهش تنش‌های بین‌المللی و هم محصول آزادسازی منابع است؛ ضمن اینکه فروش نفت هم به‌شکل معناداری افزایش پیدا کرده است.

◉ استمرار این وضعیت روانی و انتظارات جامعه چه پیامدهایی به‌دنبال دارد؟

هنگامی که کارشناسان اقتصادی از ضرورت رفع تحریم‌ها سخن می‌گویند یا به دولت‌ها پیشنهاد می‌کنند از اقداماتی که به جامعه شوک وارد می‌کند، خودداری کنند، در واقع بر این مسئله تاکید دارند که بخش واقعی اقتصاد ما هرچند اثرات تغییرات واقعی را با وقفه‌ای مشاهده خواهد کرد،اما اثر کاهش تنش‌ها و نرمال شدن روابط، از آنجایی که انتظارات تورمی را تغییر می‌دهد، به‌شکل لحظه‌ای و فوری خود را نشان می‌دهد.

در سوال پیش هم، تاکید کردم آرامشی که اقتصاد ایران پس از مدت‌ها با آن مواجه شده، بیش از هر چیز ناشی از کاهش انتظارات روانی است. در اقتصاد گفته می‌شود ثبات به سود کشور خواهد بود و من هم این‌طور فکر می‌کنم. پس هرچه آرامش مدت زمانی طولانی‌تری بر بازارهای ما حاکم باشد، بهتر می‌توانیم به‌سمت توسعه حرکت کنیم و اثرات مثبت آن را بیشتر شاهد باشیم.

◉ با این وجود، گفته می‌شود که منابع آزادشده، تنها در بخش کالاهای اساسی و دارو هزینه خواهند شد. مشخص است نیاز کشور به این دست کالاها چقدر است؟

واقعیت این است که عدد دقیقی در این رابطه اعلام نشده است یا حداقل من از آن اطلاعی ندارم. با این همه، برآوردها نشان می‌دهد که در سال گذشته حدود ۲۰ میلیارد دلار برای تامین کالاهای اساسی و دارو در کشور هزینه شده است. به این ترتیب، می‌توانیم بگوییم که رقم آزادشده از منابع بلوکه‌شده کشور در حدود ۳۰ درصد نیاز به کالاهای اساسی و دارو را تامین خواهد کرد.

◉ آیا این رقم می‌تواند چنانچه به‌درستی هزینه شود، جلوی تورم بالای خوراکی‌ها را بگیرد؟

به نکته درستی اشاره کردید. حقیقت این است که در یک سال گذشته و پس از حذف ارز ترجیحی، تورم کالاهای اساسی به‌ویژه خوراکی‌ها و دارو که پیش‌تر ارز ۴هزار و ۲۰۰ تومانی استفاده می‌کردند، به‌شکلی چشمگیر رشد کرد و حذف ارز ترجیحی در برخی کالاها مانند روغن خوراکی یا گوشت قرمز تورم ۳رقمی از خود بر جای گذاشت. حالا دولت در این بخش، منابع بیشتر و دست بازتری دارد که بتواند نیازهای کشورمان را تامین کند.

◉ با توجه به موارد گفته‌شده، به‌نظر شما نرخ تورم تا پایان سال چقدر است؟

به‌نظر من، محاسبات و برآوردهای مختلف نشان می‌دهد که تورم امسال کمتر از ۳۶ درصد نخواهد شد. هرچند من معتقدم ۳۶ درصد شدن نرخ تورم هم بسیار برآورد خوشبینانه‌ای محسوب می‌شود، زیرا برای دست یافتن به این رقم، باید تورم ماهانه کشور به کمتر از یک درصد کاهش یابد. به هر روی، باید فعلا منتظر باشیم تا نرخ تورم برای شهریور مشخص شود، زیرا در این صورت، نیمی از سال سپری شده است و برآوردها را آسان می‌کند.

با این همه، رئیس کل بانک مرکزی در محاسبات خود نشان داده که اگر تورم ماهانه تا پایان سال، به‌ترتیب یک، ۲، ۳ و ۴ درصد شود، نرخ تورم سالانه ۱۴۰۲ که ثبت می‌شود ۳۶.۴ درصد، ۳۹.۶ درصد، ۴۳.۳ درصد و ۴۶.۹ درصد خواهد شد. همان محاسبات نشان می‌دهد که در هر صورت تورم به‌دست‌آمده، به‌مراتب بیش از تورمی خواهد بود که در سال‌های ۹۷، ۹۸ و ۹۹ تجربه کردیم. به‌همین‌اعتبار، می‌توان نشان داد که عملکرد تورمی در دولت فعلی مطلوب نبوده؛ چنانچه از سال ۱۴۰۰ تا امروز، نرخ تورم به کمتر از ۴۰ درصد نرسیده است، حال آنکه پیش از آن، تورم هرگز به ۴۰ درصد افزایش نیافت.

ضمن اینکه، احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی هم در گفت‌وگویی بیان کرد تا پایان سال، نرخ تورم به ۴۰ درصد خواهد رسید. بنابراین، می‌توانیم بگوییم به هر روی محاسبات نشان می‌دهد که نرخ تورم در امسال، همچنان بیش از ۴۰ درصد خواهد بود.

◉ پس دستیابی به تورم ۳۰ درصدی که رئیس پیشین سازمان برنامه اعلام کرده بود، محقق نخواهد شد؟

به‌نظر نمی‌رسد که حتی دولتمردان هم، چنین هدفی را ممکن بدانند و حتی خاندوزی نیز رسیدن به تورم ۴۰درصدی برای امسال را موفقیت می‌داند. ضمن اینکه، رئیس وقت سازمان برنامه هم، خیلی زود مجبور شد که کنار برود و دیگر سمتی در دولت ندارد.

◉ این روزها اظهارات مسعود نیلی دوباره جنجالی شده است. او در مقابل رئیس کل بانک مرکزی به نقد روند حاکم بر رشد نقدینگی پرداخته و پیش‌بینی کرده که نرخ تورم با وضعیت فعلی، اگر روند کاهشی را هم تجربه کند، باز دوباره افزایش خواهد یافت. نگاه شما به یادداشت دستیار اقتصادی رئیس‌جمهوری سابق چیست؟

من این یادداشت را خواندم و به‌نظرم آقای نیلی به‌خوبی نشان دادند که شرایط واقعی که در بخش پولی کشور تجربه می‌کنیم، چیست و چرا هنوز نمی‌توانیم امیدوار و منتظر بهترین اتفاقات باشیم. ایشان به‌خوبی نشان دادند که نرخ رشد نقدینگی و حجم پول کشور به‌شدت و هردو بیش از ۴۰ درصد در یک سال افزایش پیدا کرده‌اند. در حالی که پیش از این، هرگز این شاخص‌ها، افزایشی با این شدت و بزرگی را تجربه نکرده بودند. همزمان با رکوردشکنی در پایه پولی و حجم پول، ما شاهد آن هستیم که از رشد نقدینگی کاسته شده است. نیلی شواهدی را بیان می‌کند که نشان می‌دهد سال گذشته بخش مهمی از ۸۰۰ هزار میلیارد تومان کسری بودجه با فشار به منابع سیستم بانکی تامین شده و به‌همین‌دلیل، بدهی دولت به بانک‌های تجاری ۳ رقمی افزایش یافته است.

به هر روی، فکر می‌کنم نگاهی که نیلی به شاخص‌های پولی کشور داشته، واقع‌بینانه و منطقی است. به همین علت هم حتی به قول او، اگر دولت موفق شود که نرخ تورم امسال را هم به‌شکلی منطقی کاهش دهد و به‌طورمثال، تورم به ۳۰ درصد هم کاهش یابد، باز در سال بعدی، تورم به‌شکلی فزاینده رشد می‌کند، زیرا از همین امروز دولت ظرفیت‌های ایجاد تورم را به‌وجود آورده است. همان‌طوری که بارها گفته شده، نوسانات در یک اقتصاد به‌مراتب بیش از رکودی باثبات، تبعات وخیم به‌دنبال خواهد داشت و به‌همین‌دلیل، اقدام مزبور، اگر اهداف ملی با خود داشته باشد، از این نظر که دوباره بی‌ثباتی در پی خواهد داشت، به زیان کشور تمام خواهد شد.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در آستانه برگزاری اولین همایش تاب آوری در صنعت فولاد:

میزان تاب‌آوری صنعت فولاد ایران به مرز هشدار رسیده است

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در گفت‌وگو با خبرنگار روابط عمومی از دغدغه تاب‌آوری صنعت فولاد کشور در پی تشدید چالش‌هایی همچون کمبود و گرانی حامل‌های انرژی، قیمت‌گذاری دستوری و وضع عوارض صادراتی سخن گفت. وی همچنین به افت ۶۰ هزار میلیارد تومانی سود شرکت‌های بورسی زنجیره فولاد در پی همین چالش‌ها اشاره نمود و تاکید داشت که تولید فولاد در ایران بدون بهره‌مندی از گاز ارزان صرفه اقتصادی ندارد چرا که مزیت نسبی تولید فولاد در ایران، سنگ آهن و انرژی ارزان بوده و اکنون این مزیت‌ها از صنعت فولاد گرفته شده است.

انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران طی یک نشست هم‌اندیشی میزبان مدیران فعال در واحدهای بزرگ فولادی و تولیدکنندگان آهن اسفنجی سراسر کشور بود. امین ابراهیمی، مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان و نایب‌رئیس هیات‌مدیره انجمن فولا در حاشیه این نشست از صنعت فولاد با عنوان صنعتی مادر یاد کرد که سهم چشمگیری در تولید ناخالص ملی و ایجاد درآمدهای حاصل از صادرات غیرنفتی دارد.

وی در توضیح بیشتر در این‌باره گفت: فولاد صنعتی کلیدی و صنعت‌ساز است. با این حال این صنعت در سال‌های اخیر با چالش‌هایی مرتبط با تامین و هزینه انرژی، تامین مواد اولیه، قیمت‌گذاری دستوری، وضع عوارض صادراتی و مسائلی از این دست در کشمکش است. این چالش‌ها در برخی از حلقه‌های زنجیره دیگر تبدیل به یک بحران شده و همه اینها به شکل‌گیری دغدغه «میزان تاب‌آوری صنعت» انجامیده است.

ابراهیمی ادامه داد: این چالش‌ها در حالی گریبانگیر صنعت فولاد کشور است که این صنعت برای افق ۱۴۰۴ تولید ۵۵ میلیون تن در سال را پیش رو دارد، البته ظرفیت تولید فولاد کشور تا سال ۱۴۰۴ به ۶۰ میلیون تن هم می‌رسد اما با توجه به چالش‌های یادشده مشخص نیست تا چه میزان از این ظرفیت را بتوان بالفعل کرد. این صنعت برای پیشروی نیاز به یک سازوکار مشخص و با ثبات دارد.

کاهش ۶۰ هزار میلیارد تومانی سود شرکت‌های بورسی زنجیره فولاد

مدیرعامل فولاد خوزستان در ادامه از احتمال دفع سرمایه‌ها از صنعت فولاد گفت و تصریح کرد: با این تفاسیر صنعت فولاد کشور امتیازات سرمایه‌گذاری را از دست می‌دهد.

وی افزود: در اقتصاد بخش‌های مختلف همچون حلقه‌های یک زنجیره به هم متصل هستند و وقتی به زنجیره آسیبی وارد شود، این حلقه‌های ضعیف‌تر هستند که ابتدا از زنجیره جدا می‌شوند. در زنجیره فولاد هم القایی‌ها، نوردی‌ها و تولیدکنندگان گندله در صورت دفع سرمایه‌ها از زنجیره بیشتر از دیگران آسیب‌پذیرند.

نایب‌رئیس انجمن فولاد تصریح کرد: امروز کار به جایی رسیده که اگر امروز مجموع ارزش دارایی‌های شرکت‌های فولادی به سپرده بانکی تبدیل شود، سوددهی آن از آنچه در صورت‌های مالی شرکت‌ها مشاهده می‌شود بیشتر است. شرکت‌های بورسی زنجیره فولاد در سال گذشته، ۱۳۰ هزار میلیارد تومان سود دادند که این رقم در سال جاری به ۷۰ هزار میلیارد تومان نزول خواهد کرد و آنچه این افت سود را رقم می‌زند، افزایش قیمت حامل‌های انرژی و کاهش میزان تولید برآمده از محدودیت در عرضه انرژی است.

با احداث نیروگاه‌های خودتامین موافق نیستیم

مدیرعامل فولاد خوزستان در ادامه به چالش تامین برق در شرکت‌های فولادی پرداخت و در این باره گفت: میزان مصرف برق صنعت فولاد ۱۰ درصد از کل برق مصرفی کشور است و با توجه به کمبود برق در کشور و لزوم تامین برق مورد نیاز صنعت فولاد، وزارتخانه‌های صمت و نیرو با یکدیگر توافق‌نامه‌ای برای احداث نیروگاه‌های خودتامین منعقد کردند و این وعده داده شده که در صورت احداث این نیروگاه‌ها برق واحد فولادی احداث‌کننده قطع نشود.

ابراهیمی تصریح کرد: من در جایگاه یک کارشناس با احداث نیروگاه‌های خودتامین موافق نیستم چون ایجاد نیروگاه امری خارج از هسته فعالیت فولادسازان است، هر چند در شرایط کنونی چاره‌ای جز اتخاذ این راهکار نیست! به همین دلیل فولادسازان بزرگ کشور اقدام به احداث نیروگاه کرده‌اند، اما با این حال این نمی‌تواند به معنای پایان محدودیت‌های برقی شرکت‌های فولادی باشد چون در صورت تشدید مصرف برق در کشور باز هم اولویت با تامین برق خانگی است. موضوع بعدی در مورد نیروگاه‌های خودتامین، نرخ گازی است که برای تولید برق به این نیروگاه‌ها داده می‌شود؛ این نرخ هنوز خیلی شفاف نیست و این امکان وجود دارد که نیروگاه‌های خود تامین را غیراقتصادی کند.

وی ادامه داد: گاز در صنعت فولاد جایگاه یک فناوری را دارد و تنها سوخت یا خوراک نیست. همچنین موضوع مهم در مورد گاز که می‌بایست با قیمت پایین در اختیار شرکت‌های فولادی قرار گیرد این است که این سوخت ارزان امتیاز مهم و در واقع مزیت رقابتی برای فولادسازان ایران در بازار بین‌المللی فولاد به‌شمار می‌آید و نقطه قوت این صنعت در رقابت با رقبای جهانی است.

بدون گاز ارزان، تولید فولاد توجیه اقتصادی ندارد

امین ابراهیمی در ادامه به چالش تامین گاز در صنعت فولاد ایران پرداخت و گفت: ۷۰ درصد فولادسازان دنیا فولاد را با روش کوره‌بلند تولید می‌کنند، در حالی که در ایران تولید در میان ۷۰درصد فولادسازان با روش قوس الکتریکی صورت می‌گیرد و اتخاذ این تکنولوژی بر مبنای برخورداری از گاز ارزان و امکان تولید آهن اسفنجی از سنگ‌آهن بوده است.

وی افزود: در نتیجه اگر قیمت گاز بیش از نرخ‌های کنونی افزایش یابد، تولید فولاد در ایران دیگر توجیه اقتصادی ندارد و پیامد این امر تعطیلی گسترده واحدهای فولادی کشور است. گفتنی است که صنعت فولاد ۵ درصد از گاز کشور را مصرف می‌کند.

نایب‌رئیس انجمن فولاد ادامه داد: دولت به شرکت‌های بزرگ فولادی پیشنهاداتی در مورد سرمایه‌گذاری برای بهره‌برداری از میدان گازی پارس شمالی داده تا این شرکت‌ها با سرمایه‌گذاری ۶ میلیارد دلاری در این عرصه حضور پیدا کنند و کنسرسیوم مشترکی از شرکت‌های فولادی و وزارت نیرو و نفت شکل دهند، با این حال البته شفاف نیست که این طرح توجیه اقتصادی خواهد داشت یا نه؟

گزارش خبرنگار ما حاکی است، اولین همایش تخصصی تاب‌آوری در صنعت فولاد، ۲۷ شهریورماه ۱۴۰۲ به همت انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در تهران برگزار شد. این رویداد از ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر در سه پنل تخصصی و با سخنرانی مدیران عامل شرکت‌های بزرگ فولاد و صنایع معدنی، روسای کمیسیون‌های مرتبط مجلس شورای اسلامی، مسئولان دولتی، مدیران بورسی و اقتصادی کشور برگزار خواهد شد.

گفتنی است، سه پنل تخصصی این همایش عبارت است از:

- چالش‌های سیاست‌گذاری صنعت فولاد (با تمرکز بر توسعه سرمایه‌گذاری، بازار سرمایه، زیرساخت و اشتغال)؛
- حکمرانی مطلوب در صنعت فولاد (با تمرکز بر رشد تولید، تنظیم بازار، توسعه صادرات و افزایش مزیت رقابتی)؛
- امنیت پایدار محیط کسب و کار در صنعت فولاد.

چالش‌های زنان فناور در اکوسیستم دانش‌بنیان ریشه در زیرساخت‌های فرهنگی دارد

خودباوری برگ برنده زنان

عکس: آیدا فریدی

آخرین آمارها نشان‌دهنده سهم رو به رشد زنان در کسب‌وکارها است. نزدیک به ۲ دهه می‌شود که حضور زنان در مناصب گوناگون شغلی پررنگ‌تر شده است و سال به سال به تعداد زنان شاغل افزوده می‌شود. کارشناسان علوم‌اجتماعی می‌گویند، برمبنای پژوهش‌ها درصد زیادی از زنان جویای کار تمایل دارند که در مشاغل دولتی فعالیت کنند و کمابیش درصد کمی از آنها به فکر ایجاد و راه‌اندازی کسب‌وکار خود هستند، چراکه اشتغال در قالب کارآفرینی، نیازمند درجاتی از ریسک‌پذیری است که به‌لحاظ روانشناختی، باید از اعتماد به نفس بیشتری نسبت به حد معمول برخوردار باشند. این در حالی است که سازکار فعالیت در مشاغل دولتی چنین ویژگی را نمی‌طلبد. تجربه نشان داده است که با گسترش فرصت‌های شغلی برای زنان، سطح فرهنگ و آموزش جامعه ارتقا یافته؛ همچنین، درآمد مستقل زنان موجب بهبود شرایط بهداشت، تغذیه و سلامت خانواده شده است. به‌گفته پژوهشگران، موفقیت زنان کارآفرین در یک جامعه سود اقتصادی قابل‌توجهی را به‌همراه دارد و منافع اجتماعی و فرهنگی مهمی را نیز ایجاد می‌کند؛ به‌گونه‌ای که امروزه یکی از فاکتورهای مهم رشد و توسعه انسانی، میزان حضور زنان در بازار کسب‌وکار، عرصه‌های فناوری و مشارکت آنها در فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی است. در کشورمان براساس آخرین آمار معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان، زنان ۱۷درصد از سهام شرکت‌های دانش‌بنیان را در اختیار دارند و حوزه دارو و فرآورده‌های تشخیص و درمان بیشترین هیات‌عاملان بانوان را به خود اختصاص داده است. با احتساب اعضای هیات‌مدیره، نقش بانوان در مدیریت شرکت‌های دانش‌بنیان به ۲۵درصد می‌رسد که این میزان بالاتر از کل شرکت‌های کشور است. روز جهانی زنان شاغل بهانه‌ای شد تا اصلی‌ترین چالش‌های بانوان کارآفرین در اکوسیستم دانش‌بنیان را از زبان خودشان بشنویم. در صفحه دانش‌بنیان این شماره صمت، به مشکلات زنان فناور پرداختیم.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

نقش آفرینی اثرگذار بانوان در اقتصاد دانش‌بنیان

فعالیت بانوان در اکوسیستم دانش‌بنیان فرآیندی رو به جلو است. این گزاره چندی پیش از سوی روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهوری بیان شد. وی که چندی پیش با بانوان فناور و دانش‌بنیان دیدار کرد، گفت: نیمی از دانشجویان و ۳۰ درصد از اعضای هیات‌علمی دانشگاه‌های کشور را زنان تشکیل می‌دهند. خوشبختانه امروز شرایط و فرصت مناسبی برای شکوفایی استعدادها و توانمندی‌ها برای بانوان نخبه صاحب ایده و کارآفرین در زیست‌بوم اقتصاد دانش‌بنیان فراهم شده است.

به‌گزارش ایرنا، وی افزود: با حمایت‌هایی که معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در سطوح مختلف برنامه‌ریزی کرده است، فعالیت در این فضا بیش از پیش تسهیل می‌شود. در واقع، زیست‌بوم دانش‌بنیان از این قابلیت برخوردار است که به فعالان این حوزه در نقشی که می‌خواهند ایفا کنند، آزادی و حق انتخاب بدهد.

بانوان در اکوسیستم دانش‌بنیان آزادند

وی با بیان اینکه در زیست‌بوم فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان بستر و فضای لازم برای شکوفایی استعدادها و ظرفیت‌های بانوان به‌خوبی فراهم است، گفت: زیست‌بوم فناوری و نوآوری، محل و مجال ایده‌های نوآورانه و عزم جدی برای به‌ثمر رساندن این ایده‌ها است. در دانش‌بنیان‌ها این نگاه انسانی و فرهنگ تعاملی و همراهی وجود دارد که هرکس متناسب با خواست و توانایی خود فعالیت کند و از این حیث، هیچ محدودیتی وجود ندارد و بانوان آزاد هستند که هر نوع نقش خود را در این زیست‌بوم انتخاب کنند. وظیفه نهادهای اثرگذار، جامعه و تصمیم‌سازان این است که از این انتخاب، به‌نحواحسن، حمایت و افراد را به‌سوی شکوفایی استعدادها و تعالی هدایت کنند.

> در زیست‌بوم فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان بستر و فضای لازم برای شکوفایی استعدادها و ظرفیت‌های بانوان به‌خوبی فراهم است

نگاه از بالا به پایین

بی‌شک توجه اصلی‌ترین حامی اکوسیستم دانش‌بنیان از بانوان کارآفرین و فناور، امری امیدبخش است، اما چالش‌های فعالیت بانوان در این اکوسیستم روایتگر نفوذ نگرش انتخابی بین زن و مرد، در بدنه این صنعت است و حمایت‌های معنوی نهادهای متولی به‌تنهایی راهگشای رفع این مشکل نخواهد بود. در حقیقت، نیازمند تغییر نگرش ساختاری در فرهنگ جامعه هستیم. بشری قنبری، بانوی کارآفرین در حوزه فناوری نانو در گفت‌وگو با صمت در این‌باره گفت: گاهی در برخی موارد نگرش جامعه نسبت به بانوان کارآفرین، نگاه برابری با مردان ندارد و این نگرش در اکوسیستم دانش‌بنیان هم وجود دارد.

تجربه شخصی من نشان داده است که مذاکره و همکاری یک بانوی فعال در عرصه دانش‌بنیان با اهالی صنعت و روسای کارخانه‌های صنعتی که اغلب مرد هستند، فرآیند دشوارتری به نسبت یک مرد فعال در حوزه دانش‌بنیان دارد. گاهی اعتماد کمتری به کارآفرینان زن می‌شود و یک بانوی کارآفرین باید تلاش زیادی برای جلب اعتماد افراد داشته باشد. به‌همین‌دلیل تعامل و همکاری برای بانوان فناور نسبت به مردان دشوارتر است.

به‌گفته این بانوی کارآفرین، در برخی از مشاغل و فعالیت‌های اقتصادی نیز استفاده از توان و تخصص زنان در درجه دوم اهمیت و انتخاب قرار می‌گیرد. اینکه زنان کارآفرین با مردان کارآفرین یکسان در نظر گرفته نمی‌شوند، نه‌تنها در ایران بلکه در اغلب جوامع در حال توسعه و حتی در برخی جوامع مدرن هم دیده می‌شود.

قنبری بااشاره به ناکافی بودن حمایت‌های متولیان اکوسیستم دانش‌بنیان از بانوان فناور تاکید کرد: فقدان تسهیلات ملموسی که فعالیت بانوان فناور را در عرصه دانش‌بنیان راحت‌تر کند، به‌شدت احساس می‌شود. به‌همین‌دلیل، فناور بودن برای یک بانو به نسبت یک مرد دشوارتر است.

هنوز مردم با ماهیت فعالیت زنان کارآفرین آشنا نیستند

به‌گفته قنبری، چالش اصلی بانوان فناور؛ اعتمادسازی فعالان عرصه‌ای است که در آن فعالیت می‌کند. در برخی موارد نیز نگرش سنتی حاکم بر جامعه باعث شده آحاد مردم با ماهیت فعالیت زنان کارآفرین آنطور که باید آشنا نباشند و در بدنه صنعت، حکایت زنان کارآفرین چندان ملموس نیست.

وی رفع چالش‌های گفته‌شده در تغییر نگرش عمومی جامعه نسبت به استقلال زنان را مهم دانست و گفت: مشکلات فعالیت بانوان فناور و در کل، بانوانی که کسب‌وکار مستقل دارند، زمانی حل می‌شود که برخی از نگرش‌ها اصلاح شود. در واقع، جنسیت فعالان در عرصه‌های گوناگون اقتصادی و شغلی نباید به عنوان یک مولفه تعیین‌کننده در نظر گرفته شود.

بنابراین، ابتدا باید زیرساخت‌های فرهنگی لازم ایجاد شود تا پس از آن، انتظار حمایت‌های ویژه از برخی نهادها نظیر معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان یا صندوق نوآوری و شکوفایی داشت.

مردان ریسک‌پذیرتر از زنان هستند

وی بااشاره به احتمال بالای موفقیت بانوان نسبت به مردان در اکوسیستم دانش‌بنیان گفت: باتوجه به تجربه کمتر بانوان از تعاملات در بازار، معمولا نسبت به مردان کمتر ریسک می‌کنند و با داده‌های منطقی‌تری به تعاملات اقتصادی در بازار می‌پردازند. به‌همین‌دلیل احتمال شکست بانوان به نسبت مردان کمتر است. در واقع، آنها با اهداف کوتاه‌تر و منطقی‌تری گام در مسیر دانش‌بنیان شدن می‌گذارند و همین امر باعث می‌شود کمتر زمین بخورند و به‌تدریج موفق شوند.

به‌گفته این بانوی کارآفرین، ریسک‌پذیری کمتر بانوان، معمولا باعث ماندگاری و دوام بیشتر آنها در اکوسیستم دانش‌بنیان می‌شود، چراکه آنها با یک برنامه‌ریزی دقیق‌تر و پله پله و با صبر و حوصله بیشتری به فعالیت می‌پردازند، اما برخی مردان با برداشتن گام‌های بزرگ که اغلب از واقعیت‌ها غافل شده‌اند، معمولا بیشتر در این اکوسیستم شکست می‌خورند.

> دختران و زنان ایرانی به نسبت مردان تلاش چندبرابری می‌کنند تا بتوانند خود را در عرصه‌های گوناگون شغلی و صنعتی اثبات کنند

موفقیت زنان با نپذیرفتن سنت‌های فرسوده

بهاره کاویانی، فعال دانش‌بنیان بااشاره به اهمیت خودباوری زنان در بدنه شغلی کشور به صمت گفت: جدا از فعالیت بانوان در اکوسیستم دانش‌بنیان، حضور و مشارکت زنان در نظام شغلی همواره یکی از موضوعات چالش‌برانگیز در مقیاس کلان جامعه بوده است. به‌اعتقادمن، گذر زمان و توانمندی زنان ثابت کرده که با افزایش خودباوری دختران و زنان، سهم آنها در نظام کنونی اقتصادی کشور رو به افزایش است. تاکنون هر موفقیت و تاثیرگذاری که زنان در بدنه شغلی کشور کسب کرده‌اند، ناشی از خودباوری و نپذیرفتن سنت‌های فرسوده سنتی و قدیمی است. خوشبختانه امروز به شمار بانوان آگاه در جامعه افزوده می‌شود. به‌گفته وی، هرچقدر فضای کسب‌وکار برای زنان فراخ‌تر باشد، موفقیت‌های اقتصادی بیشتری در کشور حاصل می‌شود. از آنجایی که اکوسیستم دانش‌بنیان به فضای علمی و آکادمیک کشور متصل است و از طرفی، چون حضور زنان و دختران در فضای آکادمیک جدی‌تر است، می‌توان نسبت به فعالیت آنان در اکوسیستم دانش‌بنیان امیدوارتر بود. در نتیجه، انتظار می‌رود در سال‌های نه‌چندان‌دور، حضور دختران و زنان در عرصه‌های فناوری بیشتر باشد.

صنعت در ایران مردسالارانه است

کاویانی بااشاره به آسیب برخی از نگرش‌های سنتی به رشد اقتصاد کشور گفت: هنوز در برخی فضاهای شغلی رنگ‌وبوی سنتی حاکم است. همچنان در برخی از فضاهای کسب‌وکار و تخصصی، زنان در اولویت دوم انتخاب قرار می‌گیرند و جریان همکاری برای مردان آسان‌تر است.

نهادهای دولتی مردانه است

وی افزود: یکی از نقدهای جدی در مسیر شکوفایی بانوان کارآفرین، مربوط به بدنه مدیریتی ادارات و نهادهای دولتی است. متاسفانه در اغلب جلسات بانوان فناور با ادارات دولتی، آنها توان و انرژی بیشتری برای اثبات طرح‌های‌شان صرف می‌کنند؛ این در حالی است که تولیدات و فعالیت‌شان در این عرصه کمتر از یک مرد فناور نیست. به‌گفته کاویانی، متاسفانه زنان انگشت‌شماری در سطوح بالای مدیریتی فعالیت دارند. برای مثال، در معاونت علمی و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان هم، زنان در مناصب مدیریتی بالارتبه قرار ندارند و اغلب مدیران عالی‌رتبه مرد هستند.

به‌گفته وی، وقتی مناصب مدیریتی عالی رتبه در اکوسیستم دانش‌بنیان در اختیار زنان باشد، درک آنها از مشکلات بانوان کارآفرین بیشتر خواهد بود و این فضا را برای زنان نرم‌تر می‌کند. بنابراین، یکی از درخواست‌های جدی بانوان کارآفرین و فناور از نهادهای متولی اکوسیستم دانش‌بنیان این است که دست‌کم یکی از معاونان اصلی این نهادها در اختیار بانوان باشد. سوال مهم در این عرصه این است که چرا زنان معمولا مناصب مدیریتی رده ۳ یا ۴ را در اختیار می‌گیرند. به‌اعتقادمن، حضور زنان در رده‌های مدیریتی بالا می‌تواند برای زنان فناور یک امتیاز ویژه باشد.

وی بااشاره به اینکه احتمال موفقیت بانوان فناور به نسبت مردان بالاتر است، گفت: تجربه نشان داده است که درصد موفقیت زنان کارآفرین و فناور به‌دلیل اینکه جوانب بیشتری را به نسبت مردان در نظر می‌گیرند، بیشتر بوده است. در حقیقت، از آنجایی که بانوان در بستر منطقی‌تری و با داده‌های بیشتری ریسک می‌کنند، احتمال موفقیت آن کمابیش بیشتر از مردان است، چراکه جنبه‌های مختلف یک کار را با عمق لازم بررسی می‌کنند و همین امر باعث می‌شود که درصد موفقیت ریسک را افزایش دهد.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، داشتن نگرش انتخابی، در اکوسیستم دانش‌بنیان که اصلی‌ترین رویکردش نوآوری و گسترش تفکرات نو در کسب‌وکار است، خود جای سوال دارد.

بانوان ایرانی در هر عرصه و زیست‌بومی در ایران مجال فعالیت دارند و با تولیدات خود نقش پررنگی در رشد و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان داشته‌اند؛ نقشی که نیازمند توجه بیشتر از سوی مسئولان برای بسترسازی توسعه کسب‌وکارهای دانش‌بنیان زنان است تا شاهد بهبود و تثبیت جایگان زنان در زیست‌بوم نوآوری و فناوری و افزایش اثربخشی نقش آنها در توسعه اقتصاد ایران باشیم.

یادداشت

فرهنگ کارآفرینی در کشور جا نیفتاده است

امیرحسین برنایی ـ فعال در زمینه تجاری‌سازی تولیدات دانش‌بنیان

وقتی صحبت از نقش بخش خصوصی در اکوسیستم دانش‌بنیان می‌شود، نمی‌توان یک دستورالعمل نسخه واحد را برای همه دانش‌بنیان‌ها پیچید. برخی از دانش‌بنیان‌ها در زمینه فناوری‌های نرم فعالیت دارند؛ نظیر اسنپ و دیجی‌کالا یعنی خدمات یا تولیداتی دارند که در حوزه فناوری‌های نرم شناخته می‌شود و برخی هم در حوزه های‌تک که فناوری‌های ابزاری را شامل می‌شود، فعالیت می‌کنند که مسائل آنها بسیار متفاوت است و وقتی درباره دانش‌بنیان حرف می‌زنیم، باید دید چه تفاوت‌هایی دارد و هدف و انگیزه دانش‌بنیان‌ها چیست؟ برخی از آنها خود را به تولید محصول هم می‌رسانند، اما چون سرمایه‌گذاری جدی انجام نگرفته است، از تولید بازمانده‌اند. برخی هم تنها ایده از دانشگاه با خود آورده‌اند، بدون اینکه نگاه درستی به بازار و عرضه و تقاضا داشته باشند و تنها به‌دنبال این هستند که در اکوسیستم نوآوری فعال باشند.

واقعیت این است که در گام نخست در کشور ما، فرهنگ کارآفرینی و تعامل با فناور از یک‌سو و سرمایه‌گذار از سوی دیگر جا نیفتاده است. در واقع، مدیران اجرایی، آموزش لازم برای سرمایه‌گذاری روی یک کار جدید را ندیده‌اند و اصلا فرآیند ارزش‌گذاری در مسیر تجاری‌سازی صورت نمی‌گیرد. گفتنی است، هر محصول فناورانه‌ای که دانش‌بنیان‌ها تولید می‌کنند، محصولش دارای ارزشی است، اما زیرساخت‌های تجاری‌سازی در کشور ما وجود ندارد. معمولا با روش‌های قدیمی ازکارافتاده محصولات دانش‌بنیان‌ها را ارزش‌گذاری می‌کنند که اصلا استانداردهای امروزی را ندارند.

از اساس زیرساخت ارزش‌گذاری به‌ویژه برای دارایی‌های نامشهود در کشور وجود ندارد. از طرفی، همکاری‌های دولتی هم زمینه رشد و توسعه دانش‌بنیان‌ها را فراهم نمی‌کنند؛ زیرا بارها و بارها ثابت شده است که دولت برای کیفیت محصول پول نمی‌دهد و خودش راه را برای تقلب باز می‌گذارد و حتی اجبار می‌کند. وقتی مدیران بازرگانی تصمیم‌گیر نهایی می‌بینند که برای خریدها تامین مالی کافی نمی‌شود، می‌خواهند از مسیر رانت به این اهداف دست پیدا کنند. با این شرایط چگونه می‌توان از سرمایه‌گذاری حرف زد؛ ابتدا باید تغییر بزرگ نگرشی در لایه مدیران میانی انجام شود.

خوشبختانه داستان‌های موفقی می‌توان از سرمایه‌گذاری روی شرکت‌های دانش‌بنیان روایت کرد. معمولا این شرکت‌ها در زمینه فناوری‌های نرم فعالیت می‌کنند. با نگرش نقادانه می‌فهمیم که مشکلات مربوط به سرمایه‌گذاری در کشور قابل‌حل هستند، اما آن روندی که اجازه ورود سرمایه‌گذاران به دنیای نوآوری را نمی‌دهد، شرایط سیاسی اقتصادی و اجتماعی حاکم در کشور است که ریسک سرمایه‌گذاری را بسیار بالا می‌برد و نمی‌گذارد که فرآیند تجاری‌سازی و سرمایه‌گذاری شکل بگیرد. امروزه در کشور سرمایه‌گذاران توانایی پیش‌بینی حداقلی هم برای ورود به عرصه دانش‌بنیان‌ها را ندارند. به‌همین‌دلیل، انگیزه‌ای برای سرمایه‌گذاری نمی‌گذارد وگرنه مشکلات موجود جهانشمول و قابل‌حل است.

متاسفانه در ایران بستری آرام برای سرمایه‌گذاری وجود ندارد که این امر به قدرت بسیار کم بخش خصوصی بر می‌گردد. به‌عبارت دقیق‌تر، درآمد و پول از جیب مردم بیرون نمی‌آید؛ از چاه‌های نفت که منبعی خدادادی است، خارج می‌شود. به‌همین‌دلیل، اقتصاد نفتی نمی‌گذارد که سرمایه‌گذاری راه خودش را برود.

امروزه در ذهن سیاست‌گذاران نگرش توسعه‌ای به اکوسیستم دانش‌بنیان از راه سرمایه‌گذاری وجود ندارد. ناگفته نماند که کرونا و تحریم باعث شد که کمی به دانش‌بنیان‌ها توجه شود. به‌عبارت‌دیگر، تحریم و کرونا برای هر قشری هم که آسیب‌زا بود، برای دانش‌بنیان‌ها به‌دلیل توجه مدیران دولتی به محصولات آنها، رویکردهای مثبت داشت. کافی است یک‌بار به فاکتورهای خریدهای دولتی که هنوز پولی به دانش‌بنیان‌ها بابت آنها پرداخت نشده است نگاهی بیندازید؛ از وام و تسهیلات گرفته تا خریدهایی که پولی از پس آن نمی‌آید؛ نشان از به نتیجه نرسیدن برنامه‌ها و وعده‌ها دارد. در این میان، افرادی هم هستند که فرصت‌های سرمایه‌گذاری را به‌خوبی شناسایی می‌کنند و در این مسیر برنده می‌شوند و می‌دانند که چه نوع از محصول نوآورانه موردنیاز مردم با شرایط فعلی خواهد بود. برای مثال، پلتفرم‌هایی که در حوزه خدمات جمعی تولید شده‌اند یا اپ‌هایی که به‌عنوان بازار فروش آنلاین شناخته می‌شوند، نمونه‌هایی از موردهای موفقی هستند که سرمایه‌گذاری روی آنها در کشور جواب داده است. در کل، در روح و قلب هیات دولت و معاونان وزیر و مدیران میانی هیچ‌گونه اعتقادی به سرمایه‌گذاری وجود ندارد. اگر هم در مواردی به توسعه دانش‌بنیان توجه نشان می‌دهند، معمولا برای پاسخ دادن به بالا دستی‌های‌شان است. رهبر معظم انقلاب فرمایشات خوبی دارند، اما متاسفانه در لایه پایین‌تر اجرای این روند به‌دلیل چالش‌های گفته‌شده، تا حدودی غیرممکن است، مگر اینکه بحرانی نظیر کرونا پدید آید و مجبور شوند به دانش‌بنیان‌ها توجه کنند.

متاسفانه به‌دلیل عدم‌ثبات سیاست‌ها و نوعی از دشمنی با فناوری که در بدنه نظام تولید کشور به‌وجود آمده است، سرمایه‌گذاری در این اکوسیستم را بیشتر شبیه یک سراب کرده است. در واقع، فناوری‌گریزی در نهادهای گوناگون دولتی موج می‌زند، همچنین گریز ذاتی صنایع کشور از فناوری‌های نوین، باعث شده است که دانش‌بنیان‌ها نتوانند تمام توان بالقوه خود را بالفعل کنند.

صمت میزان تخصیص تسهیلات به کسب‌وکارهای خانگی را بررسی کرد

رشد اعتبارات در حوزه مشاغل خانگی

سیر آنوش موسوی: طبق استانداردهای بین‌الملل، مشاغل خانگی، نقش عمده‌ای در معیشت خانوارها و رفع بیکاری دارند؛ در ایران نیز، در یک دهه اخیر مشاغل خانگی با جامعه هدف زنان رشد قابل‌توجهی کرد و در حال حاضر افراد بسیاری با انتخاب یک شغل خانگی پربازده به‌سرعت به درآمدهای قابل‌توجهی رسیده‌اند. در اینجا این پرسش مطرح است که آیا مشاغل خانگی با محوریت زنان می‌تواند در تولید ناخالص ملی و ایجاد ارزش‌افزوده ایفاگر نقش باشد؟ کارشناسان و تحلیلگران حوزه اشتغال زنان بر این باورند که قانون حمایت از مشاغل با هدف حمایت از این بخش در سال ۸۹ تصویب شد و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز به‌منظور توسعه مشاغل خانگی، ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی را تشکیل داد. مطابق با آمارهای ارائه‌شده از سوی این وزارتخانه در سال ۱۴۰۱ بیش از ۸۰ درصد از مجوزها و تسهیلات را زنان دریافت کردند و از آنجایی‌که رشد مشاغل خانگی برای بانک مرکزی مسجل شد، امسال تخصیص اعتبار در این بخش به حدود ۴ هزار میلیارد تومان رسید.

رشد مشاغل خانگی برای بانک مرکزی مسجل شد، از این‌رو تخصیص اعتبار در این بخش به حدود ۴ همت رسید

اساس کار مشاغل خانگی این است که با کمترین فضا و سرمایه و با ارزان‌ترین نیروی انسانی، در فضای غیرتجاری کار آغاز شود و ادامه پیدا کند

پیشرو بودن قانون مشاغل خانگی

آزیتا همتیان، رئیس دبیرخانه ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در گفت‌وگو با صمت، مشاغل خانگی را جزو مولفه‌های مهم سیاست‌گذاری در بحث اشتغال دانست و گفت: مطابق ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، مشاغل خانگی شامل آن دسته از فعالیت‌هایی است که توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب‌وکار بدون مزاحمت و ایجاد اخلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت یا کالای قابل‌عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌شود. به این ترتیب، قانون حمایت از مشاغل خانگی در سال ۱۳۸۹ تصویب شد و به اجرا درآمد.

وی با تاکید بر پیشرو بودن قانون مشاغل خانگی در بحث اقتصاد و اشتغال، افزود: ۲۶ دستگاه، عضو ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هستند و ریاست این ستاد برعهده وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. گفتنی است، کلیه سیاست‌ها و حمایت‌های مشاغل خانگی در این دبیرخانه انجام می‌گیرد.

حسن نظارت بر انجام مصوبات

این مقام مسئول بااشاره به شرح وظایف گسترده ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تصریح کرد: حسن نظارت بر انجام مصوبات یکی از اصلی‌ترین وظایف این ستاد است. وزارتخانه علاوه بر صدور مجوز برای مشاغل خانگی، زمینه‌های اعطای تسهیلات در این حوزه را نیز در نظر گرفته است.

همتیان تسهیلات حمایت از مشاغل خانگی را در قالب قرض‌الحسنه دانست و افزود: بانک مرکزی موظف است سالانه اعتباراتی را در اختیار ستاد قرار بدهد و این اعتبارات به دارندگان مجوز مشاغل خانگی تخصیص داده می‌شود؛ در دولت سیزدهم تخصیص اعتبار برای مشاغل خانگی رشد قابل‌توجهی را تجربه کرد.

به‌گفته وی؛ در بررسی رشد نمودار اشتغال در حوزه مشاغل خانگی، متوجه فراز و فرودها در این بخش خواهیم شد، اما رویکرد دولت سیزدهم این است که در زمینه انواع مجوزها، تسهیلگری و مانع‌زدایی صورت بگیرد، از این‌رو از طریق قانون بهبود محیط کسب‌وکار، مجوزها برای مشاغل خانگی از طریق درگاه ملی کشور صادر می‌شود.

رئیس دبیرخانه ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه بیش از ۱۶۰هزار مجوز در بخش مشاغل خانگی صادر شده است، افزود: سال گذشته حدود ۳ همت تسهیلات برای توسعه بخش مشاغل خانگی تخصیص پیدا کرد که از این تعداد، بیش از ۹۰ درصد آن جذب شد. آمارها حاکی از این مهم است که تخصیص اعتبار در این بخش، رشد ۲۰۰ درصدی را نسبت به مشابه سال قبل تجربه کرده است.

تسهیلات مشاغل خانگی به ۴ همت رسید

وی با بیان اینکه امسال تخصیص تسهیلات به مشاغل خانگی به ۴ همت رسید، گفت: رشد مشاغل خانگی برای بانک مرکزی مسجل شد، از این‌رو تخصیص اعتبار در این بخش افزایش پیدا کرد؛ در سال‌های گذشته مردم برای دریافت مجوز باید به ارگان‌های مختلفی مراجعه می‌کردند، اما امروز دیگر امضای طلایی حذف شده است و ۹۵ درصد از رشته‌های مستقل از طریق درگاه ملی، آنی مجوز دریافت می‌کنند و ۵ درصد باقیمانده، مربوط به حوزه مواد غذایی است که تاییدمحور هستند.

این مقام مسئول ادامه داد: اصل قانون‌گذار در تدوین این قانون، حمایت از مشاغل خانگی و زنان سرپرست خانوارها بوده است، اما بقیه اقشار هم می‌توانند در این حوزه ورود کنند و تفکیک جنسیتی در این زمینه وجود ندارد. گزارش‌ها نشان می‌دهد که بیشترین متقاضیان ایجاد مشاغل خانگی، زنان هستند، به‌طوری‌که در سال ۱۴۰۱ بیش از ۸۰ درصد از مجوزها و تسهیلات را زنان دریافت کردند. به‌نظر می‌رسد که ستاد ساماندهی حمایت از مشاغل خانگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تنها مرجع اشتغال‌آفرینی زنان باشد.

همتیان در پاسخ به این پرسش که آیا تعریف دقیقی از مشاغل خانگی در وزارتخانه ارائه شده است؟ گفت: در قانون، دستورالعمل و تعریف مشاغل خانگی به‌صورت کامل ارائه شده؛ فهرست مشاغل خانگی شامل ۵۱۲ رشته است که شامل حوزه‌های تولیدی، صنعتی، خدماتی، کشاورزی، فرهنگی و هنری می‌شود. تفاوت مشاغل خانگی ایران با سایر کشورها مانند چین، پاکستان، امریکا و اروپا این است که این کشورها همه نوع خدمت از جمله آرایشگری در منزل، نگهداری از کودک و سالمند در خانه را جزو مشاغل خانگی قرار می‌دهند، اما در ایران قانون شغل خانگی این‌چنین نیست.

وی بااشاره به افزایش تعداد مشاغل خانگی در ایران، تاکید کرد: در دولت سیزدهم تعداد مشاغل خانگی از ۱۸۰رشته به ۵۱۲ رشته رسید و بنا داریم که در ۲ سال آینده، تعداد رشته‌ها را مطابق با درخواست متقاضیان و کارشناسان افزایش دهیم. در ۲ سالی که گذشت، بیش از ۳۹۰هزار مجوز مشاغل خانگی صادر شد و به اشتغال بیش از ۱۶۰هزار نفر انجامید که در هر ۲ زمینه رشد بی‌سابقه‌ای ثبت شده است.

وی در پایان بیان کرد: در دولت سیزدهم برای نخستین‌بار ۱۹ تعاونی مشاغل خانگی تشکیل شد.

پایان سال ۱۴۰۰ تفاهمنامه‌ای با معاونت تعاون در وزارت تعاون امضا کردیم که براساس آن، تعاونی‌های تامین نیاز مشاغل خانگی تشکیل شوند که اکنون به ایجاد ۱۹ تعاونی استانی رسیدیم و کارهای مربوط به دیگر تعاونی‌ها نیز در حال انجام است و تا پایان سال، اتحادیه کشوری تعاونی‌های تامین نیاز مشاغل خانگی را برای نخستین‌بار تشکیل خواهیم داد.

ضعف‌های مشاغل خانگی در ایران

خاطره استاد رضایی، رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون در گفت‌وگو با صمت، گفت: در ۱۰ سال اخیر، توسعه مشاغل خانگی با نگاه حمایتی اوج گرفت، اما شروع کسب‌وکار خانگی نیاز به آموزش و حمایت در مسیر راه دارد. به‌نظر می‌رسد که مشاغل خانگی در ایران همچنان ناشناخته هستند و اگر حمایت از این بخش جدی نشود، این احتمال وجود دارد که با چالش‌هایی کوچک، تمام ساختار آن بین برود.

وی با بیان اینکه، حوزه بازرگانی و تجارت در بخش مشاغل خانگی ضعیف عمل می‌کند، تصریح کرد: اساس کار مشاغل خانگی این است که با کمترین فضا و سرمایه و با ارزان‌ترین نیروی انسانی، در فضای غیربازرگانی و غیرتجاری کار آغاز شود و ادامه پیدا کند تا فضای پایداری در این مدل کسب‌وکار راحت‌تر باشد. اتاق تعاون در دوره کرونا با همکاری ستاد مشاغل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تلاش کرد که دامنه تعریف مشاغل خانگی را به سطح حوزه بین‌المللی نزدیک کند.

رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون با بیان اینکه محتواسازی نیازمند صدور مجوزهای نظارتی است، گفت: به‌نظر بنده، عمده ضعف‌های مشاغل خانگی در ایران عبارتند از: عدم‌شناخت لیست مشاغل خانگی در ایران، ناکافی بودن قوانین حمایتی و نامشخص بودن منبع صدور مجوزها که این ضعف‌ها می‌توانند با حمایت‌های دولتی به حداقل برسند.

استاد رضایی ادامه داد: تعاون و تعاونی‌ها می‌توانند در قالب پشتیبان و تامین نیاز برای جامعه هدف گسترده وارد عمل شود؛ اگر بنا باشد که دولت به تمام افراد در یک جامعه گسترده خدمات ارائه بدهد، این روند دشوار خواهد بود؛ اما اگر این گروه در قالب یک تعاونی نمود پیدا کند، ادامه روند کار آسان‌تر خواهد شد. به‌نظر می‌رسد که نبود نظارت در تخصیص اعتبار به مشاغل خانگی باعث ایجاد پدیده جدیدی به نام بیکار مقروض شده است؛ در حالی که اگر تعاونی‌های پشتیبان شکل می‌گرفت با یک ساختار نظارتی معین، مواد اولیه و آموزش‌های لازم به آنها ارائه می‌شد و این‌چنین، شاهد افزایش تولید خواهیم بود.

مقاومت برای انجام کار جمعی زیاد است

وی در پاسخ به این پرسش که آیا مشاغل خانگی در توسعه اقتصادی می‌توانند ایفاگر نقش باشند، ادامه داد: ۴ دوره انقلاب صنعتی در جهان شکل گرفته است که هم‌اکنون در انقلاب ۴ صنعتی هستیم. بدون تردید در آینده با تغییر مشاغل روبه‌رو خواهیم بود؛ در تجربه انقلاب صنعتی سوم حدود ۸ میلیون شغل در امریکا جابه‌جا شد، البته این سخن به‌معنای حذف این مشاغل نبود، بلکه این شغل‌ها در قالب جدیدی نمود پیدا کردند. رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون با بیان اینکه در فضای دیجیتال امکان تثبیت و توسعه اقتصادی وجود دارد، گفت: سیاست‌گذاران مقدمات را در مشاغل خانگی فراهم کردند، اما در ایران اختلاف سلیقه در اجرا باعث شکل‌گیری برخی مقاومت‌ها شده؛ این ذهنیت برای عده‌ای شکل گرفته است که نباید یک گروه خاص بر گروه کثیری مدیریت کند و همین نگرش مانع ظهور و بلوغ تعاونی‌ها در سطح کلان شده است.

بازارسازی مشاغل خانگی را جدی بگیریم

وی در ادامه بااشاره به لزوم بازارسازی برای مشاغل خانگی تصریح کرد: وزارتخانه و اتاق تعاون بر تشکیل اتحادیه‌های تعاونی‌ها مشاغل خانگی اصرار دارد و مادامی که این فرهنگ و آموزش موردنیاز به تیم و جامعه هدف داده نشود، در عمل با یک حلقه ناقص طرف هستیم؛ همزمان با تشکیل و تخصیص اعتبار باید نظارت بر آموزش نیز جدی گرفته شود. خوشبختانه تلاش زیادی در این زمینه در حال انجام است. استاد رضایی با تاکید بر ترویج فرهنگ کار جمعی و گروهی، افزود: کرونا موهبتی تلخ بود و باوجود نبود زیرساخت‌ها به‌ویژه در حوزه دیجیتال، در این دوره مشاغل خانگی به سلامت عبور کردند و سکوها و پلتفرم‌های جدید تقویت شدند؛ آنچه مسلم است این است که ایران در حوزه مشاغل خانگی جایگاه مناسبی ندارد و باوجود تاکیدات بسیار از سوی مسئولان، نخست باید جامعه هدف، خواستار این تغییرات باشد. رئیس کمیسیون بانوان اتاق تعاون با بیان اینکه ابزار ورود به مشاغل خانگی باید توازن داشته باشد، تصریح کرد: مشاغل خانگی باید به باور توسعه برسند و مقدمات آموزش و تثبیت مشاغل خانگی مرحله به مرحله انجام شود. اگر انتظار داریم که محصولات مشاغل خانگی در بازارهای فراتر از داخلی، سهمی را برای خود تصاحب کنند، باید ضعف‌هایی را که به آن اشاره شد، به‌حداقل رساند.

وی در پایان تصریح کرد: شاید ایران در فرهنگ مشاغل خانگی، پیشگام باشد، اما آنچه اهمیت دارد، این است که ما تا چه میزان در خط مقدم باقی ماندیم. کشورهایی مانند هندوستان، اندونزی، هند، چین و حتی کشورهای امریکایی و اروپایی، در نهضت تعاون پیشگام هستند، اما ما در ایران دچار شعارزدگی شدیم و باید بخش خصوصی و دولت کنار هم قرار بگیرند و فاصله‌ها از بین برود تا افرادی که در زمینه توسعه مشاغل خانگی فعال هستند، با آرامش بیشتر در این حوزه ورود کنند.

سخن پایانی

طبق آمارهای جهانی، میزان مشاغل خانگی در کشورهای توسعه‌یافته بیش از ۱۰ درصد از کل مشاغل است. این در حالی است که این رقم در ایران بین ۳ تا ۴ درصد است. در این میان، سهم کسب‌وکارهای خانگی در حوزه صنعت ۴۷ درصد، در حوزه خدمات ۴۳ درصد و در حوزه کشاورزی ۱۰ درصد است. کارشناسان این حوزه معتقدند که تشکیل اتحادیه‌های تعاونی مشاغل خانگی می‌تواند علاوه بر آموزش، زمینه‌های تسهیل در بازاریابی را فراهم کند، از این‌رو بر ضرورت تشکیل این تعاونی‌ها در سطح کلان اقتصادی باور دارند.

کسب تندیس بلورین سطح ۲ از ششمین دوره جایزه ملی تعالی نگهداری

شرکت فولاد خوزستان در ششمین دوره جایزه ملی تعالی نگهداری، موفق به کسب تندیس بلورین سطح ۲ شد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی فولاد خوزستان، این همایش با حضور متخصصان و کارشناسان این حوزه ۲۷ شهریور ماه ۱۴۰۲ در پژوهشگاه نیرو برگزار گردید و محمود لندی معاون بهره‌برداری این تندیس را به نمایندگی از شرکت فولاد خوزستان دریافت کرد.

در ارزیابی ششمین دوره تعالی نت، ایمنی شرکت فولاد خوزستان به‌عنوان Bench Mark انتخاب شد و پنل تخصصی نگهداری و تعمیرات مبتنی بر ایمنی (SBM) به شرکت فولاد خوزستان اختصاص یافت.

داریوش دانیالی مدیر ایمنی شرکت فولاد خوزستان در سخنرانی خود در پنل تخصصی ایمنی در این همایش به موضوع ضرورت اجرای نگهداری و تعمیرات مبتنی بر ایمنی(SBM) پرداخت و گفت: یکی از مهم‌ترین ارکان تولید پایدار داشتن نگهداری و تعمیرات مبتنی بر ایمنی می‌باشد.

وی با اشاره به آمار حوادث فوتی ناشی از کار در جهان، ایران و فولاد خوزستان در سال ۱۴۰۱ گفت: نت شرکت فولاد خوزستان با وجود افزایش حجم تعمیرات، روند کاهش حوادث را حفظ کرده است.

دانیالی اشاره کرد: به منظور جلوگیری از وقوع حوادث فاجعه‌بار فرآیندی استقرار سیستم RBPSM در فولاد خوزستان یک ضرورت انکارناپذیر است.

دانیالی افزود: شرکت فولاد خوزستان به عنوان نخستین شرکت فولادساز کشور با استقرار اکثر المان‌های RBPSM، زمینه را برای استقرار RBPSM فراهم نموده است.

داریوش دانیالی در پایان پنل تخصصی ایمنی، عدم داشتن حادثه فوتی در نت را به عنوان شرط و پیش نیاز حضور در رقابت جایزه تعالی در دوره های بعدی این جایزه به انجمن نت ایران پیشنهاد داد.

گفتنی است، جایزه ملی تعالی نگهداری ایران فرآیندی است که طی آن، همه ساله به برترین سازمان‌های ایرانی حائز شرایط در بخش‌های مختلف (مطابق طبقه‌بندی جایزه) که در زمینه ایجاد، ارتقا و نهادینه کردن فرهنگ نگهداری خود فعالیت‌های چشمگیری را انجام داده‌اند، جوایز اعطا می‌گردد.

عکس‌ها: آیدا فریدی

جایگاه زنان در سکوهای اشتغال

آیدا فریدی: گفتن درباره زنان و مشاغل زنان کار چندان پیچیده‌ای نیست، شاید بهتر است بگوییم که این روزها دیگر کار سخت و پیچیده‌ای نیست. آنچه در زندگی روزمره شاهد آن هستیم، گویای این واقعیت است که هیچ شغلی، دیگر در انحصار مردان نیست. زمانی یک بحث مفصل و یک جدال همه‌گیر و جهانی بود که البته هنوز هم باتوجه به جابه‌جایی و بهبودی جایگاه زنان در جهان، محل مناقشه است. این روزها به لطف جریان آزاد اطلاعات، تمام زنان کم و بیش به حقوق مادی و معنوی خود آگاهند، اما همین نگرش هم به‌سادگی به‌دست نیامده است. به‌مرور زمان و با رشد شناخت و آگاهی عمومی در جوامع این تغییر ایجاد شد. کافی است نگاهی کلی به سرفصل اخبار جهان و جایگاه زنان در سکوهای مختلف سیاست، اقتصاد، پزشکی، ورزش، صنعت و علوم دیگر بیندازید تا متوجه تغییر بنیادی این جایگاه شوید، هرچند همچنان در برخی امور مانند مشاغل زنان؛ حقوق مادی زنان، ظرفیت‌ها و ویژگی‌های ساختاری، روانی و جسمی آنها نادیده گرفته می‌شود. همه ما با واژگانی چون حقوق زنان، زنان سرپرست خانوار، زنان شاغل، مشاغل زنان و اصطلاحاتی از این دست که مربوط به حقوق زنان می‌شود، آشناییم. زنان حالا مدت‌هاست در کنار مردان صاحبان جوایز معتبر جهانی هستند. آنجا که ما از یک جامعه پویا صحبت می‌کنیم، به‌طورقطع منظورمان جامعه‌ای است که زنان در آن نقش کلیدی ایفا می‌کنند. از نقطه صفر مبارزات زنان به‌منظور تحقق جایگاه شایسته‌شان تا امروز که این مطلب را می‌خوانید، بسیار درباره هویت مردانه یا زنانه برخی مشاغل گفته‌اند. در گزارش تصویری پیش‌رو، هدف‌مان نه ارائه راهکاری برای بهتر شدن وضعیت زنان در حوزه‌های مختلف کاری و نه یافتن فرصتی برای گلایه کردن است. گزارش تصویری این شماره صمت تنها ادای دینی است به حقوق مادی و معنوی زنان در آستانه روزی که روز زنان شاغل نام گرفته است.

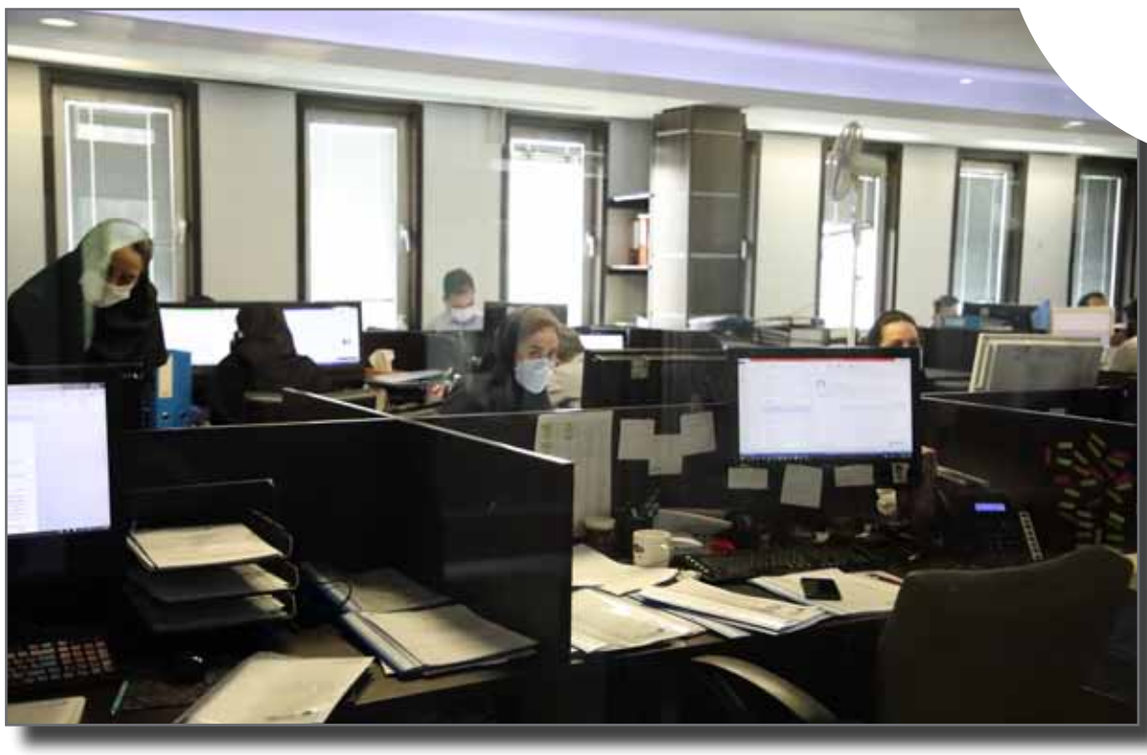

چهارشنبه
۲۹ شهریور ۱۴۰۲- ۴ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ - ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۳- شماره ۲۴۰۸-پیاپی ۳۷۲۶

صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: (داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews
instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

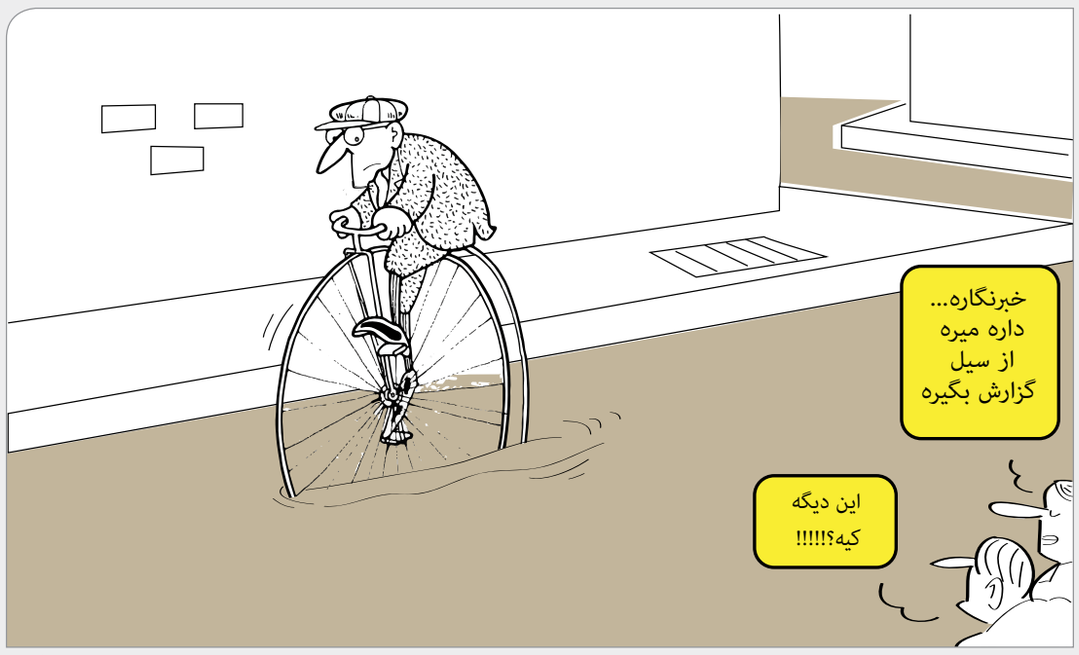

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

خوابم یا بیدار!

بابک بهاری-منتقد عکس: خواب، خواب دیدن، خواب رفتن، خواب به خواب شدن، تعبیر خواب، لوازم و داروهای خواب، تعبیر خواب، وجدان خواب رفته و در نهایت نقش و ارتباط خواب و رویا این مهم‌ترین و پیچیده‌ترین بخش ذهنی بشر به‌ویژه در روان‌شناسی و بازتابش در هنر و فرهنگ قابل توجه و بررسی است. در عکس‌های زیر نقش موقعیت زیستی در امر عمومی به‌خوبی بازتاب شده است، بازتاب امر خصوصی در عرصه عمومی و شب را به روز کشاندن و اینکه یک سوم عمرمان در خواب بودن است.

عکس: رنگی
کادر: افقی
عکاس: یوسف نوری

فضای بسته با ۸ صندلی با روکش‌های پلاستیکی آبی رنگ، دیوارهای پوشیده با روکش چوبی قهوه‌ای رنگ، عکس رنگی دختر بچه‌ای با علامت سکوت، مردی میانسال با پیراهن آبی و شلوار مشکی با گوشی موبایل و ساعتی مچی بر دستش.

عکس فوق از طنز ظریف و زیر پوستی (رابطه عکس روی دیوار و شخص خواب رفته) جالبی بهره برده است. در کنار عوامل فرمی از نقش رنگ‌های گرم (قهوه ای) و سرد (آبی) توامانی تضاد و تعارض و همنشینی شان را با هم داریم، برجستگی سوژه از زمینه مربوط به همین امر است، قاب تصویر دخترک هم از این تعارض و همنشینی بهره برده است. نقش خط‌های افقی در کنار خط‌های عمودی صندلی‌ها نیز از نکات قابل توجه اثر است.

جای دادن کارکتر و قاب عکس از طریق خط فرضی مورب بسیار همسو با سوژه است که با کادر بستن مناسب این اتفاق افتاده، اهمیت کادر افقی در حقیقت گزارش و پاسخ هنرمند (تک نفر بودن) از ماجرایی است که چشم متحرک بیننده از او می‌پرسید و پاسخش را خواهد گرفت. خواب‌های این‌چنینی که توأم با هراس یا آرامش خواب رونده در این محیط‌ها نقش و نمود بارزی در فیگور خواب روندگان ایفا می‌کند؛ آرامشی که به خوبی به تصویر کشیده شده است. گوشی موبایل و سایر وسایل در دستان مرد از چنین حکایتی خبر می‌دهد. باری می‌شود پرسید که این خواب رفته را چه در خواب می‌بیند و چه در سر دارد؟

عکس: رنگی
کادر: افقی
عکاس: فرید عطایی

دیوار آجری کثیف و سرشار از رنگ و دوده، کف پوش فرسوده موزائیک‌های مربع شکل، جعبه مقوایی بسته‌بندی لامپ‌های مهتابی (مارک طلوع) بخشی از سرشخص (پوشیده در پلاستیکی تیره) و پاهایش با دم پایی‌های زرد رنگ.

عکس فوق تلفیقی تلخ و شیرین از تصویر و زبان (نوشته‌های روی مقوا روی مرد خفته) است که امر ساده را پیچیده و دوگانه کرده است. شکل تابوتی کارتن پوشاننده و محافظ به رابطه مرگ و خواب به بهترین شکل اشاره شده که با نقش زبان این ماجرا به لایه‌های پیچیده‌ای دست یافته است.

کلمه طلوع و رابطه‌اش با آفتاب و صبح و بیدار شدن و روز قیامت و... خوانش را جذاب‌تر می‌کند (البته این امر مربوط به فارسی‌زبانان است). تقسیم فضا و قرارگیری کارکتر اصلی در بین یک‌سوم بالا و یک‌سوم امر فضابندی و توازن وزن در صحنه را عملی کرده است. عکس فوق بیانیه‌ای تلخ از وضعیت زیستی بخشی جامعه است که با حضور کلمه چند وجهی طلوع اثر را از یک عکس فقیر گرافی صرف به سویه‌های دیگر نیز سوق می‌دهد. بماند که رابطه کارتن‌های مهتابی‌ها و محافظت از بدن انسان به جای شیشه و برقراری گشتالتی این روابط چقدر می‌تواند اثر را به جای دراماتیک کردن به سوی خوانش‌های فلسفی تو در تو هدایت کند. یادمان باشد علت پوشاندن سر و چهره شخص خفته توسط خودش علاوه بر محافظت فیزیکی از (سرما، گرما، حشرات و...) و عدم شناسایی‌اش! توسط آشنایان احتمالی نیز هست بماند که ما همیشه خواهان روشنی آن سوی تاریکی هستیم با آنکه درخیابانیم و در نظر همگانیم.

عکس: رنگی
کادر: افقی
عکاس: احسان قاسمی

فردی خفته در پشت وانت سفید بازیافت جمع کنی، کیسه بزرگ و گاری چهار چرخ، بشکه فلزی. طناب هایی که همه وسایل (به همراه شخص خفته) را با آن محکم کرده‌اند.

در اهمیت کادرهای افقی سویه و سمت داستان خوانی (با توجه به عادت ذهنی امر خواندن) را آسان و هموار می‌کنند. در عکس روبه‌رو مبحث حرکت و امنیت خواب رونده با محصوریت بین طناب‌ها و همترازی و برابری ارزش انسان و کالا (بازیافت‌ها و سایر وسایل) نکات قابل توجهی هستند که بحث را از مقوله خواب صرف به سایر عرصه‌های اجتماعی (شغل و تجارت و رابطه زیست‌محیطی) می‌کشاند. فشردگی تصویر از عناصر آن هم با این نمای بسته از کارکتر نشانه خوانی قابل توجهی را با خود یدک می‌کشد و همانندی و همترازی بسیار مناسبی با سوژه و جمع‌شدگی‌اش برقرار کرده است و به رابطه شی‌شدگی انسان و مستحیل شدنش اشاره‌ای نیز دارد.

در نمایی بازتری از همین تصویر شاهد جاده و سیم‌های برق کناره جاده هستیم که چشم را به انتهایی جاده هدایت می‌کند و گویا آنجا هم خبری نیست و داستان را به پایان باز حوالت می‌دهد. به راستی این خواب چه رویاهایی را آزاد خواهد کرد؟ پرسشی که همراه کلمات این نوشتار از ذهن آزاد شد و همچون پرنده‌ای آزاد در آسمان پرواز خواهد کرد.

عکس: رنگی
کادر: عمودی با کنتراست بالا، ژانر مستند فضایی از پارک
عکاس: آرش تحصیلی زنوری
منتقد: منیره قبادی نژاد

نیمکتی را تقریبا در مرکز تصویر می‌بینیم که مردی روی آن خوابیده، یکی از دستانش از نیمکت آویزان شده و درست در پایین نیمکت روی حاشیه پیاده روی پارک کلاغی مشاهده می‌شود. دور تا دور فضای عکس آکنده از برگ و درختان پارک است که حاشیه سیاهی را برای عکس به وجود آورده و شبیه به فید شدن یک صحنه از فیلم است یا بسته شدن شاتر دوربین و پشت انبوه درختان ماشین‌هایی را شاهد هستیم. عکس به واسطه کنتراست بالا و عنصر کلاغ حس مثبتی ندارد و بیننده هر لحظه منتظر خبر ناخوشایندی خواهد بود و خواب روی نیمکت مرد همان است که قرار است بشنویم و ببینیم. این تصویر از جهاتی شبیه به عکس کودک و لاشخور کوین کارتر است؛ مردی بی‌خانمان که از سر ناچاری روی نیمکت استراحت می‌کند و کلاغی که ایستاده و این معضل را مشاهده می‌کند. لاشخور که به‌طور غریزی منتظر است تا طعمه‌اش بمیرد و بعد او را بخورد و کلاغی که نماد خبر چینی ست منتظر است تا خبر ناگوار این مرد را به گوش برساند هر دو در حال انجام وظایف غریزی خود هستند.

سیاهی و شلوغی اطراف می‌تواند تمام مشکلاتی باشد که بر سر مرد آوار شده و او فقط از سر خستگی به نیمکت پناه و با خواب خود را ز مشکلات دور می‌سازد. شاید این شخص نمادی از تمامی انسان‌هایی است که راه‌حلی جز بستن چشم‌های‌شان بر مشکلات ندارند و کلاغ با دقت به دست‌های او نگاه می‌کند تا هر وقت بی‌حرکت بر زمین افتاد به وظیفه خود عمل کند این عمل یادآور افرادی است که کاری جز یک گوشه نشستن و شاهد مصیبت بودن و در نهایت خبرسازی ندارند و سرانجام انبوهی از فلزات ماشینی که نمادی از دنیای پرسرعت و مهار نشدنی است که مرد را با تمامی مشکلات در خود می‌بلعد.

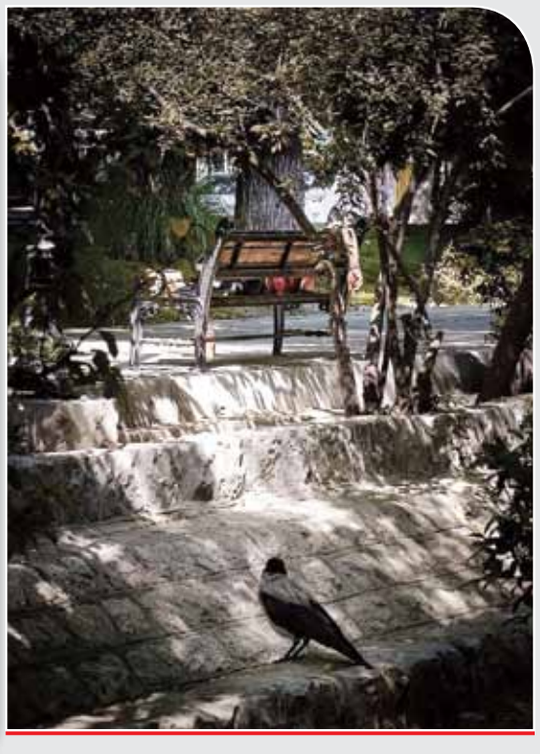

سخن پایانی

آری خفتن، خود را به خواب زدن، هفت پادشاه در خواب دیدن، خواب راحت، قرص خواب‌آور، همه حکایت از گستره‌ای چنین دور و دراز از خواب و تاثیرش بر فرهنگ و ادبیات و اسطوره و دین (خواب اصحاف کهف) و زیست واقعی انسان دارد و از نکاتی است که در این زمینه می‌شود از آن یاد کرد. در کنارش نقش رویا و تعابیر خواب‌هایی هستند که روزگار برای ما می‌بیند و در این چرخش و سرعت دیوانه‌وارش ما هستیم و مدهوشی‌مان که چندین قرن پیش سروده شده به خط زبرجد تا بخوانیمش چنین:

ای خفته همه عمر و شده خیره و مدهوش
بیدار شد این دهر شده بیهش و مدهوش
(ناصر خسرو)

یادداشت

جایگاه نقد عکس در روزنامه‌های تخصصی

روزنامه، پرده‌ای را کنار می‌زند که جایگاه و اهمیت و کارکرد یک طبقه وسیع در جامعه، بر اذهان عمومی و حتی افراد خود این طبقه کشیده شده است. آن طبقه، طبقه متوسط است. این نگره چنان در ذهن ما رسوخ کرده که این پرسش را مطرح کنیم:

ارتباط روزنامه صمت با آثار هنری چیست؟

پاسخ این است که این پرسش را نه تنها عجیب نمی‌دانیم، بلکه آن را بدیهی و طبیعی دانسته و چه بسا مهر تاییدی هم بر آن بزنیم.

ندیدن و محو شدن طبقه متوسط و به‌وجود آمدن کرختی ذهن برای افراد دارای دلایل (پیدا و پنهانی) است که در نهایت منجر به از پیش پذیرفتگی عدم نقش فرهنگی و تاثیر گذاری این طبقه در اذهان عمومی شده آنچنان که افراد همین طبقه نیز دارای این باور غلط شده‌اند. علت چنین امری حاصل چندین عامل است، مهم‌ترینش هژمونی نگره چپ - نقش بنیادی برای طبقه کارگر و تهیدست و رقم خوردن سرنوشت نهایی جوامع و تاریخ با دیکتاتوری پرولتاریا! بعنوان طبقه غالب و محو کننده سایر طبقات-از قرن هیجدهم تا به امروز بوده است. این نگره با عمده کردن مبارزه بین طبقات کارگر و سرمایه دار (پرولتاریا، بورژوازی) و آن را تنها امر ارزشمند در عرصه عمومی و فرهنگی قرار دادن و هر حرکتی را ذیل این نگاه تعریف کردن و محور تمامی امور آن را دانستن باعث به‌وجودن آمدن مقوله بالا شده است.

فرآیند این محو شدن در ادبیات و فرهنگ از طریق موضوع اصلی قرار دادن کارگران و کشاورزان چنان بوده است که در بسیاری آثار هنری به علت نپرداختن به جایگاه والای این طبقات (کارگران و کشاورزان) آن تولیدات فرهنگی طرد و نادیده انگاشته شده‌اند.

«هنر» به‌مثابه خود بیانگری

با توجه به گفته بن دیویس: «هنر» به‌مثابه خود بیانگری شناخته شده است، به مثابه بیان خلاقیت به‌صورت فردی. حال با نگاهی به آثار دهه‌های پیشین هنرمندان به جای فردگرایی و تعلق به خود بیانگری و آمال‌های انسانی طبقه خویش، به گزارش درباره فضیلت‌های طبقاتی که همیشه هراس سقوط به آن را دارند پرداخته‌اند. تورکی الحمد این چنین به طبقه متوسط اشاره دارد که، طبقه متوسط به عنوان دریچه اطمینان برای تمامی جوامع است. این طبقه‌ای است که به هم پیوستگی هرم اجتماعی به آن وابسته است یا آن حلقه اتصالی است که به کمک آن طبقه‌های بالایی و پایینی جامعه به هم مرتبط می‌شوند.

ستون فقرات نقوش فرهنگی

موقعیت اجتماعی طبقه متوسط، ستون فقرات نقوش فرهنگی است که پیامدش منزلت اجتماعی است. نقش اقتصادی به‌لحاظ تنوع و گستره‌اش و مهم‌ترینش (پرداخت مالیات منظم و تعیین کنندگی‌اش در تنظیم روابط اقتصادی جامعه) نیز از جمله نکاتی است که باید در نظر گرفته شود زیرا به‌تبع این پرداخت است که پرسشگری و کنشمندی سیاسی در وجود این طبقه همیشه مشتعل و روشن است. موقعیت شغلی، فرهنگی و اداری در کنار موقعیت اقتصادی، وجه مشخصه این طبقه است اما با صفاتی ناشایست (که متاسفانه کمی از حقیقت را همراه دارد) همیشه آنها را نواخته است. «خرده‌بورژوا، محافظه‌کار، هرهری باور، ترسو، مبتذل، نان به نرخ روز خور، میان‌مایه، ولنگار، غرغرو و همیشه ناراضی و...» و به عقب رانده و این باور را چنان پرورانده‌ایم که خودشان هم آنرا باور کرده و کارکرد مهمش حمل و نگهبانی مشعل دانایی و فرزانگی را از یاد برده است. با یادآوری فاعلیت این طبقه بخاطر موقعیتش است که می‌توان به سهم عمده‌اش در کنش‌های فرهنگی و اجتماعی از طریق نوشتن و شرکت در گروه‌ها و چاپ روزنامه‌ها و نشریات و وسایل ارتباط جمعی و در عصر شبکه‌های اجتماعی و دیجیتال اشاره کرد تا شاید این یادآوری، این زیبای خفته را بیدار کند.

بهترین تضمین برای حکمرانی خوب

حال باید پرسید این فراموشی و در استتار بودن را چگونه می‌توان به پهنه تفکر و جایگاه واقعی‌اش باز آورد؟ کافی است نبود این طبقه در سپهر جامعه را تصور کنیم، مدارس، روزنامه‌ها و نشریات، مراکز فرهنگی و ادارات، ... آیا چنین جامعه‌ای قابل تصور است؟ چه خوب است این اشاره دقیق و مهم «نانسی برد سال» که می‌گوید: بهترین تضمین برای حکمرانی خوب، تقویت طبقه متوسط است. با نگاهی دوباره به پرسش اصلی نوشتار که در نشریه تخصصی و اقتصادی همچون روزنامه صمت و سایر روزنامه‌های تخصصی، نقد عکس و انتشار آثار هنری-بصری چه جایگاهی دارد؟

این طبقه علاوه بر خواسته‌های مادی و رفاه نسبی در زندگی روزمره، از پرداختن به امور مربوط به روح و فرهنگ و معنویت نیز غفلت نمی‌کند. به راستی چه کسانی گالری‌ها و موزه‌ها و کنسرت‌ها و حتی استادیوم‌های ورزشی در این دوران نه‌چندان خوب اقتصادی پر می‌کند؟ خواسته‌های این طبقه شامل رفاه مادی برای سایر افراد نیز هست اما مسیرش بر محو و نابودی سایر طبقات و سروری طبقه‌اش بر دیگر طبقات نیست، بلکه بهره‌مندی دیگر طبقات فرودست از مواهب طبقه‌اش است. او به انسان باور دارد فارغ از تمامی تعلقات مادی و موقعیت زیستی‌اش، انسانی که بی‌هراس به آینده بیندیشد با کثرت حقیقت‌ها و موفقیت فردی‌اش قابل تعمیم به جمع و برای همگان شدنی باشد.

مناسبت نام و چرایی صمت با مطالب هنری

حال به باز خوانی روزنامه باز می‌گردیم با نگاهی به نام و چرایی مناسبتش برای مطالب هنری صمت:

ص، صنعت: آیا مهندسین رشته‌های گوناگون هیچ آرزو و سرگرمی و گرایش هنری ندارند؟

م، معدن: آیا بخش گسترده از افرادی که در بخش معدن و درگیر با سختی‌های کار معدن هستند، افزونه‌ها و تجربه‌های هنری، همدلی و همزبانی را رقم نمی‌زند؟

ت، تجارت: اتفاقا این بخش ارتباط تنگاتنگی با همه عرصه‌های هنر دارد چه مستقیم (مجموعه‌داران، کارمندان موزه‌ها، گالری‌داران و...) و چه غیر مستقیم و چه به‌صورت علاقه شخصی.

باشد با شناخت و ارج گذاری به این بخش و این طیف بزرگ، شاهد شکوفایی و سر بلندی جامعه باشیم.

پیش شرط چنین آرزویی همانا باور این طبقه متوسط است.

نگاهی به ۳ بخش تاثیر گذار هنر

برای این مورد کافی است نگاهی فهرست‌وار به سه بخش مهم و تاثیر گذار هنر، ادبیات (شعر و داستان)، موسیقی و سینما (فارغ از ارزش‌های فنی و محتوایی شان) بیندازیم:

ادبیات: برای آگاهی از شاعرانی که در خدمت هویت طبقه متوسط نبودند و اشعارشان از چنین مضامینی بهره نمی‌برد کافی است به لیست شعر خوانان شب‌های شعر گوته (ده شب معروف) نگاهی بیندازید! نامی از سپهری و... نخواهید دید. در عرصه داستان‌نویسی صمد بهرنگی توصیه می‌کند آثارش را بچه پولدارها نخوانند! که در حقیقت می‌توان گفت با مترادفی فقر فضیلت است مواجه بوده‌ایم! یادمان باشد، فقرا دارای شرافت و فضیلت هستند اما فقر فضیلت نیست.

موسیقی: نادیده گرفتن موسیقی سنتی و کوچه بازاری.

سینما: که مهم‌ترین بخش از تولیدات فکری به‌خاطر تصویری بودن و ارتباط همگانی با آن داشتن و تاثیر گذاری‌اش بسیار مهم و قابل ذکر است، بماند که ماجرا تا این روزگار هم ادامه یافته و لیست بالا بلندش به ذکر تعداد اندکی بسنده می‌شود. مهم‌ترین نکته در این فیلم‌ها نقش اولی شخصیت‌ها و تاثیرشان بر اجتماع است. لیست فیلم‌ها از گنج قارون آغاز تا همسفر و قیصر به متری شیش‌ونیم و... ادامه یافته است. بماند که در بیشتر این فیلم‌ها نقش منفی به طبقه متوسط (بخش بالایی‌اش) داده می‌شود. او به انسان باور دارد فارغ از تمامی تعلقات مادی و موقعیت زیستی‌اش، انسانی که بی‌هراس به آینده بیندیشد با کثرت حقیقت‌ها و موفقیت فردی‌اش قابل تعمیم به جمع و برای همگان شدنی باشد.

بابک بهاری، فرید صلاحی